National Library
Bibliothèque Nationale
APR 21 1982
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/C/19/4

LATVIJA AMERIKĀ

NR. 16 SESTDIENA, 1982. GADA 17. APRĪLIS 32. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. Kundrats, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Edito. V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor Karlis Kalejs, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

SATURDAY, APRIL 17, 1982

Neaizmirsīsim!

Nekad neaizmirsīsim Kremļa varmācīgās okupācijas nodarīto postu mūsu tautai un valstij! Viens no okupantu pirmajiem soļiem bija mūsu zemes arāju sviedriem slacītā darba augļu iznīcināšana — viensētu likvidēšana. Latviešu zemnieku sētu grausti šodien ir šīs Kremļa noziedzības liecinieki.

KANADAS DAUGAVAS VANAGI

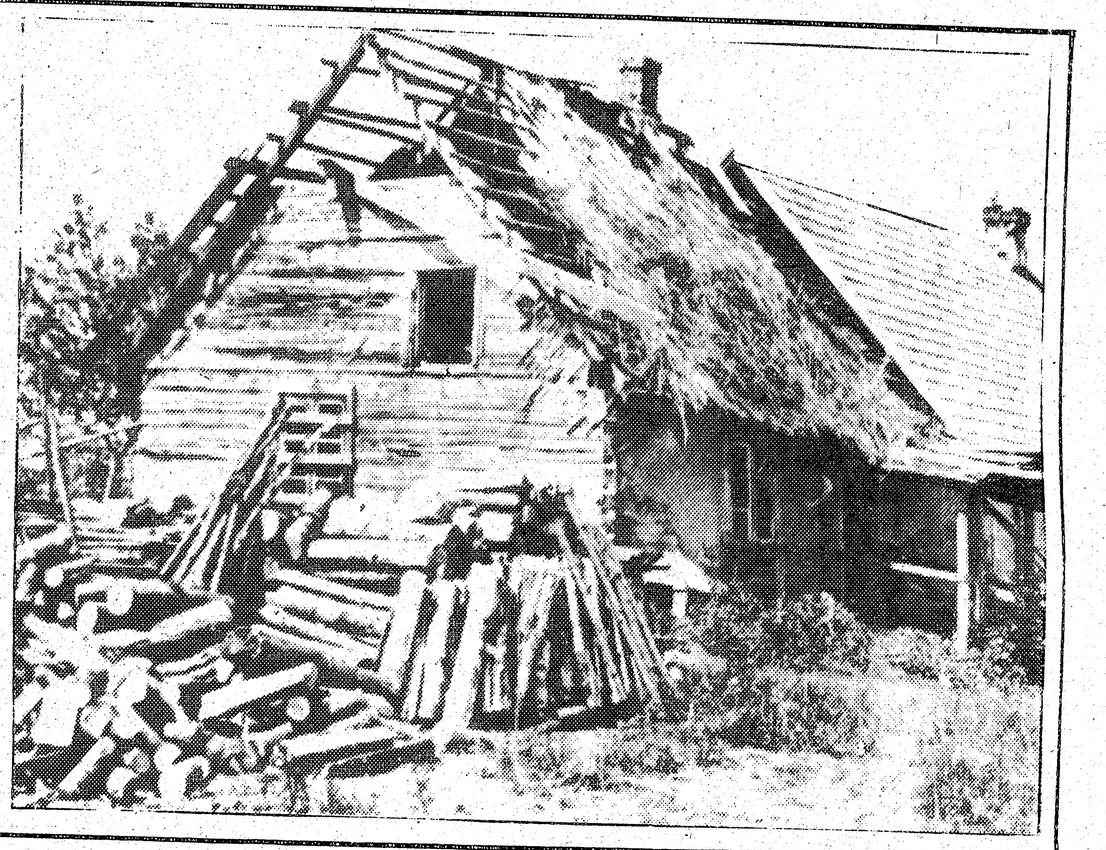

Aleksandra Heiga nepateicīgākā misija

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Kas gan vēl pirms dažām nedēļām varēja iedomāties, ka Lielbritanijas un Argentīnas konfrontācija Dieva aizmirsto Folklandes salu dēļ pēkšņi apēnos visas pārējās politiskās problēmas starptautiskā forumā. Šī konfrontācija draud izvērsties militārā konfliktā ar vēl neaptveramām sekām.

Pasaules lielā prese apgalvo, ka te uzspēles esot divu pretēju politisku iestādījumu — demokratijas un diktatūras kollīzijas rezultātā satricināts prestižs. Svarīgā Folklandes suverēnitātes problēma tiek nobīdīta otrā plāksnē.

Kā zināms, Argentīna iedrošinājās ar militāra desanta operāciju apstrīdēt Folklandes salu piederību Lielbritanijai. Vēsturiski Argentīnai uz šīm salām ir daudz lielākas tiesības nekā britiem, bet pasaules prese tagad Argentīnas prezidentu Galtieri iztēlo kā nekrietnu labā spārna diktātoru, kas ar savu fašistisko provokāciju apdraudot pasaules mieru. Strīds par Folklandes salu piederību ilgst jau pāri par 150 gadiem, un vēl 1967. gadā Apvienotās nācijās pieņemtā rezolūcija noteica, ka dekolonizācijas ietvaros Lielbritanijai jāatsakās no kādreiz varenās imperijas pēdējām paliekām — šīm salām Atlantijas okeana dienvidos. Patiesības labad jānorāda, ka modernās demokratijas t.s. māte — Lielbritanija — nebūt nav respektējusi daudzu mazāku valstu suverēnitāti. Britu kara flote jau piekto reizi aizvadītajos 176 gados izmēģinājusi roku Dienvidamerikas kontinenta daļā, kas tagad ir Argentīnas territorija. Pirmo reizi briti 1806. gadā ar bruņotiem spēkiem mēģināja atņemt Buenos Airesu Spānijai. Nākamajā gadā Viņa Majestātes kara flotes 7000 kājnieki izcēlās krastā, bet Buenos Airesas pilsoņi saņēma viņus visus gūstā.

Trīs gadus vēlāk argentīnieši atraisījās no Spānijas aizbildniecības un uznāca pasaules politiskajā skatuvē kā suverēna republika. Tas netraucēja Lielbritaniju 1830. un 1840. gados ar jūras blokādi mēģināt nožņaugt jauno Dienvidamerikas valsti. Gadu tecējumā šīs britu pārestības ir tikpat kā aizmirstas. Nespējot sagrābt savās rokās Argentīnu, 1833. gadā briti tikai atņēma Malvīnes salas, kuŗas šodien pazīstamas kā Folklandes salas un kuŗas Londona uzskata par savu īpašumu. Toreiz dažas britu lielgabalu laivas iebruka šajās salās, apcietināja argentīniešu gubernātoru un ar varu deportēja visus argentīniešu kolonistus. Tā Folklande nokļuva britu imperijas aizbildniecībā, lai kalpotu par svarīgu stratēģisku atbalsta punktu 8000 jūdzes tālu no Bakinghemas pils mūŗiem. Atcerēsimies arī to, ka 1833. gadā argentīnieši vairākkārt protestēja pret varmācīgo Malvīnes salu okupāciju, bet briti Buenos Aires iebildumus vienkārši ignorēja. Tā ar brutālu varu Lielbritanija toreiz ieguva suverēnitāti pār Folklandes salām. Šo zīmīgo vārdu suverēnitāti paturēsim prātā. Šodien pasaules sabiedriskajai domai iegalvots, ka Argentīna ar desanta operāciju esot patvarīgi pārkāpusi Folklandes suverēnitāti.

Neaizmirsīsim, ka arī mūsu politiskās cīņas dzegpunktā taču nav nekas cits, kā mēģinājums atgūt suverēnitāti, ko Latvijai brutālā veidā Jaltas, Potsdamas un Helsinku nolīguma aizsegā nozaga Pad. savienība. Tādēļ sekosim ikvienam politiskam manevram, kā atrisināsies Argentīnas un Lielbritanijas konfrontācijai tieši Malvīnu-Folklandes salu suverēnitātes ziņā. Kādā dienā pasaules uzmanības degpunktā neizbēgami atradīsies Baltijas valstu suverēnitātes jautājuma atrisināšanas problēma. Šī diena varbūt nemaz vairs nav tik tālu.

Amerikāņu ārlietu ministra ģenerāļa Heiga diplomātiskā misija ir vairāk nekā nepateicīga, jo viņam jābūt pilnīgi bezpartejiskam tieši tādēļ, ka abu strīdiņā iejaukto valstu draudzība amerikāņiem ir vairāk nekā nepieciešama. Par Tačeres apņēmīgo nostāju Rēgena pusē aizvadītajās politiskās krizēs nebūtu jādebatē — viņa ir uzticamākā amerikāņu sabiedrotā. No otras puses, Vašingtonai nepieciešama argentīniešu uzticība un draudzība komūnisma ekspansijas apturēšanai Dienvidamerikā. Pēdējās dienās Heigs gandrīz nepārtraukti atradās ceļā starp Buenos Airesu un Londonu, lai kā godīgs starpnieks atrastu abiem strīdiņā iejauktajiem amerikāņu draugiem pieņemamu atrisinājumu.

Optimisms un pesimisms ir iezīmējis šos Heiga drāmatiskos lidojumus no Lielbritanijas uz Argentīnu, turp un atpakaļ. Cerības vēl nav zaudētas, ka beigās tomēr izdosies atrast problēmas nokārtojumu diplomātiskā veidā. Jāņem vērā, ka britu jūras spēku kodola atrašanās 800 jūdzes tālu no Eiropas ievērojami vājina NATO alianses

(Turpinājums 20. lp.)

Pulkvedim Plensneram deviņdesmit gadu

Rakstnieks, redaktors, karavīrs Aleksandrs Plensners Stokholmā 25. aprīlī atskatīsies uz 90 mūža gadiem. Pēc pasaules uzskata skeptiķis un aistēts, pozēdams pat ar zināmu flegmu, parādīdamies tautiskās rosības degpunktos svarīgos vēstures brīžos. Dzimis kā saimnieka dēls Grašu pagastā, beidzis Mangaļu tālbraucēju jūrskolu, studējis Maskavā Šaņavska universitātē jurisprudenci, Latvijas universitātē filozofiju un vēsturi. Pirmā pasaules kara laikā beidzis Aleksandra karaskolu, cīnījies strēlnieku pulkos, piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās, bijis dažādos posteņos galvenā stābā. Beidzis augstāko karaskolu Rīgā. Priekš Otrā pasaules kara militārais atašejs Berlīnē, tad latviešu leģiona stāba priekšnieks un

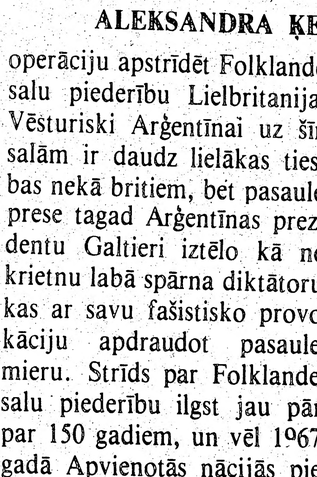

pulka komandieris frontē. Ir korporācijas Lettonia saimes loceklis.

Vēsturiski svarīgākā loma Plensneram gadījās laikam Latvijas neatkarības ausmā, kad viņš dibināja Latviešu karavīru nacionālo savienību (1917. g.), bija Kalpaka stāba priekšnieks (1919. g.), organizēja laikrakstus Laika Vēstis (1917. g.) un Latvijas Kareivis (1920. g.). Pēdējā postenī viņš pulcēja un mudināja jaunos rakstniekus, par ko skaistas atmiņas rakstījuši Pēteris Ērmanis un Jānis Veselis.

Jaunības gadi bija arī prozas rakstnieka Plensnera ražīgākais darba posms. Viņš sacerējis labā, izsmalcinātā stilā stāstus: Antica Fiamma un Tirgotājs Klucis. Turpretim dzejā jauna aktīvitāte tam radās Vācijā trimdā, kad viņš publicēja dziesmas ar pravieša Jeremijas motīviem.

Dzīves novakars aizveda Zviedrijā. Jubilārs savus šūpuļa svētkus atzīmēs mazmeitas Rūtas un mazznota Pēra Stades trīs dēlu ģimenē 25. aprīlī, plkst. 2 pp. Stokholmā, Upplandsgatan 56 2tr.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1982. G. 17. APRĪLIS, 16. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Katrs gaida uz savu stundu . . . **Dadža zīm. LA.**

Pa kuŗu ceļu iesim?

1981. gada divos 18. novembŗa aktos runāja divi jaunās paaudzes pārstāvji: Sidnejā — Dr. Gunārs Nāgels un Toronto — Olafs Brūvers. Dr. Nāgels uzaudzis un izglītojies Austrālijā, Olafs Brūvers dzimis un audzis okupētajā Latvijā un brīvajā pasaulē izkļuvis pirms nepilniem 6

Abu runātāju mērķis bija rādīt klausītājiem ceļu, pa kuŗu būtu jāiet, lai sasniegtu galveno mērķi — brīvu Latviju.

Abi runātāji pieskārās sakaru jautājumam ar tautu okupētajā Latvijā. Kā šie sakari uzturami, viņu domas lielāko tiesu bija pretējas. Bez komentāriem, citēsim viņu teikto.

DR. GUNĀRS NĀGELS.

„Man jāuzsveŗ, ja mēs gribam pretendēt, ka mēs esam „latvieši", tad mums jābūt vismaz kaut kādai kopības sajūtai ar lielāko mūsu tautas masu — to, kas atrodas Latvijā. Mums vismaz būtu jālieto viena un tā pati valoda. Diemžēl, mūsu valoda rietumu trimdā jau sāk deģenerēties. Lai valodu uzturētu, tai jābūt dzīvai un augošai, tai jāattīstās visu laiku. Latvijā valoda ir šī dzīvība, tāpēc latviešiem Latvijā mūsu (trimdas) valoda jau sāk izskatīties archaiska. Ko citu varētu sagaidīt, ja te vienmēr vēl māca latviešu valodu, kāda tā bija pirms 40 gadiem. Šī gadu simteņa pēdējos 40 gados tā ir attīstījusies gandrīz tikai Latvijā.

Vēl bēdīgāk ir ar kopības sajūtas trūkumu ar tautu Latvijā. Zinātniskos pētījumos atrasts, ka latviešu jauniešiem Austrālijā nav gandrīz nekādas kopības sajūtas ar latviešu jauniešiem Latvijā. Ir tuvāka identifikācija ar cittautu jauniešiem Austrālijā vai arī latviešu jauniešiem citās rietumzemēs, bet Latvija ir sveša. Šai parādībai vajadzētu mūs vēl vairāk uztraukt. Ja nav vairs tās sajūtas, ka latvieši Latvijā būtu daļa no mums, tad mums arī zūd trimdas jēga, un drīz vien paši pazudīsim Austrālijas tautu kausējamā katlā.

Izskaidrojums tam viegli atrodams. Pārāk ilgi mums mācīts, ka Latvija beidza eksistēt 1945. gadā. Pārāk ilgi mums stāstīts, ka Latvijā kultūras nav. Lai paliktu viena tauta, mums jāsmeļas no vienas kopējas kultūras. Ja tas nav līdz pilnībai iespējams, tad tomēr jāmēģina veicināt kultūras izmaiņu. Mums ir jau divas atšķirīgas kultūras. Vai mēs gribam arī divas atšķirīgas taautas? Varbūt ir jau par vēlu — daudzi aizgājuši, jo Latvija, kādu to mums stādīja priekšā, nevarēja viņiem neko dot. Nepamatojama ir tā filozofija, kuŗa noliegtu mums saņemt garīgu spēku no Latvijas kultūras.

Mums ir jācenšas sniegt kaut kas pretī. Pašreizējos apstākļos tas gan ir ļoti grūti, bet ne neiespējami. Dīvainā kārtā ir tādi, kuŗi grib aizliegt kultūras vērtības ievest rietumpasaulē tādēļ, ka nav abpusējas kultūras apmaiņas. Bet tad šie paši cilvēki nikni uzbrūk tādiem rietumpasaules latviešiem, kuŗi mēģina pasniegt kaut ko Latvijā. Vai šiem pašiem aizliedzējiem nevajadzētu arī vērsties pret krievu okupācijas laikā sarakstītiem, komūnistu cenzūras akceptētiem Raiņa, Blaumaņa, Brigaderes darbiem? Vai viņi negribētu arī aizliegt mūsu valsts himnu — tā taču bija sarakstīta krievu okupācijas varas laikā un arī tika atskaņota Maskavas radiofonā 1943. gada kaŗa beidzamās nedēļās? Strīdi par kultūras izmaiņu ir tikai intellektuālas spēles. Pa šo laiku mēs atsvešināmies no Latvi-as."

(Turpinājums 19. lp.)

Lasītāju Vēstules

DVĒSEĻU ZVEJNIEKI

Metot skatu atpakaļ uz aizvadīto laika posmu, iešaujas prātā dažas diezgan raksturīgas ainas no t. s. vienvirziena kultūras apmaiņas ar okupēto dzimteni. Sākumā no turienes saņēmām gandrīz tikai filmas. Kad tās vairs „nevilka" un apmeklētāju skaits sāka mazināties (dažās vietās par vienu otru izrādi nācās pat piemaksāt), čeka izgudroja citas metodes, kā naīvos trimdiniekus iemidzināt. Sāka braukt okupētās Latvijas kultūras darbinieki: izcilākie teātŗa ļaudis, mūziķi, mākslinieki u.c., neizslēdzot cilvēkus ar zinātniskiem gradiem, pat garīdznieki. Tie visi bija pārbaudīti, skrīnēti, labi sagatavoti ļaudis, režīmam uzticami, diezgan izcili runātāji, daži pat ar pilnvarām atbildēt uz visiem klausītāju jautājumiem. Vairāki komūnistu partijas biedri, nopelniem bagāti un apbalvoti, to vidū rūdīti čekas kalpi, par kuŗiem daudz kas bija atklātībai zināms. Protams, netrūka arī tādu, kuŗu darbošanās un amati palika noslēpums, un par viņu uzdevumiem varēja tikai zīlēt. Kā noritēja šo gudro no austrumzemes uzņemšana un aicināšana, par to jau savā laikā diezgan daudz rakstīts. Izgudroja diezgan nevainīgu aizbildinājumu; tie braucot uz individuālu galvojumu pamata, pilnīgi bez kultūras sakaru komitejas un čekas ziņas (kaut gan dažreiz to arī neslēpa), lai viss būtu tā, kā kultūrālās zemēs pieņemts. Viesu sagaidītāji un turnejas organizētāji lielumties bija atsevišķi cilvēki, mazas grupas, dažos gadījumos pat viena otra šejienes organizācija, visvairāk jaunatnes. Aizmugurē nereti pāris visai aktīvu vecjauniešu, kam šinī zemē nebija kaut kā pašķīries vai radušās problēmas. Grupas, kopas un atsevišķi cilvēki savā rīcībā attīstīja lielu aktīvitāti. Aģitēja par šo sarīkojumu vai filmu izrāžu apmeklēšanu, aicinot nenobriedušus cilvēciņus būt skatītāju un klausītāju pulkā. (Bija izdevība redzēt šādu aicinājumu ievietotu pat draudzes biļetenā). Ievietoja sludinājumus latviešu laikrakstos, bet bieži vervēja tos ar atsevišķiem aicinājumiem, rakstot un zvanot. Dažs par aicinājumu jutās pagodināts, cits sašutis, ka ieskaitīts pretinieku lēģerī. Netika traucēti tādi, par kuŗiem bija labi zināms, ka tie aicinājumu ignorēs, — ko velti tērēt pastmarkas un laiku. Dažkārt notika pat tīri smieklīgi gadījumi, karstākie kultūras sakaru aizstāvji brauca simtiem jūdžu tālu, lai satiktos ar mīļajiem viesiem, jo dažā pagastā tādi sarīkojumi nemaz nenotika, vietējiem „aktīvistiem" pietrūka dūšas tos aicināt, baidoties arī par saviem naudas makiem, kas krietni vien saplaktu, ja draudētu iekrišana. Parasti pēc ciemošanās dažādos kontinentos aizbraucot atpakaļ, „dārgie ciemiņi" turienes izdevumos mēdza paķengāties par reakcionāriem elementiem, uzslavējot progresīvos, kam veltīta „Zilā grāmatiņa" — Latvijas komitejas kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs. Tonis tajā gan stipri noplacis, salīdzinot ar zākāšanos turienes izdevumos pirms nedaudz gadiem. Nobeigumā varētu jautāt, kādi gājieni sekos nākotnē. Vai mūsu pretestības fronte joprojām ļodzīsies tāpat kā līdz šim, jeb vai būsim spējīgi izdarīt pretsitienus vienotā frontē, lai galīgi nezaudētu prestižu dzimtenes latviešu skatījumā?

Valters Zirnītis, ASV

ATGRIEŠANĀS LATVIJĀ

Nevaram apgalvot, ka mūsu neatkarības laikā atpakaļ braucēju uz dzimteni nebūtu bijis. Ko tad nu lielu ASV deva šiem tautiešiem, kas Amerikā vairumā bija strādnieki? Iztiku jā, bet pie zemes bagātībām ne viņus laida, ne viņi tika.

Daudziem atgriešanās Latvijā saistījās ar dolaru trūkumu. Ceļš no ASV uz Latviju maksāja 400 dol., no Brazilijas 600 dol., un tajos laikos tā bija liela nauda — 2000 latu! To esmu dzirdējis apliecinām daudzus. Jāpiezīmē, ka latvieši Ķīnā ļoti vēlējās atgriezties dzimtenē, ļoti ilgojās pēc tās un ja nebūtu sācies kaŗš, viņi arī ar valdības atbalstu atgrieztos. Ar Ķīnas latviešiem bija jau ievadīti labi kontakti, par ko gādāja konsuls Zilgalvis. Bet kas ar latviešiem Ķīnā notika, kad varu tur pārņēma komūnisti?

Bēdīgāks bija latviešu stāvoklis ASV, kur latvieši jau savu mentālitāti bija mainījuši, dzīvodami augstākas technoloģijas ietekmē. Ar ASV latviešiem nebija nodibināti vajadzīgie sakari, tāpēc arī tagad izjūtams bibliotēku trūkums ar Latvijas neatkarības laika periodiku. Ja būtu padomāts par to, varēja viss būt citādāk. Par šiem jautājumiem man ir savākti daudz materiālu, kuŗus varētu publicēt, ja rastos izdevība.

Osvalds Akmentiņš Bostonā

Savdabja mākslinieka darbu skate Toronto

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs 16. aprīlī plkst. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās atklās mākslinieka F. R. Lindes savdabīgo darbu izstādi.

Valdis Steinmillers par izstādes autoru pastāsta:

,,Fridrichs R. Linde dzimis Burtniekos, Latvijā. Jau agrās jaunības dienās viņu ļoti saistījusi mākslas garīgā tieksme zīmēt un apbrīnot gleznieciības skaistumu. Bērnībā stundām ilgi zīmējis un gleznojis ainavas savai mātei. Šādu domu neatlaidība un talants to mudina pievērsties šai mākslai arī praktiski.

Bet īstā iespēja gleznieciībai nodoties rodas viņa dzīves vēlākajos gados, kad viņš nokļūst Otrā pasaules kara chaotiskos notikumos 1945./46. g. Austrijā un tur rod zinības pie gleznotāja Loeflera. Bez tam savs iespaids pie tā arī bijis Austrijas vienreizēji pievilcīgajai gleznainai dabai, kas vilināt vilināja ķerties pie otas, to uztvert uz audekla piemiņai vēlākam laika tecējumam. Viss šīs dzīvās dabas krāšņums ir eliksīrs F. Lindes dzīvē un viņa mākslā.

Nonākot Kanadā, Linde atkal apmeklēja studijas pie gleznotāja Vargas un, vairākus gadus strādājot Ontario mākslas galerijā Toronto, tur apguva bagātu krājumu gleznieciības zinībās, kas devušas plašāku un dziļāku mākslas izpratni un daudz ierosinājumu.

F. Linde ir liels pazīstamā gleznotāja Marka Šagalla cienītājs. Un vienā ziņā F. Lindem ir arī kaut kas kopīgs ar šo slaveno mākslinieku. Tā ir tematikas bagātība, ar kuru, kā zināms, Šagalls ierindojies ražīgāko gleznotāju rindās. Arī F. Lindem ir ideju un tematikas pūrā tik daudz, ka tur pietiktu vai pat diviem mūža gaŗumiem. Tā viņš jūtas gara saitēm vienots ar Šagallu, par ko arī viņa gleznu pazinēji un darba kolēgas to jokojot dēvē par latviešu Šagallu.

Fridrichs Linde pieskaitāms pie tiem retajiem latviešu māksliniekiem, kas ir centies arī atzīmēt uz audekla tagadnes pasaules notikumus laika tecējumā. Tā gleznā ,,Brīdinājums jeb Kviešu andele'' ir attēlota rietumu ignorance un arī protests pret Helsinku nolīgumu. Gleznā ,,Prasība'' ir poļu strādnieku demonstrācija 1970. gadā Polijā, tāpat ,,Protesta demonstrācija pret Baltijas valstu zelta iztirgošanu'', ,,Kalanta liesmās'' — lietuviešu jaunekļa sadedzināšanās, ,,Ķekatnieki'' u.c., lai tikai pieminētu dažas.

Savos gleznojumos viņš ir attēlojis gan dzīves brīžus, dabas daiļumu un notikumus, gan arī pieskāries necilvēcības, netaisnības un satraukuma pilniem notikumiem. Par pēdējiem spilgtu liecību dod daudzi gleznojumi, šeit pieminot tikai dažus, kā: ,,Būvakmeņi'', ,,Lielā piektdiena'' u.c.

Fridrichs Linde arī aicināts pieskarties pasaules netaisnīgajiem notikumiem attiecībā pret apspiestajām tautām, veltīdams plašu klāstu arī šai tematikai.

Ja radās pārdzīvojums, pamudinājums vai ierosinājums, F. Linde ķērās pie gleznošanas spontāni, ar drosmi un sparu tverdams ap sevi esošo mākslas pasauli. Viņš radījis savu personisko pasauli no sapņu un atmiņu jūtām, bet nepaiet gaŗām moderno cilvēku mechanizēto domu samežģītiem izpaudumiem. Lai cik nospiedīgi un drūmi ir liela daļa mūsdienu pasaules notikumu, viņa darbos izpaužas, ka gaišie taisnības spēki uzvar tumšos un pēc nospiestības ir augšāmcelšanās un taisnības atgriešanās.

F. Linde jūt, ka viņa līdzšinējais darbs ir tikai pieskāriens aicinājumam, jo maizes darbs un dzīves apstākļi nav ļāvuši šim aicinājumam pilnībā nodoties.

Par viņa daudzpusību arī liecina, ka viņš pieskāries abstraktai mākslai, ar dažiem darbiem šai jomā kuplinot bagātīgo gleznu klāstu.''

LIELDIENU SVĒTDIENA

MEŽMALA

Jaunās balsis dzied

Šā gada 27. martā Toronto Latviešu Namā notika viens no šīs sezonas labākiem latviešu koncertiem — jaunatnes koris Jaunbalss Daces Šmites vadībā dziedāja piecpadsmit *a capella* koŗa dziesmas.

Jaunbalss sāka darbību 1979. g. rudenī Hamiltonā, kad Jānis Dindzāns un grupa jauniešu aicināja Daci Šmiti par diriģenti iecerētam Hamiltonas latviešu jaunatnes korim. Koris jau 1979. g. Ziemsvētkos dziedāja Hamiltonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumos. Pirmais patstāvīgais koncerts bija 1980. g. aprīlī Hamiltonā. Pēc Daces Šmites pārcelšanās uz dzīvi Toronto dziedātāji no Toronto arī iesaistījās korī. 1981. g. koris sniedza koncertu tautas deju kopas Vainadziņa sarīkojumā Hamiltonā, bet šogad deva pirmo patstāvīgo koncertu Toronto. Bez tam koris arī piedalījies LNJAK sarīkojumā ,,Šī māksla'', Sv. Andreja ev. lut. draudzes sarīkojumos un 18. novembŗa aktā Hamiltonā. 27. marta koncertā Toronto koris dziedāja 20 balsu sastāvā — 6 soprāni, 4 alti, 4 tenori un 4 basi. Dziedātāji bija no trim pilsētām — Toronto, Hamiltonas un divi no Londonas, Ont. Dziedātāju vecums bija no 16 līdz 28 gadiem. Koŗa priekšnieks ir Andris Lauris.

Koŗa diriģente Dace Šmite, kaut gados vēl jauna, ir pieredzējusi diriģente: trīs gadus vadījusi Londonas latviešu kori, divus gadus Toronto pensionāru apvienības kori, trīs gadus Jaunbalsi un pēdējā gadā strādājusi par diriģenti blakus Jānim Barušam vīru korī Viesturs. Savu mūzikālo izglītību viņa ieguvusi Rietumontario universitātes mūzikas fakultātē, mācoties diriģēšanu pie Darrella Džonsona.

27. marta koncertā dzirdējām 5 dziesmas no starptautiskā repertuāra un 10 no latviešu koŗa literātūras. Visus tekstus dziedāja oriģinālvalodās. Diriģentei, liekas, vistuvākās ir 16. g.s. spāņu un garīgā mūzika — no šī perioda dzirdējām 4 dziesmas — un Jāņa Cīruļa koŗa dziesmas, no kuŗām arī dzirdējām četras. Koncertu ievadīja 16. g.s. spāņu komponista Daviatorias ,,Popule meus'' un Šūberta ,,Heilig ist der Herr''. Pirmo koris dziedāja ar senlaiku garīgai mūzikai raksturīgo mērenumu un plūdumu, bez romantisma dinamiskajiem un emocionālajiem uzsvērumiem, kamēr Šūberta dziesmā koris izcēla intensīvo emocionālo saturu ar vienmērīgu, perfekti kontrolētu skaņas kāpinājumu. Sekoja A. Kalnāja sabalsotā ,,Kam, liepiņa, tu nolūzi''. Savas īstās spējas koris atklāja E. Melngaiļa ,,Kad saule lec'', — Jaunbalss priekšnesumā tā parādījās gandrīz kā pats saules lēkts — krāšņa, dzidra, žilbinoša. Te, protams, liels nopelns jauno dziedātāju dzidrajām balsīm, bet ar balsīm vien koŗa dziesmu nevar nodziedāt — vajadzīgs arī balsu saliedējums, laba dikcija, disciplīna, laba dzirde un mūzikālā izjūta. Jaunbalss pierādīja, ka visas šīs korim nepieciešamās īpašības tam ir pat izcilā mērā. ,,Kad saule lec'' publikas pieprasījumā atkārtoja, kā arī trīs nākošās dziesmas — Jāņa Cīruļa ,,Maldi'' un ,,Saule laivā'' un spāņu 16. g.s. tautas dziesmu ,,Riu riu chiu'' ar Andŗa Dindzāna solo. Interesants bija kontrasts starp liriskām, gandrīz sapņainām Cīruļa dziesmām un ,,Riu riu chiu'', kuŗā stipri akcentētais ritms izceļas par tikpat svarīgu elementu kā melodija un harmonizējums. Koris bez pūlēm spēja pāriet no viena stila īpatībām uz otru.

Koncerta otru daļu iesāka ar italiešu 16. g.s. garīgo dziesmu ,,Alta trinita beata'', sekoja divas meistarīgi nodziedātas Cīruļa dziesmas — tautasdziesmas sabalsojums ,,Zīļota saulīte'' un ,,Līgo''. Atskaņotās četras Cīruļa dziesmas klausītājiem skaidri pierādīja, ka Cīrulis pieder pie mūsu koŗa literātūras lieliem gariem. Vēl trīs tautasdziesmu sabalsojumi — no jaunajiem komponistiem Daces Aperānes ,,Ziedi, ziedi, rudzu vārpa'', Pēteŗa Aldiņa ,,Suntažu līgotne'', un daudz dzirdētā A. Feila ,,Div' pļaviņas es nopļāvu''. Arī šīs koris dziedāja ar labu intonāciju, dinamiku un perfektu dikciju. Koncertu beidza ar divām īpatnējām un atšķirīgām dziesmām — spāņu 16. g.s. komponista J. des Prez ,,Circeni'' un Bruno Skultes ,,Dainu zeme''. Pēdējā rakstīta vīru korim, to jauktam korim pārkārtojis Andrejs Jansons. ,,Circenis'' ir gandrīz rotaļu dziesma, kuŗas ritms attēlo circeņa lēkāšanu, prasot no koŗa lielu ritmisku precīzitāti, kamēr ,,Dainu zeme'' ir romantisks tēvzemes mīlestības apliecinājums, kas no koŗa prasa spēku, savaldību un daiļskanību, lai fortissimo nobeiguma frazēs nepārietu nekontrolētā kliegšanā. Abas dziesmas koris nodziedāja pārliecinoši, gan no tehniskā, gan interpretācijas viedokļa. Piedevām dzirdējām arī Viktora Baštika sabalsoto ,,Ai, zaļā līdaciņa''. Koŗa vienīgā nopietnā neveiksme, ko atsaucīgā publika tomēr uzņēma ar draudzīgu humoru, bija klanīšanās. Ja nu koris vēlas kopīgi klanīties, kas nav nemaz nepieciešams, tad to vajadzētu darīt ļietišķi, nevis kā lielu joku, dažiem klanoties pirms mājiena, dažiem pēc un dažiem nemaz. Tas izjauca koŗa citādi ļoti profesionālo priekšnesumu.

Nobeidzot jāsaka, ka Toronto ilgi nav dzirdēts tik labi saliedēts un daiļskanīgs trimdas latviešu koris. Šādu kori varētu ar lepnumu rādīt sveštautiešu publikai, lai iepazīstinātu to ar latviešu koŗu mūziku un jaunatni. Ar nožēlu jākonstatē, ka, par spīti atjautīgiem un visos sabiedriskos centros izliktiem ziņojumiem, koncerts bija vāji apmeklēts — tikai ap 120 klausītāju. Sevišķi ievērojams bija jauniešu un Toronto latviešu mūzikas dzīves vadītāju trūkums. Liekas, ka tik aktīva un nopietna diriģente un jaunatnes koris būtu pelnījuši vairāk atbalsta, it sevišķi no jauniešu un mūzikas mīļotāju puses. Koris ir paredzējis vismaz vienu koncertu Toronto 1982. — 83. gada sezonā. Silti ieteicu visiem, kas mīl latviešu koŗu mūziku un kam rūp jaunatnes iesaistīšana mūsu kultūras dzīvē, apmeklēt šo koncertu. Ja koris uztur to kvalitātes līmeni, ko rādīja šajā koncertā, tad pat visprasīgākais klausītājs nebūs vīlies.

Ilze Valdmane

Pretestības kustība Latvijā

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU APVIENĪBAS INFORMĀCIJAS RAKSTS

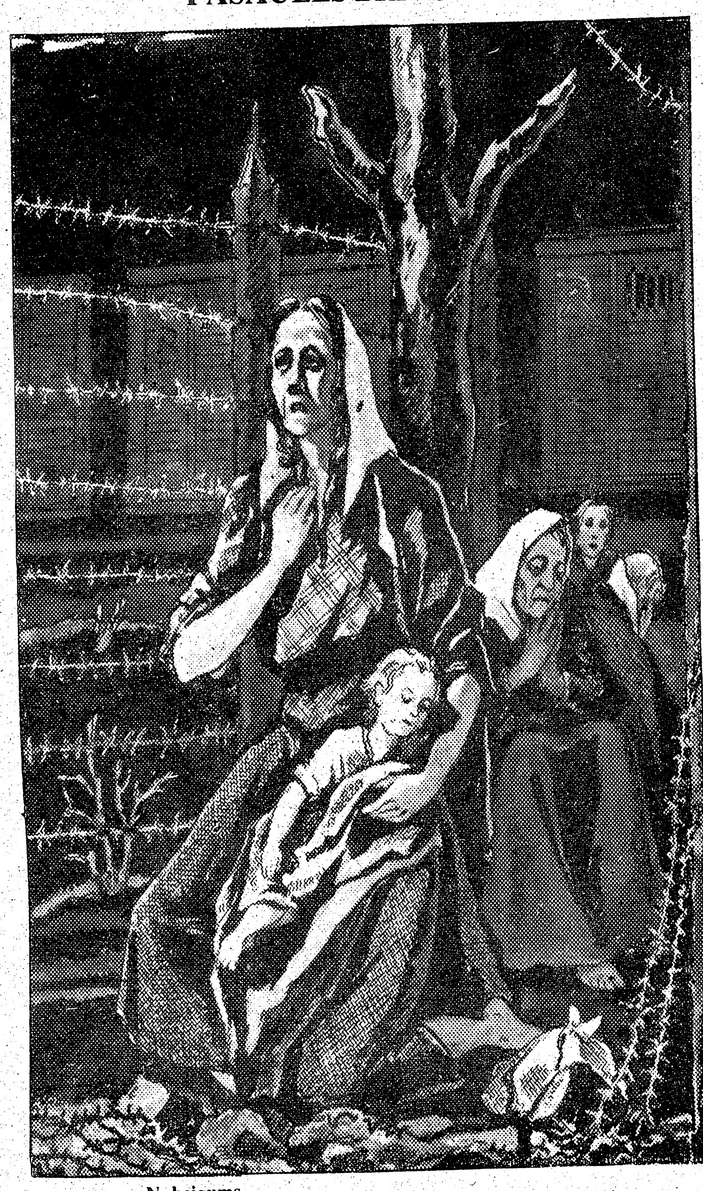

Nobeigums

Gada sākumā apcietināts arī bij. latviešu valodas skolotājs un dzejnieks Alfrēds Zariņš. Līdz apcietināšanai viņš dzīvojis Alūksnē, Omskas ielā 5-17. Viņu apsūdzēja sakaros ar ārzemēm — daži Zariņa dzejoļi publicēti latviešu trimdas presē. Zariņa dzīvokļa kratīšanā atrasta trimdā iespiesta literatūra. Viņu 1981. g. septembrī notiesāja ar 3 gadiem labošanas darbu nometnē. Pret Zariņa vajāšanu protestu izteikusi rakstnieku starptautiskā Penkluba Zviedrijas nodaļa.

1981. g. sākumā Rīgā notiesāts arī kuldīznieks Viesturs Polis-Ābols. Viņš apsūdzēts par skrejlapiņu izplatīšanu Kurzemē. Rudenī viņš ir aizvests uz 37. Permas nometni.

25. martā apcietināja 70 g. v. Valdi Viņķeli. Līdz apcietināšanas laikam viņš dzīvoja Mellužos. Viņš apcietināts par pretvalstisku darbību. Tiesu nesagaidījis, Valdis Viņķelis mira 14. jūnijā ieslodzījumā.

12. maijā apcietināts Valža brālis Antis kopā ar dēlu Juri. Antis no apcietinājuma pēc 10 dienām atbrīvots, bet Juris paturēts izmeklēšanas izolātorā VDK ēkā. Līdz apcietināšanai Juris Viņķelis bija ārsts Rīgas ātrajā medicīniskā palīdzībā un dzīvoja Rīgā, Laipu ielā 2/4-1a. Pie Juŗa Viņķeļa it kā atrasta pretpadomju literatūra un viņu apsūdz tās izplatīšanā. 1982. g. 13. janvārī Rīgā Juri Viņķeli notiesāja ar diviem gadiem ieslodzījumā. Starptautiskā amnestijas organizācija (Amnesty International) uzņēmusi Viņķeli, kā sirdsapziņas cietumnieku, savā aizstāvniecībā un viņa labā darbosies īpaša darba grupa.

Gada sākumā īpatnēja ziņa saņemta no Potmas, kur kopš 1978. g. piecu gadu ieslodzījumā atrodas Jānis Tilgalis. Viņš esot sūtījis protesta vēstuli Starptautiskajai amnestijas organizācijai, lai tā izbeidzot viņa vārdu izmantot pretpadomju propagandai. Viņš neesot nekāds polītieslodzītais, bet gan parasts kriminālnoziedznieks. Nav šaubu, ka Tilgaļa vēstule radusies čekas ierosmē, jo vispirms jau Tilgalis ieslodzījumā bez čekas „palīdzības" nevarēja zināt, kas ar viņa vārdu tiek darīts ārzemēs. Bez tam — viņam nebūtu bijis iespējas vēstuli nosūtīt šai ārzemju organizācijai, ja čekisti to nevēlētos. Ļoti ticams, ka Jānis Tilgalis šo vēstuli rakstījis čekas spiediena un draudu rezultātā. Viņa brālis Māris Tilgalis līdz 1981. g. janvārim bija ieslodzījumā Permā. Tagad viņš dzīvo tēva mājās, Kuldīgas rajona „Vaivaros". Abi brāļi Tilgaļi notiesāti 1978. g. par pretpadomju aģitāciju un propagandu, Jānis vēl piedevām par dezertēšanu no armijas.

1980. g. rudenī notiesātais baptistu aktīvists Teovils Kūma vēl aizvien pakļauts vajāšanām. Drīz pēc notiesāšanas ar trim gadiem viņu pārveda uz Rīgas psīchiatrisko slimnīcu, bet vēlāk uz šādu pašu iestādi Leņingradā. Līdz apcietināšanai Kūma dzīvoja Tadaiķu ciema „Kūmās". Viņu aizturēja par reliģiska satura lapiņu izplatīšanu Liepājas apkārtnē.

Visai smagos apstākļos ir divi citi latvieši, kas notiesāti par savu reliģisko pārliecību. Tie ir brāļi Spaliņi, Richards un Arnolds. Spaliņi ir adventisti un līdz apcietināšanai 1979. g. aktīvi piedalījās reliģiskas literatūras izplatīšanā. Arnolds Spaliņš bez tam vēl izplatījis arī cilvēku tiesību dokumentus. Brāļiem Spaliņiem īpaši grūti apstākļi ieslodzījumā sakarā ar sestdienu svinēšanu saskaņā ar adventistu pārliecību. Richards, kas notiesāts ar 7 gadiem, vēstulē sievai 1981. g. martā raksta, ka viņam par atteikšanos iziet darbā sestdienās atņemtas iespējas iepirkties vietējā veikaliņā un liegtas tiesības tikties ar tuviniekiem. Savas reliģiskās pārliecības dēļ Richardam Spaliņam jāpārcieš daudz sodu un pazemojumu. Līdzīgs stāvoklis ir arī jaunākajam brālim Arnoldam, kuŗš ir ieslodzījumā Kurganas apgabalā. Viņš ir notiesāts ar pieciem gadiem.

Smagos apstākļos savu 12 gadu ieslodzījumu izcieš Žanis Skudra, kas 1978. g. rudenī notiesāts it kā par spiegošanu. Kā ziņo viņa ieslodzījuma biedri no Čusovajas rajona, Skudra pielikts pie smaga darba par spīti viņi veselības stāvoklim. Protestējot pret šādu rīcību, Skudras draugi gatavojās pieteikt streiku, bet Skudra tos atrunājis no tik bīstamas akcijas labošanas darbu nometnē. Skudru notiesāja par sagrauto Latvijas lauku baznīcu fotografēšanu un vispārējo apstākļu aprakstu, kas publicēts rietumos.

Joprojām Permas nometnē 15 gadu ieslodzījumu izcieš Ivars Grabāns. Viņš ieslodzījuma laikā vairākkārt protestējis pret cilvēka tiesību pārkāpumiem nometnē un latviešu valodas diskrimināciju Pad. savienībā.

Piecu gadu ieslodzījumu izcieš arī Māris Lukjanovičs. Viņš apcietināts 1979. g. vasarā par skrejlapiņu izplatīšanu, kuŗās aicināja boikotēt vēlēšanas, kamēr Latvijā netiek ievērotas cilvēka tiesības. Lukjanovičs notiesāts pēc LPSR 65. panta.

Šeit minētie polītiski ieslodzītie nav vienīgie. Par daudziem trūkst konkrētu ziņu. Pēdējā gada laikā nav saņemta nekāda ziņa par Pēteri Lazdu, ko apcietināja 1979. g. par nacionālu darbību. Nav jaunu ziņu arī par kādreizējo Rīgas kinostudijas līdzstrādnieku Imantu Kerešu, kuŗu ievietoja psīchiatriskā slimnīcā par to, ka viņš uzņēmis nacionāla satura dokumentārfilmu. Kas noticis ar Sigurdu Krūmiņu? Tik daudz zināms, ka viņš bijis Vladimiras cietumā kopā ar zviedru diplomātu Raulu Vallenbergu, kuŗu padomju iestādes izsludinājušas mirušu. Vallenbergu apcietināja padomju okupācijas kaŗaspēks Budapeštā, kur viņš pildīja zviedru diplomāta uzdevumus. Viņš vācu okupācijas laikā izglāba tūkstošiem ebrēju no iznīcināšanas, izsniedzot tiem attiecīgus dokumentus. Pēc apcietināšanas Vallenbergu nosūtīja uz Maskavu, kur viņš it kā miris. Vairāki tomēr apgalvo, ka viņi vēl gluži nesen Vallenbergu sastapuši. Viens no tiem ir Krūmiņš. Viņa zīmētais Vallenberga portrets iesniegts „Vallenberga asociācijai" Stokholmā.

Tāpat 1981. g. nekādu jaunu ziņu nav par polītiski ieslodzītajiem Armani, Pūci, Strupuli, Borovski, Balodi un liepājniekiem Smilkti, Andresonu, Kaparu, Pogu, Raģi, Bibi, Pāvelsonu, Endolu, Kūku un daudziem citiem, par kuŗiem stāstījuši viņu bij. ieslodzījuma biedri, kas izkļuvuši brīvībā.

Šajā pārskatā jāatzīmē arī tie latviešu patrioti, kas izcietuši piespriestos ieslodzījuma gadus un tagad turpina visai neapskaužamos apstākļos dzīvi Latvijā. Šeit atzīmējami nesen atbrīvotie Māris Tilgalis, Maigonis Rāviņš, Jānis Ansons, Juris Afanasjevs un citi, kā arī jau pirms vairākiem gadiem sodu izcietušie brāļi Arāji, Gunārs Bērziņš, Dailis Rijnieks, Laimonis Markants, Biruta Geidāne, Gunārs Gailītis un daudzi citi, par kuŗiem vēl ziņu nav.

Kā jauna parādība Latvijā jāmin latviešu etnografijas draugu kopu uzplaukums. Tas neapšaubāmi saistāms ar latviskām, nacionālām jūtām, uz kuŗām ar lielām aizdomām raugās Valsts Drošības komiteja. Piemēram, folkloras draugu kopai „Skandenieki" katru dalībnieku piespieda rakstīt sīku biografiju. Viņu koncertos braukusi līdz kāda filmētāju grupa, par kuŗu nevienam nav paskaidrots, no kurienes tie nāk un kādam nolūkam visu nacionālo sarīkojumu filmē. Dažu grupu dalībnieku mājās izdarīta kratīšana un atņemta nacionāla satura literatūra, skaņu lentes un plates. Tomēr pat Valsts Drošības komiteja šo nacionālo kustību, kas sākusies Latvijā ar folkloras grupām, nespēj iznīcināt ar iebaidīšanu un slepenām terrora akcijām.

Pārejot pie nākamā punkta — pagrīdes organizāciju darbība Latvijā — vispirms jāatzīmē, ka visaktīvākā no tām bijusi Latvijas Neatkarības kustība (LNK). Tā Latvijā darbojas kopš 1975. gada. LNK mērķis ir brīva un neatkarīga Latvijas valsts. Kā redzams no LNK publicētajiem dokumentiem, šī organizācija apzinās stāvokļa nopietnību un vispārējo situāciju pasaulē, bet par spīti tam (un varbūt, ka tieši tāpēc) LNK uzskata, ka brīva Latvijas valsts nav tikai bezcerīga illūzija. Ar mērķtiecīgu un labi koordinētu darbu vairāku gadu laikā vispārējam stāvoklim pasaulē likumīgi mainoties, latviešiem iespējams iegūt neatkarību. LNK pilnīgi norobežojas no terrorisma. Tās darbība pašreizējā laika posmā galvenokārt raksturojas ar informācijas vākšanu un tās izplatīšanu latviešu tautā, kā arī ar latviešu tautas prasību formulēšanu oficiālos dokumentos. Šādi dokumenti līdz šim iesniegti rietumvalstu valdībām un starptautiskām organizācijām. Vēl LNK ir centusies reģistrēt cilvēka tiesību pārkāpumus Latvijā un darīt tos zināmus atklātībai. Jāatzīmē, ka rietumvalstu pārstāvji un prese uzticas Latvijas Neatkarības kustības sniegtajai informācijai un uzskata to par apspiestās latviešu tautas balsi.

1981. g. sākumā Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības informācijas birojs Minsterē saņēma LNK sūtītu dokumentu Eiropas valstu sanāksmei Madridē. Dokumentu parakstījusi arī Latvijas Demokratiskā Jaunatnes komiteja. Februārī šo dokumentu nodeva Madrides konferences valstu delegācijām; tas radīja plašu atbalsi kā presē, tā arī pašā konferencē. Madrides konferencei darīts zināms arī Rīgas augstskolu studentu iesniegums. LNK dokumentējusi arī vairākus gadījumus, kas raksturo pārkrievināšanas procesu Latvijā. Šie dokumenti rietumos saņemti un pievienoti materiāliem par padomju nacionālo polītiku savienotajās republikās.

1981. g. 26. jūlijā LNK kopā ar Latvijas Demokratiskās Jaunatnes komiteju (LDJK) izplatīja Latvijā lapiņas ar aicinājumu boikotēt tautas tiesnešu vēlēšanas, tā atturoties no piedalīšanās vispārējos melos un netaisnībā.

Bez tam, pagājušā gadā Latvijā izplatīts LNK 10. biļetens. Tajā publicētas Latvijas neatkarības laika polītiķa Ādolfa Klīves atmiņas par pēdējām dienām kopā ar prezidentu Kārli Ulmaņi, kad Rīgā jau darbojas īpašais sūtnis Višinskis 1940. gada jūnijā. Biļetenā pārpublicēti arī jau agrāk minētie iesniegumi Madrides konferencei un 1980. gada LNK uzsaukums „Latvju tautai pasaulē" sakarā ar Latvijas valsts dibināšanas atceri 18. novembrī. Biļetena nobeigumā teikts: LNK cenšas apvienot visus latviešus, kuŗi, redzot mūsu tēvzemes traģēdiju, ar humāniem līdzekļiem drosmīgi cīnās par Latvijas brīvību. Katrs no jums, kuŗš esat jau to veicis vai gribat to darīt, drīkstat uzskatīt sevi par Neatkarības kustības cīnītāju. LNK centra galvenie centieni — darīt visu iespējamo, lai šo plašo tautas kustību pretim brīvei veicinātu un koordinētu, izplatot mūsu tautā informāciju, kā arī uzsaukumus konkrētiem, attiecīgajā brīdī nozīmīgiem tautas kopējiem soļiem. Latviju latviešiem, latviešus Latvijai!

Vēl aizvadītā gada laikā LNK pavairojusi un izplatījusi nelielu A. Volpina brošūru

(Turpinājums 17. lp.)

PATEICĪBAS LŪGŠANA

Es paceļu savas acis uz tiem kalniem, no kurienes nāk palīdzība. Mana palīdzība nāk no mūžīgā Dieva, kas radījis debesi un zemi — Viņa dēla Jēzus Kristus, kas par mums cietis un miris Golgātas kalnā. Es Tev pateicu, lielais, visuvarenais Dievs, par to lielo žēlastību, nepelnīto mīlestību — sargāšanu slimnīcā, operācijas laikā, kad mana dzīvības liesmiņa plīvoja kā svecīte rudens vējā.

Gods un slava Tev, lielais žēlastības Dievs, Tev Pestītāj — Jēzu Kristu! Es slavēšu Tevi, meklēšu Tava vārda patiesību savā un citu cilvēku dzīvē, kamēr vien dzīvošu. Mani tā žēlodams, Tu man esi devis kādu uzdevumu — slavēt Tevi un Tev kalpot svētā bijībā. Nāk prātā skaistā 103. Psalma teksts: Žēlīgs un lēnīgs ir tas Kungs, pacietīgs un no lielas žēlastības. Viņš nedara mums pēc mūsu grēkiem, nemaksā mums mūsu noziegumus — jo cik augstākas debesis pār zemi, tik spēcīga Viņa lielā žēlastība par tiem, kas viņu bīstas. Cik tālu rīti no vakariem, tik tālu Viņš liek mūsu pārkāpumus nost no mums. It kā tēvs apžēlojas par saviem bērniem, tā tas Kungs žēlo tos, kas Viņu mīļo.

Kā zelts top šķīstīts ugunī, tā dzīves pārbaudījumos mirstīgā cilvēka sirds. Biju vesela pirms iešanas slimnīcā — nekas man nekaitēja, klausīju tikai ārstu norādījumiem. Lūdzos to Kungu, lai man palīdz pārkāpt mūžības slieksni — nemirstības robežu. Likās, ka vēl neesmu lielās, mūžīgās godības cienīga. Viņa svētais prāts bija man ļaut vēl dzīvot. Te es esmu, Tev es piederu — lai notiek Tavs svētais prāts. Māci man Tev kalpot atlikušo mūža daļu.

E. Alka

Miris Igaunijas militārais atašejs Latvijā

Stokholmā 90 gadu vecumā miris igauņu pulkvedis Vilems Sārsens. Viņš bija plaši pazīstams arī latviešu sabiedrībā Latvijas patstāvības gados Rīgā un trimdā Zviedrijā.

V. Sārsens savu militāro izglītību ieguvis Viļņas Kara akadēmijā, kurā studēja daudzi igauņi un arī latvieši, kā ģenerālis Kārlis Goppers un pulkvedis Aleksandrs Lasmanis. Pēc Pirmā pasaules kara V. Sārsens atgriezās igaunijā, beidza Tērbatas universitātes juridisko fakultāti un Tallinas militāro akadēmiju un kļuva pazīstama personība sabiedriskajā dzīvē. Lai tuvinātu Igaunijas un Latvijas kaimiņu attieksmes, ģenerālis Laidoners izraudzīja savu sievasbrāli, toreizējo pulkvežltn. V. Sārsenu par militāro atašeju Latvijā un Lietuvā ar uzturēšanās vietu Rīgā. Lai gūtu labāku kontaktu ar latviešiem, ieradies Rīgā, Sārsens tūlīt sāka mācīties latviešu valodu. 1939. gada februārī Sārsens atstāja Rīgu, lai kā pulkvedis Tallinā vadītu armijas slepeno dienestu.

Pulkvedi V. Sārsenu izvadīja Stokholmā no Jēkaba baznīcas, piedaloties arī latviešu organizāciju pārstāvjiem un paziņām: sūtnim Jānim Tepferam, Jurim Leimanim, pulkvedim Aleksandram Plensneram, Miķelim Gopperam un Jurim Strantem. I. E.

Hamiltonas vanadzes savā gadskārtējā sarīkojumā Pūpolu tirgū 4. aprīlī „First Place" zālē Hamiltonā. Attēlā sarīkojuma vadītājas, kas pārzināja vakara viesu cienāšanu. Pirmajā rindā otrā no labās Hamiltonas vanadžu kopas vad. Kate Lapiņa, aizmugurē pirmā no labās Kanadas vanadžu vad. Nora Pulciņa. Foto J. Liģers.

Apmēram 250 — 300 viesi bija Hamiltonas vanadžu rīkotajā Pūpolu tirgū, noklausoties priekšnesumus un baudot dažādus Lieldienu cepumus un gardumus. Foto J. Liģers.

Rūdolfa Rozes pieminai

Šāgada 24. martā šīs zemes gaitas pēkšņi beidza ilggadējais Sv. Andreja draudzes priekšnieks Rūdolfs Roze. Vēl iepriekšējā svētdienā, kā parasts, viņš piedalījās Sv. Andreja draudzes dievkalpojumā, ko rēgulāri apmeklēja 34 gadus. Ar māc. Ā. Čopu viņš sadarbojās 24 gadus. Viņš bija Rozes pēdējais apmeklētājs slimnīcā tikai nedaudz minūšu pirms miršanas.

Rūdolfs Roze dzima 1901. g. 3. septembrī Zaļenieku pagastā Grīnfeldes muižā, lauksaimnieka ģimenē. Pirmo izglītību guvis Abguntes pamatskolā, pēc tam sekoja bēgļa gaitas Krievijā. Atgriežoties viņš beidza Hercoga Pētera ģimnaziju Jelgavā.

Roze sāk strādāt valsts dienestā iekšlietu ministrijā. Rēzeknē viņu ievēl ev. lut. draudzes padomē, un tanī laikā uzceļ jaunu baznīcu. Pēc tam viņš strādā Krustpilī un Baigo gadu aizvada Jelgavas apkārtnē. Liktenīgas sagadīšanās dēļ un — pēc paša domām — Dieva pasargāts, viņš paglābjas no komūnistu izrēķināšanās. Vācu okupācijas laikā strādā Vecumniekos, kur darbojas draudzes padomē un ir arī vietējās dziesmu svētku komitejas priekšsēdis. Viņa vadībā noorganizē lielos Pļaujas svētkus Iecavā. Pēdējā darba vieta dzimtenē R. Rozem ir Bauskā, kur vēlāk piedalās tās aizstāvēšanā pret boļševikiem 1944. g. vasarā. Seko ceļš uz Vāciju.

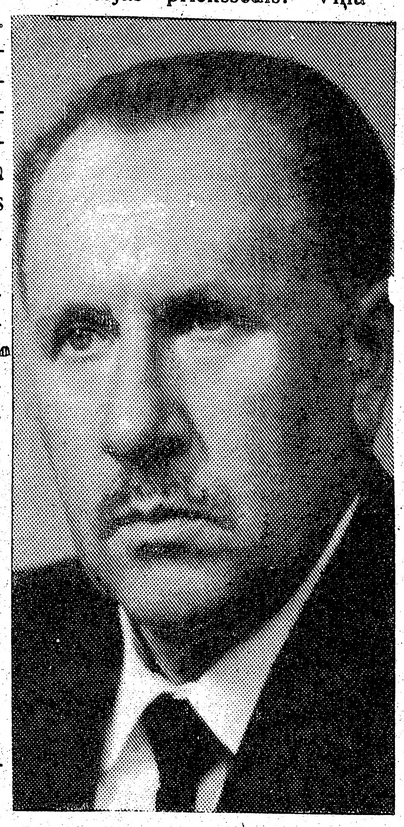

† Rūdolfs Roze

Kādu laiku Roze pavada Tornā ierakumu darbos; vēlāk sameklē savu ģimeni. Bēgļu gaitas viņu noved Šlezvigas-Holšteinas apgabalā, kur nodarbināts nometņu administrācijā un IRO dienestā. 1948. g. vasarā viņš iecelo Kanadā un apmetas uz dzīvi Toronto.

1949. g. sākumā R. Roze piedalās Sv. Andreja draudzes dibināšanā un ievēlēts par pirmo draudzes priekšnieku. Šo amatu viņš pilda 25 gadus, pēc tam pērmindeņu vecākā pienākumus līdz mūža beibām. Kopā ar māc. Ā. Čopu pu viņi ir izveidojuši vislielāko latviešu ev. lut. draudzi brīvajā pasaulē. Bez tam viņš kopš 1968. g. darbojās latviešu luterāņu Baznīcas virsvaldē par sekretāru un arī prezidijā.

30 gadus darbojies Toronto latviešu 18. novembŗa svētku rīcības komitejā, Latviešu biedrības revīzijas komisijā, LNAK padomē un DV organizācijā. Bijis 3. Jelgavas kājnieku pulka piemiņas fonda pārstāvis un 7. Siguldas kājnieku pulka piemiņas fonda goda biedrs.

Brīvās Latvijas laikā apbalvots ar Viestura ordeni un Kanadā saņēmis latviešu ev. lut. Baznīcas virsvaldes un LNAK atzinības rakstus.

Baznīcas un draudzes darbs R. Rozem bija ļoti svarīga dzīves sastāvdaļa, viņš tam bija piekēries ar visu savu sirdi. Ar lielu enerģiju un mīlestību viņš kalpoja baznīcai un draudzei pēc savas izpratnes un labākās sirdsapziņas, Dievam par godu. Viņš mīlēja latviešu grāmatas, un makšķerēšana bija viņa brīvā laika izprieca, kam viņš nodevās ar lielu sajūsmu.

R. Roze bija sabiedrisks cilvēks, ar mieru uzņemties dažādus pienākumus un strādāt latviešu tautas un sabiedrības labā. Viņa ticība Latvijai bija neiedragājama, un trimdu viņš pārdzīvoja kā fiziskas sāpes. Šinī zemē ieaugt nespēja. Viņam bija nopietna, atturīga daba, bet bija izpalīdzīgs. Viņa sirsnība īsti izpaudās ģimenē, kur viņš bija ļoti rūpīgs, iecietīgs un gādīgs vīrs un tēvs. Savus bērnus viņš audzināja ar lēnprātību, pamācību un lielu mīlestību.

Par viņu sēro dzīvesbiedre Karolīne, meita Lolita ar ģimeni un dēls Andrejs ar ģimeni. Rūdolfa Rozes aiziešana ir liels zaudējums latviešu sabiedrībai. Sv. Andreja draudze paturēs viņu mūžīgā piemiņā. Uldis Kiesners

(3. turpinājums.)

,,Es domāju, ka jūs jau gabalā,'' Roberts neslēpa radiniecei savu nepatiku par dzīvokļa saimnieku kavēšanos.

,,Tu man rakstīji, ka tev ir divas baltas pelītes,'' Ieva pārmeta brālēnam.

,,Tur nu es nekā nevarēju darīt, ka pie mana labā uztura ģimene astoņkāršojusies.''

,,Hallo!'' Tīna sauca no aizdurves, kur Roberts to bija atstājis ar pārējiem ģimenes locekļiem.

,,Hallo!'' Ieva piegāja pie jaunās radinieces, kuŗas seja slēpās aiz lielām saules brillēm.

,,Paņem lūdzu manu rokas somu, es nesīšu Otello. Dzīvojiet kā redzat, tikai dzīvokli gan atstājiet kārtībā!''

Tas tik ir ko vērts, tik aša izrīcība, bez kādiem radniecības sentimenta izplūdumiem. Īstenībā Tīna likās sievišķis uz goda. Kā viņa bija sametusies ar Robertu, tā nu man bija tīrā mistērija.

Roberts atsedza būŗus un, Ievai gaŗāmejot, Otello uztraukts vēroja neparastos viesus. Viņš gandrīz izlēca Ievai no rokām, bet viņa vēl laikā to piespieda sev ciešāk klāt. Gaitenī runcis saldi aplaizījās. Kas tur būtu bijusi par maltīti!..

Līdz pat aizbraukšanas brīdim Ieva uzvedās, it kā nekas nebūtu noticis. No šķiršanās ne vēsts. Sāku jau priecāties un palēnām izgāzt krūtis, kā jau ģimenes galvai pienākas. Otello paklausīgi ielēca savā groziņā, es piesēdos pie stūres, un sākām braukt.

,,Pie Millijas,'' nozibsnīja Ievas balss.

,,Pie Millijas?'' es pārsteigumā uzkāpu uz bremzes pedāļa un mašīna apstājās. ,,Kas tev vajadzīgs pie Millijas? Viņa taču dzīvo pavisam pretējā virzienā.''

,,Es palikšu pie Millijas, tu vari braukt uz Misisipi.''

,,Ak tā tās lietas,'' mēģināju tēlot vienaldzīgo, uzminu uz gāzes pedāļa un pagriezu mašīnu Millijas mājas virzienā. Viņas īstais vārds bija Millicent, bet skolā meitenes iesaukušas to par Milliju. Tā bija Ievas labākā draudzene — kanadiete. Tagad abi ar vīru audzēja sermuļus kažokiem. Viņu tā saucamā ,,minku farma'' bija ziemeļos no Berijas, netālu no Orilijas.

Nejauši paskatījos auto panelī un bailēs konstatēju, ka adata, kas rāda benzīna līmeni, gandrīz pavisam nosvērusies uz tukšo pusi. Pirms braukšanas biju izplānojis benzīna tvertni piepildīt man zināmā vietā, kur biju pastāvīgs pircējs, bet, ar turzām un pelēm ņemoties, benzīns bija pavisam izgarojis no prāta. Gaidīju, ka Ieva teiks kādu biezu vārdu, bet viss, ko viņa dusmās varēja izdvest, bija: ,,Bruņurupucis tāds.''

Droši vien sadomājusies par Roberta pašreizējām ēverģelībām — baltajām pelēm, pametot bruņurupuci nezināmam liktenim.

Piebraucu pie pašapkalpošanās benzīna pildītavas. Nolaidu savā pusē logu, izkāpu un ķēros pie darba. Kad nauda bija samaksāta un es sēdos pie stūres, Ieva iekliedzās: ,,Bet kur ir Otello?''

Jā, groziņš bija tukšs un mūsu trešais ģimenes locekļis pazudis.

Abi izlēcām no auto un uztraukušies skatījāmies apkārt.

,,Tikai nesauc viņu vārdā, viņš domās, ka mēs ar viņu rotaļājamies,'' pieteicu Ievai.

Pirms iesāku meklēšanu nobraucu auto malā, jo līdzās benzīna pildītavai bija pilsētas auto novietošanas laukums, pilns ar mašīnām. Bija piektdienas vakars, un cilvēki iepirkās. Es gāju pa kreisi un Ieva pa labi. Izgājām līku loču pa laukumu, bet no kaķa ne vēsts. Pa to laiku bija satumsis, kas mūsu meklēšanu padarīja gandrīz neiespējamu.

Novilku mēteli un sāku līst zem mašīnām, jo kur gan citur negantnieks varēja slēpties? Sniegs zem mašīnām bija nokusis. Pa zemi gramstoties, roka paslīdēja uz kaut kā gluma un eļļaina. Pēkšņi savā priekšā četru kāju vietā ieraudzīju divas, stingras kā stabus, un kāda barga balss lika man piecelties. Policists!

,,Ak tad nu beidzot dabūju gan tevi rokā!'' viņš uzbļāva un parāva mani aiz rokas.

,,Bet es taču neko nedarīju! Man pazudis kaķis!'' mēģināju taisnoties.

,,Iecirknī varēsi skaidroties, tagad marš uz manu mašīnu,'' kārtības un apsardzības likuma kalps neielaidās nekādās sarunās.

Ieva, ieraudzījusi mani briesmās, skrēja aizelsusies glābt, kas glābjams, mēģinot apgaismot bargo kārtības sargu, ka es esmu avīžnieks, tepat vietējā laikrakstā, bet viņa skolotāja Šantī Bei skolā. Policists tikai priecīgs berzēja rokas un teica: ,,Te nu ir tas veiklais pārītis, kas pēdējā laikā nodarbojas ar auto apzagšanu,'' un arī Ievu iestūma policijas mašīnā.

,,Sasodīts bruņurupucis!'' Ieva nikni noteica. Sēdējām aizmugures sēdeklī, katrs savā stūrī, un domājām par Otello, — kur nu nabaga bārenītis tagad klimst pa nezināmām vietām.

Laime, ka varējām uzdot advokāta Teofīla Zaļzirņa telefona numuru, ko policijas šefs arī nekavējoties izmantoja. Pēc sarunas ar ,,greenpeas'' kārtības sargi dziļi atvainojās, un tas pats kārtībnieks, kas mūs atveda uz iecirkni, aizveda atpakaļ uz auto novietošanas laukumu. Braucot Ieva savukārt atvainojās par savu nepieklājību un policists izteica cerību, ka ar Otello nav noticis nekas ļauns.

Kad iekāpām savā mašīnā, lai pārspriestu ko darīt, man bija jāuzspiež auto griestu spuldze, lai ticētu pats savām acīm. Otello saldi snauda savā groziņā un, man vismaz tā likās, miegā šķelmīgi smaidīja.

Ieva atvieglināta nopūtās.

,,Nu ir par vēlu braukt pie Millijas,'' it kā nojauzdama manu neizteikto jautājumu, viņa noteica klusā balsī. ,,Pa ceļam pārnakšņosim kādā motelī.''

Visam piekrizdams klusēju un domās pateicos stulbajam Robertam, viņa baltajām pelēm, manam ienaidniekam Teofīlam un visvairāk, protams, Otello.

Kamēr abi mani pasažieŗi snauda, es priecīgs pasmaidīju par savu ne visai pievilcīgo izskatu, jo manas rokas, seja un adītais vamzis bija vienos eļļas traipos.

Pārbraucot pāri robežai, nolēmām pārnakšņot Bafalo. Varējām arī braukt vēl tālāk uz Detroitu, bet ne viens, ne otrs nejutāmies labi notraipītajās drānās.

Moteļa istabā bija dubultgulta un dīvāns.

,,Es gulēšu gultā, tev jāguļ uz dīvāna,'' Ieva noteica, ieritinājās segā un iemiga.

(Turpinājums sekos.)

SHELBURNE BODY SHOP

Centennial Rd., Shelburne, Ont.

(50 jūdzes no Toronto, Hwy 10 un 89)

- **Visāda veida remonta darbi vieglām un smagām mašīnām.**
- **Krāsošana un logu ielikšana.**
- **„Collision Estimates'' apdrošināšanas sabiedrībām izdarām bez atlīdzības.**
- **Tautiešiem 10 % atlaide. Atbrauciet un salīdziniet mūsu cenas.**

Telefons: (519) 925-2110 darbnīcā,
(519) 925-2954 māja.

Hugo un Jānis Ozoliņi

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

- **Izvērtē**
- **Novērš valodas kļūdas**
- **Rediģē**
- **Sagatavo salikumu**
- **Iekārto manuskriptu iespiešanai**
- **Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju**

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:

Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave.
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

— * — * —

Arnolds Apse

Patiesa pasaka

Ruzvelts nav miris —
viņš skolo rietumu gudros.
Tie ceļo uz austrumiem,
klanās, krīt ceļos,
sit pieres pret zemi
un pielūdz elku —
tēvoci Džo.
Ruzvelta skola
maksā pasaulei dārgi.

Staļins nav miris —
ar cinisku smīnu
viņš zīmē jaunu pasaules karti,
kur robežu nav,
ir tikai sargu torņi un tanki.
Par Staļina karti
cilvēce maksās ar galvu!

Hitlers nav miris —
viņš ieslodzīts ellē,
jo zaudēja karu.

— * — * —

Edvarts Tūters

Baigas vēstis

Klausos: dzilna klaigā —
Atbalss sirdī krīt . . .
Ko gan spalgās klaigas
Grib man pavēstīt?

Vai nes vēsti ļaunu
Jaunam laikmetam,
Lai es kājas aunu
Baigam neceļam?

Zinu, kā tas bijis,
Ja kur dzilna kliedz:
Atnāk laika mijas
Un — tev elpot liedz.

— * — * —

Valdis Mežezers

Vēstule draugam dzimtenē

Drīz agrais pavasaris
bērzu smaržu dvašos,
Un dārzus modinās
un sējai laukus plašos,
Drīz strauti rimti kļūs
un upēs pali sīks,
Un lazdas piekrastēs
ar zelta skarām līks,
Drīz līksmos cīruļi,
un lapos bērzu zari
Tur mūsu dzimtenē,
kas gaida pavasari.

No svešuma, mans draugs,
kad rakstu Tev šo dzeju,
Tā atkal ciemoties
uz senām mājām eju.
Lai cik tur noguris
zem smagā dzīves krusta,
Tu savā zemē vēl,
kas katrā solī justa.
Tev sūtu labdienas,
ar vēlēšanos klāt —
To bērzu dzimteni
no manis sveicināt.

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 26

Ar Kolumbijas universitātes Pētīšanas institūta atbalstu divi profesori (Lichters un Rotmans) publicējuši izvērtējumus ,,Public Opinion'' novembŗa n-rā, kādai preses un elektroniskai informācijai ir vislielākā ietekme uz ASV sabiedrisko domu. Preses saraksta galvgalā: New York Times, Washington Post, Wall Street Journal, Time, Newsweek un US News & World Report. Visietekmīgākais radio un TV ziņu dienests ir NBC, CBS, BBC un PBS, liela nozīme arī vietējiem radio raidītājiem. Kam ietekme ziņu publicēšanā? Reportieŗiem, redaktoriem, izdevniecības vadītājiem, ievadniekiem un laikrakstu vai žurnālu biroju šefiem. Elektroniskā informācijā svarīgi ir korespondenti, TV uzņemto aktuālitāšu filmu redaktori, sabiedriski polītisko ziņu filmu ražotāji, vecākie ziņotāji (anchorman) un firmas direktori. Kāda polītiskā novirziena minētie vīri ir, ar tāda novirziena ziņām visvairāk tiek baŗota sabiedrība. Pat ja nākas ziņot norises, kas par labu pretējam novirzienam, vienmēr paliek iespējas tādu ietekmi izgaisināt. To ik dienas vērojam, piem., TV ziņās, kad daži raidītāji tūlīt pēc prezidenta uzmundrinošiem vārdiem par saimniecības uzlabošanos raida ,,intervijas ar tautu'', kas gaužas par bezdarbu, nabadzību, izmisumu, bezizeju u.tml.

Mēs savā propagandas darbā esam sekli un paviršī, bez polītisko aizkulišu izpratnes par ziņu dienesta uzbūvi un darbību, kas to manipulē, kam tā vara, kas mums labvēlīgas ziņas izcenzē u.t.t. ja kāda ,,melnā roka'' kādu mums labvēlīgu ziņu no preses slejām vai ēteŗa nožmiegusi, tas liecina, ka arī mums jābūt kādai iespējai piekļūt pie tiem, kuŗiem vēl lielāka noteikšana. Mums nepieciešams koordinēts īpašs ,,smadzeņu trests'', kas šiem un līdzīgiem jautājumiem izēstos cauri.

* * *

Pēc pašreizējām imigrantu ieceļošanas kvotām, ASV ik gadu drīkstētu ieceļot tikai 290,000 ārzemnieku. Ārpus kvotām var ieceļot ASV pilsoņu piederīgie un personas ar prezidenta atļauju (tā jāapstiprina kongresā). Taču milzīgs ir nelegālo ieceļotāju skaits, ko lēš uz 800,000, kaut iestādes atzīst, ka ,,tikai Dievs zina patieso skaitu''. Aplēsts, ka nelegālo ieceļotāju dēļ, kas pieņem iķvienu darbu, 3 milj. amerikāņu aizstāti ar šo lēto darba spēku. Puse no visiem pašreizējiem ASV iedzīvotājiem esot imigranti. Kad lasām par pabalstiem, atbalstiem un priekšrocībām ieceļotājiem un ,,minoritāšu grupām'', prātā nāk kādas vētīšanas un malšanas izcietām mēs, kamēr atkļuvām šai ,,apsolītajā zemē'', kur mūs tad palaida savvaļā, lai paši mācāmies peldēt amerikāņu dzīves jūrā, bez kādiem pārtikas kuponiem u.c. ,,welfare'' pabalstiem. Toreiz izceļošanas nometnē Ventorfā populāra bija karikatūra, kas attēloja, ka kamielim vieglāk izspraukties caur adatas aci, nekā latvietim atkulties uz ASV bez morāla pazemojuma pārbaudēs. Tas viss mūs darīja stiprus, mēs dzīvojam šeit savu dzīvi, bieži vien iedzimto apbrīnoti vai apskausti.

* * *

Latviešu mūzejā Vašingtonā no Kalamazū tautas vadoņu inkubātora ieradusies studentu grupa un priecājās par izstādītiem etnografiskajiem priekšmetiem. Mūzeja pārzine pacilāti stāsta: ,,... un šī te Mežotnes zemgaļu sieviešu brīnišķā sakta ir ap 800 gadu veca! Iespējams, ka pat karalis Viesturs to redzējis!'' — ,,Viesturs?'' brīnās ciemiņš no Mičigenas, ,,Kad tad Viesturs vispār bija Vašingtonā?''

Kas latviešiem ir okupētā Latvija? Savas tautas cietums: kas tam ārpusē, bailīgi un tramīgi ieiet tanī, ka tikai neiekrīt kādās lamatās, bet tie, kuŗi iekšpusē, alktin alkst izkļūt no tā ārā...

* * *

ASV pastāvēšanas laikā 49 reizes vēlēti ASV prezidenti, bet tikai pēc nedaudzām sekoja jaunu, radikālāku ideju ievirze un krasāka sabiedriskās domas pārorientēšanās. ,,Mūsmājās'' tagad daudzi cer, ka pēc nesenajām PBLA vadības vēlēšanām sekos jūtamas pārmaiņas, pamazām pārveidojot PBLA darbību no rētoriskas, koordinētājas ,,jumta organizācijas'' par mūsu cīņas darba vadītāju, nostabilizējot tās respektējamo vietu trimdas sabiedrībā. Ka ar PBLA vadības nodošanu Dr. O. Pavlovska un Dr. L. Luksa rokās jau jūtami jauni vēji, ar jauniem putniem un jaunām dziesmām, tas ar gandarījumu vērojams abu vadītāju runās un rakstos. Pirmos kontrastus ar to, kas bija agrāk, jau manījām O. Pavlovska ieskatu deklarācijā: ,,Rūpes par mūsu tautas un Latvijas nākotni uzliek mums atbildīgus pienākumus. Trimdas vienību nedrīkst uzskatīt par kādu varu, kas katru kritiku un aizrādījumu ieskata par graujošu elementu. Sadarbība ar Kultūrkomiteju Rīgā noraidāma un nekādā ziņā nav savienojama ar mūsu nacionālpolītikas darbu un mērķiem! Kultūrkomiteja, kas īstenībā cenzē, aiztur un aizsprosto trimdas sakarus ar dzimteni, izmanto latviešu māksliniekus PSRS mērķu sasniegšanai, sūta tos, neatkarīgi no viņu pašu vēlēšanās, pie mums, lai mūs šķeltu un vājinātu mūsu polītisko darbību. Mēs noraidām tādu latviešu kultūras izmantošanu!''

Satiekoties ar savu vietnieku Dr. L. Luksu, abi jaunie PBLA vadītāji vienojušies, ka mūsu galvenā uzmanība pievēršama latviešu tautas pašapziņas uzturēšanai un stiprināšanai dzimtenē. Tā ir vīru valoda, kas solās mūs mērķtiecīgi, pašaizliedzīgi un pragmatiski vadīt pa noteiktu nacionālu ceļu. Lai tad nu viņiem dievpalīga vēlējums un mūsu visu atbalsts! Uzturēsim kontaktus ar abiem, rakstīsim tiem savas vēlmes, ieskatus, palīdzēsim viņu norādes iedzīvināt vietējos latviešu pagastos, tas ir mūsu visu pienākums!

* * *

Mazāk simpatisks gan ir mūsu trimdas nacionālpolītikas tēva un skolotāja Bruno Kalniņa (tā viņu reiz pagodināja PBLA vicepriekšs. I. Freimanis Zviedrijā) raksts pēdējā sociķu ,,Brīvības'' izdevumā, kuŗā tas dusmīgi rājas, ka Latviešu korporāciju apvienība noliegusi korporeļiem piedalīties Brunīša vadītajā sociāldemokratu partijā. Ar tādu lēmumu korporāciju vairums ,,cēlis sev neslavu'', jo pats Kārlis Markss bijis korporelis un, kad sacerējis savas pasaules lāpīšanas filozofiskās ūtopijas ,,Kapitālu'' un ,,Komūnisma manifestu'', Marksam pie sienas bijuši viņa vācu korporācijas krāsu simboli. Par šādu mūsu korporāciju ,,nožēlojamo'' un ,,skandalozo'' lēmumu daudzi korporeļi ,,izteikuši asu protestu''. Nav gan teikts kam — vai pašam polītģenerālim Brunītim, jebšu kādam vēl nervozākam viņa domu biedram?

Kādā citā rakstā, kas reizē publicēts sociķu jaunās gvardes ,,Darba jaunatnē'' (20. n-rā), Br. K. atklāj, ka plkv. O. Kalpaks, kas par bataljona komandieri iecelts ,,tikai tamdēļ, ka visi citi vecākie virsnieki atteikušies'', esot stāvējis tuvu latviešu sociāldemokratiem! Nu gan torontietim K. Tannim, kuŗš vada kalpakiešu savienību, negaidīti radušies ,,sensacionāli materiāli'' kalpakiešu vēstures archīvam! Tā ,,tuvu stāvēšana'' latviešu sociāldemokratiem lāgā tā kā nerīmējas, jo plkv. O. Kalpaks nevarēja nezināt, ka tai pašā 1919. g. 3. janvāŗa rītā, kad viņš ar drošsiržu pulciņu atstāja Rīgu, lai cīnītos Kurzemes pusē, ,,Sociāldemokrats'' ar lieliem burtiem apsveica ,,atbrīvotajā Rīgā'' ieradušos asiņaino P. Stučkas valdību! Pirms tam, lai izvairītos no ,,brāļu kaŗiem ar komūnistiem'' visa latviešu sociķu partija jaunās Latvijas viskritiskākajās dienās bija pametusi Tautas padomi...

* * *

Aicinājums trimdas organizācijām uzņemties ,,krusttēvību'' par kādu latviešu sirdsapziņas cietumnieku krievzemes izsūtījumā vēl nav tā īsti iedzīvinājies (jāplēšas gada sapulcēs). Tāpat gausi īstenojas LELBA sinodes lūgums lielākajām latviešu luterāņu draudzēm uzņemties kādas latviešu draudzes aprūpi ateistiskajā dzimtenē.

Baltiešu veterānu sanāksmes dalībnieki Toronto.

Viešņas pūpolu tirgū Hamiltonā — Sv. Katrīnu vanadžu koŗa Senatne dziedones iepriecināja viesus ar dziesmām. Pirmajā rindā no kreisās: mūzikālā vadītāja pianiste A. Freimane, diriģente A. Skudra-Kārkliņa, vanadžu kopas vad. un soliste M. Zvejniece un pārējās Senatnes dziedātājas. Foto J. Liģers.

TORONTO ZIŅAS

● Toronto Latviešu biedrības gadskārtējā biedru sapulce 18. aprīlī pl. 13.30 Latviešu Namā. Ja noteiktā laikā ceturtā daļa no biedru skaita nebūs ieradusies, tad pl. 14 sapulce notiks pie jebkuŗa ieradušos skaita statūtos paredzētā kārtībā. Darba sekā ziņojumi, valdes un citu amatpersonu vēlēšanas un budžeta pieņemšana.

● Gleznotāja Eduarda Dzeņa gleznu un grafiku izstāde no 30. aprīļa līdz 2. maijam Sv. Jāņa baznīcas abās izstāžu telpās. Izstādi atklās piektdien, 30. aprīlī, pl. 19.30 un tā būs atvērta sestdien, 1. maijā, no pl. 12 līdz 20 un svētdien, 2. maijā, no pl. 14 — 20. Ielūgumus neizsūtīs. Visi laipni aicināti.

● Toronto Latviešu biedrības dāmu komiteja rīko jautru pēcpusdienu svētdien, 25. aprīlī, pl. 16 Latviešu Nama augšējā zālē. Programmā feļetoni, deklamācijas u.c.; kafijas galds.

● DV Toronto sieviešu koris Zīle diriģenta Arvīda Purva vadībā dziedās 10. gadskārtējā koncertā sestdien, 1. maijā, pl. 19 Toronto universitātes mūzikas fakultātes Edward Johnson ēkas Walter Hall koncertzālē. No koncerta 15 dziesmām pirmatskaņojumā būs Tālivalža Ķeniņa Sapnis par kokiem (autore Zenta Liepa), kas veltīts Zīles korim un diriģ. A. Purvam. Pirmoreiz programmā būs cittautu komponistu Brāmsa un Šūberta skaņdarbi. No latviešu skaņražiem dzirdēsim Bruno Skultes, Jāņa Kalniņa, Alfrēda Kalniņa, Leonīda Slaucītāja, Arvīda Žilinska, Kārļa Lietiņa, Jāņa Ķepīša, Romualda Kalsona, Valentīna Bērzkalna un divas Arvīda Purva dziesmas. Klavierpavadījumus spēlēs Edite Timermane. Zīles koris 1981. g. dziesmu svētkos Kanadā saņēma balvu par jaundarbu iestudēšanu. Desmit gados sniegti 38 dziesmu pirmatskaņojumi. Minētajam koncertam ieejas kartes pārdod koristes un arī koncerta dienā pie kases.

● DV Toronto nodaļa kārto izbraukumu uz Latviešu kaŗa invalidu apvienības mītni Rotu Katskiļos sakarā ar urnu novietošanu 30. maijā, pl. 13. Izbraukums autobusā paredzēts no DV nama, 125 Broadview Ave., 29. maijā pl. 8 no rīta ar iespējamām naktsmājām Rotā. Atgriešanās Toronto 30. maijā pl. 16. Brauciens maksās 70 dol. abos virzienos, ja piedalīsies 35 personas. Ja braucēju skaits sasniegs 39, maksa pazemināsies uz 63 dol. Pieteikšanās līdz 1. maijam, iemaksājot 70 dol. pie K. Bencona, 223 High Park Ave., Toronto, Ont., tālr. 767-9964. Ja pieteiksies pilns skaits 39, tad starpību atmaksās. Ja nepieteiksies 35, tad brauciens nenotiks un iemaksu atmaksās.

● TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums 2. maijā pl. 15 Latviešu Namā. Skolas izlaiduma 32 darba gadu nobeigums un 31. izlaiduma akts 5. jūnijā pl. 11 Latviešu Namā. Skolai un absolventiem domātos apsveikumus lūdz iesūtīt līdz 8. maijam skolas pārzinei M. Matīsai, 173 Roslin Ave., Toronto, Ont. M4N 1Z5. Turpat nosūtāmas absolventu apbalvošanai domātās grāmatas vai līdzekļi to iegādei u.c.

● Toronto Latviešu biedrība iecerējusi vasaras braucienu uz Niagaras teātri, apvienotu ar groziņu azaidu. Interesentus lūdz zvanīt līdz aprīļa beigām Z. Birnei, tālr. 261-5254.

● Pēc ilgākas slimošanas 3. aprīlī mirusi 79 g.v. Marija Manguliņa, dzimusi Stupele. Viņa dzimusi 1902. g. 1. oktobrī Rūjienā. Aizgājēju 5. aprīlī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. I. Gaide. Nelaikē atstāj dēlu Juri, otru dēlu Arnoldu ar vedeklu Suzanu, mazbērnus Melisu un Maikeli, dēlu Laimoni, vedeklu Liliju un mazbērnus Ernestu un Lindu.

● Sv. Jāņa, Sv. Andreja un Austrumu draudzes Lieldienu rīta agrajās brokastīs piedalījās kopā ap 750 personu. Sākot jau ar Pūpolu svētdienu, Lieldienu nedēļu dievkalpojumus kuplināja instrumentālu un vokālu solistu un koŗu piedalīšanās. — Sv. Jāņa draudzes gada sapulcē jaunievēlētos padomes, valdes locekļus un dāmu komiteju ieveda amatā Pūpolu svētdienas dievkalpojumā, ko vadīja archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide. Dziedāja draudzes vokālais ansamblis B. Alkas vadībā. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē bija svētdienas skolas audzēkņu Lieldienu uzvedums Ainas Kalniņas un Jāņa Baruša vadībā. Ieradās arī Lieldienu zaķis un izdalīja bērniem saldumus.

● Māc. J. Cālītis kristījis Danu Zentu Godeţu, Viljama un Ilzes, dzimušas Purgailes, meitu.

● Toronto latviešu mednieku un makšķernieku klubā Bērzainē 3. aprīlī tītaru šaušanas sacensības vadīja sporta daļas vad. A. Mackars ar palīgiem. Šaušanas sacensībās 60 šāvēji izšāva 56 tītarus: K. Blumbergs 6, O. Lapensons 4, V. Krauklis un A. Plūdums katrs 3. Nākošās tītaru šaušanas sacensības 1. maijā Bērzainē. Var piedalīties visi tītaru šaušanas sporta cienītāji.

● Okridžā, dēla mājā 10. aprīlī 80 g. vecumā mirusi Minna Ķestere. Pirms 20 gadiem dēls viņu izsauca no Latvijas. Aizgājēju 14. aprīlī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. I. Gaide. Nelaikē atstāj dēlu Artūru, vedeklu Birutu un mazbērnus Robertu un Andri, bet Austrālijā māsu Lauru Vītolu.

Meklēju

mājas pārvaldnieka palīdzi (vēlams pensionāri), nelielai dzīvokļu mājai Avenue Rd. - Bloor ielas rajonā. Brīvs dzīvoklis. Zvanīt 922-2064.

Darbs, ko mēs darām

Patiesi Dievs ir svētījis vanadžu darbu Kanadā, jo no pāris desmit vanadzēm 30 gados izaugusi darbīga 454 vanadžu saime 16 kopās, kuŗas vieno viena doma, viens mērķis — Daugavas Vanagu organizācija. Tonijas Krūkas lūgšana „Jel svētī, Dievs, to darbu, ko mēs darām, ka godā turam latvju karogu!" ievadīja Kanadas vanadžu 30. salidojuma darba sēdes norisi. Ar šiem vārdiem arī vanadžu vad. Kanadā Nora Pulciņa sveica salidojuma dalībnieces.

Jubilejas salidojums risinājās 20. martā Toronto Aleksandras skolā, kuŗā pulcējās vairāk nekā 60 vanadžu, no kuŗām 40 bija delegātes, pārstāvot 15 vanadžu kopas. Pēc namamātes — Toronto vanadžu vad. Astrīdas Jākabsones apsveikuma salidojumu atklāja vanadžu priekšniece Austra Liepiņa. Sveica arī vanadžu vad. Ročestrā Austra Īzaka, kuŗa bija vienīgā ASV vanadžu pārstāve, paliekot uzticīga Kanadas vanadzēm jau vairāk nekā 15 gadu. Rakstveidā jubilāres — Kanadas vanadzes sveica DV goda priekšniece Marija Ķeņģe, DV priekšnieks Jānis Frišvalds, DV ideoloģijas noz. vad. Vilis Hāzners, ASV vanadžu vad. Aida Ceriņa, Verēna Freija, vanadžu daļas vad. Anglijā Ērika Sarkanbārde, Britu Kolumbijas vanadžu vad. Lūcija Kajaka un Ilga Breikša.

Salidojuma ievadījumu kuplināja Hamiltonas vanadzes Ērikas Ābeles skandētā Valdas Moras deklamācija, kā arī Toronto un Kesvikas mazo vanadzīšu kokļu ansamblis skolotājas Aelitas Brīviņas vadībā.

Ieskatoties 1981. g. vanadžu kopu Kanadā darbības pārskatos izriet, ka lielākās vanadžu kopas, kā: Toronto, Hamiltonas, Sv. Katrīnu un Britu Kolumbijas rīkojušas patstāvīgus sarīkojumus aprūpes līdzekļu sagādei, kā arī ar kartītēm un sainīšiem atcerējušās sirdsapziņas cietumniekus aiz Dzelzs aizkara. Liela daļa vanadžu kopu materiāli atbalstījušas jaunatnes darbu, invalidu namus Bērzainē un Rotā, Patiesības un Brīvības fondus, arī Gaismas akciju, poļus cīņā par tautas tiesībām un brīvību, laikrakstu Latvija Amerikā u.t.t.

Hamiltonas vanadzes Latvijas brīvības un cilvēku tiesību vārdā piedalījušās 14. jūnija demonstrācijās Toronto kopā ar vīriem, protestējušas Hamiltonā pret krievu draudiem poļu tautas brīvībai un Toronto demonstrācijā aizstāvējušas cilvēka tiesības krievu okupētajās valstīs. Sv. Katrīnu vanadzes ir sevišķi aktīvas Latvijas vārda daudzinājumā tautību svētkos, kur viņas stāsta un rāda latviešu tautas tērpu, prievīšu un latvisko rotu darināšanu. Torontietes un arī katrīnietes, būdamas lielas rokdarbnieces, pulcējas pāris reižu mēnesī vakarēšanās. Toronto vanadzes savā neatlaidīgajā darbā radījušas rokdarbu grāmatu „Latviešu jostu raksti".

Pat vismazākās vanadžu kopas devušas savu ziedu DV KV Ziemsvētku tirdziņam Toronto, kā arī savu ārtavu DV KV informācijas daļai. Tas bija Kanadas vanadžu jubilejas gada projekts un devums visai DV organizācijai 1500 dol. apmērā.

Vanadzes prot darba ikdienu vieglināt ar dziesmām, tādēļ pulcējas dziesmu ansambļos un teātŗa kopās: Britu Kolumbijā, Londonā, Hamiltonā, Sadberijā, Sv. Katrīnās, bet Toronto mazās vanadzītes ar dziesmām un kokļu skaņām gādā par prieku daudziem.

Debates un pārrunas par darāmo un darīto vadīja Vera Immura, protokolējot Katei Lapiņai un Ērikai Ābelei (visas no Hamiltonas).

Vanadžu vadītāja Kanadā Nora Pulciņa ierosināja visu vanadžu kopīgu salidojumu šāgada vasarā Sidrabenē dārza svētku veidā, vai arī kāda kopa izkārtotu draudzības vakaru ar priekšnesumiem, aicinot visas tuvās un arī tālās vanadzes ciemos. Austra Liepiņa ielūdza vanadzes iespēju robežās apciemot Angliju — Londonu, kur dziesmu svētku laikā š.g. 27. jūlijā paredzēts visu vanagu un vanadžu draudzības saiets. Monika Jonāne ierosināja rīkot mantu loteriju aprūpes līdzekļu sagādei, kā arī pavairot vanadžu skaitu kopās, iesaistot 1 jaunu vanadzi ik uz 10 kopā. Britu Kolumbijas vanadzes aicināja visas vanadzes domāt par tīru latviešu valodas uzturēšanu; viņas arī vēlas vanadžu melnos svārkus mainīt pret tumši ziliem, lai harmonētu ar DV vīru žaķetēm.

Debates izraisīja ziņa, ka dažās vanadžu kopas iesaistījušās daļējā līdzekļu sagādē

Debates izraisīja ziņa, ka dažas vanadžu kopas iesaistījušās daļējā līdzekļu sagādē Latviešu Centram Toronto. Minēto pasākumu noraidīja, jo vanadžu kopu prioritāte ir materiāli atbalstīt DV pasākumus un cīņu par Latvijas brīvību.

Neparastu problēmu minēja Montrealas vanadžu vad. Ērika Vītiņa: viņa ierosināja vanadžu sapulcēs runāt angļu valodā, jo esot 3 vanadzes — nelatvietes, kuŗas ļoti ieinteresētas vanadžu darbā, bet valoda esot saprašanās traucējums . . .

Plašo vanadžu jubilejas saimi sveica DV pr-dis Kanadā V. Plūdons un DV pr-dis ASV Andrejs Spārniņš.

Rakstniece un dzejniece Tonija Krūka, runājot par „Labestības balto puķi", cildināja Elzu Klaustiņu, kuŗa zināja, ka labdarības darbā ir daudz vieglāk sagādāt materiālās vērtības, nekā dot daļu no sevis. Latviešu sieviete — vanadze, piepildot E. Klaustiņas labdarības ideju, cēla un ceļ palīdzības tiltu no pagātnes un tagadni. Elma Miniate aicināja ieslodzītajiem tautiešiem Pad. savienības cietumos, koncentrācijas nometnēs un psīchiatriskajās slimnīcās sūtīt kādu ziņu ar kartītēm vai arī tikai mazus sainīšus, kas administrācijai neliktos vērtīgi. Koncentrācijas nometnēs sainīšu saņemšana gan ierobežota. It sevišķi apzināmi un aprūpējami bij. apcietinātie, jo, atgriežoties brīvībā, tiem dzīves apstākļi ļoti grūti.

E. Miniate arī ierosināja izvirzīt sakarnieci, kuŗa apzinātu sirdsapziņas cietumniekus un kārtotu saraksti ar viņiem un arī sainīšu sūtīšanu, vēstuļu rakstīšanā iesaistot jauniešus, kam bijuši ļoti labi panākumi.

Jaunatnes sabiedriskā darbiniece un Toronto kopas jaunā vanadze Sandra Leimane sarūgtināta jautāja: Ko lai jaunie dara pieaugušo organizācijās? Jaunie līdz šim saņēmuši tikai kritiku par darīto un arī nedarīto! Jaunie labprāt palīdzētu organizāciju darbā, kā arī iesaistītos par biedriem, ja zinātu, ka ir gribēti un darāms darbs.

Vanadžu priekšniece Austra Liepiņa interesantā stāstījumā informēja par morālā atbalsta nepieciešamību latviešu ventuļniekiem un dzīves sarūgtinātajiem, kas uzturas psīchiatriskās slimnīcās. Viņa piezīmēja, ka neredzīgo latviešu iztika un dzīves apstākļi esot daudz labāki, jo viņu lielai daļai esot savs arods; skaņu lentes gaismojot viņu ikdienu.

Salidojuma nobeigumā vanadžu vadītāja Kanadā Nora Pulciņa, sakot lielu un sirsnīgu paldies par visu, atvadījās ar L. Caukas vārdiem: „Ir labi dzīvot ar pateicību sirdī, ar pateicību Dievam un cilvēkiem . . ."

T. G.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

22. aprīlī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru saiets — māks. J. Zuntaka referāts.

Biedrība visiem latviešiem

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAI 18. APRĪLĪ GADA SAPULCE

Ja ir kāda visus latviešus aptveroša biedrība, tad tādai vajadzētu būt Latviešu biedrībai, kā jau pats nosaukums rāda. Tādai latviešu biedrībai vai kopai vajadzētu atrasties visur, kur apmeties kāds skaits latviešu. Tāpēc Toronto, tikko tur sāka pulcēties uz dzīvi pirmie latvieši, jau 1948. gadā nodibinājās Latviešu biedrība un šajos gados izaugusi ar daudzām nozarēm, kopām un grupām, aptverot biedru dažādās intereses. Kā biedrības pārskats rāda, visas tās aizvadītajā gadā attīstījušas rosīgu darbību. Kultūras nozare uzmanīgi sekojusi visām mū-

(Turpinājums 13. lp.)

Indra Gubiņa

Kaza kāpa debesīs

(1. turpinājums.)

— Nerej, nerej, — es viņu uzrunāju, — no taviem saimniekiem noteikti nekā neņemšu! —

Bet nu manī bailes aug augumā. Es neņemšu, bet ko viņi darīs? Paskatos uz savu rokas somu, domās izcilādama tās saturu. Nekā liela tur iekšā nav: VISA kreditkarte un tāds žūksnītis naudas tomēr! Matu suka, lūpu krāsa un kabatas lakatiņš meksikāņiem droši vien neinteresēs, bet nauda — tā gan! Vai mazums briesmu stāstu dzirdēts par aplaupīšanu! Pirms došanās uz šejieni kāds paziņa, kurš Meksiku izbraukājis vairākkārt, mani cieši nobrīdināja: nekur neiet vienai pašai un nekādā gadījumā ne tukšās, šaurās ieliņās. Tur durvis paveŗoties tieši uz istabām, pašaujoties kāda stipra, brūna roka un tūristu ievelkot iekšā tik veikli, ka ne iekliegties! Varbūt nost jau tūdaļ mani nesitīšot, bet pievākšot visu, kas viņiem tik iepatiksies. Jā, jā, citi esot atstāti tikai peldbiksēs!

Mani soļi nu pavisam lēni. Nevienam mani nekur nebūtu jāievelk, es jau pati esmu viņu būdās ienākusi!

Redzu, ka suns paskrējis jau pie mājeles stūŗa un tur pazib basas kājas, bet tālāk aiz krūmiem melnmataina galva. Tajā mirklī kaut kas nokrīt tieši man priekšā, un es salecos. Man priekšā nokritusi sarūsējusi alus skārdene. Vai kāds meta? Sāku skatīties apkārt un drīz arī saprotu, kur tā nāca. Stāvās kalna malas augšā staigā pāris vistas. Ap viņām ir kaut kāds drāšu žogs, pie kuŗa sakrājusies dažādu krāmu un atkritumu kārta. Laikam kašņājoties vista pa spraugu skārdeni nogrūdusi lejup.

Apkārtne te ir ēnaina, tumša. Taka un būdeles liekas iespiestas tādā kā grāvī, gar kuŗa malām aug palmas un dažādi krūmeļi. Varbūt lietus laikā te tek ūdens, bet tagad — nudien, te ir atkritumu bedre un smilšaina, vietumis akmeņaina taka.

Iemītais celiņš patiešām ieloķās pie būdām, kur mani sagaida suns un pāris puikas. Viens tīri paliels, varētu būt ap gadu 13 — 14. Prasu viņam, kur jāiet, lai tiktu kalnā līdz krustam? Viņš rāda uz mājeles pusi, bet es purinu galvu un rādu savukārt augšup, taisni uz debesīm. Puika tik māj un rāda uz māju. Kas zina, varbūt arī ir jāiet te cauri? Tomēr man neērti iet svešu ļaužu pagalmā un, atklāti sakot, druscin bailes arī.

Puika māj ar roku, un es drošsirdīgi viņam sekoju. Noejam tieši gar mājiņas priekšu. Ap lieveni celiņš izlikts ar akmeņiem, pati māja celta no stāviem mietiem un ar palmu lapu jumtu. Durvis un logs līdz galam vaļā. Gaŗāmejot redzu, ka tur nozib vairākas tumšas sejas. Pa taciņu puika mani izvedis aiz būdas un tad rāda, lai kāpju pa klajo vietu taisni uz augšu un tad atkal lai pagriežos pa labi.

Esmu jau no kāpšanas piekususi un brīdi atspiežos pret akmeni ievilkt elpu.

No apakšas skatoties, likās, ka virs zaļās joslas uz virsotni ved gaišs, paplats ceļš, bet nu izrādās, ka te nekāda ceļa nav. Jākāpj augšup pa atkailinātiem, gaišiem akmeņiem, kuŗiem abās pusēs stāva, smilšaina, ar zāļu kumšķiem apaugusi virsma. Tā droši vien irdena, tādēļ kāpšana te — pa plikajiem akmeņiem, kur arī šur tur pa zāļu kumšķītim. No agrākiem piedzīvojumiem zinu, cik irdena smilts virs akmeņiem kāpšanai bīstama, tādēļ tagad domīgi skatos uz akmeņaino kalna sānu, pie sevis gudrodama: vai man patiešām te ir jākāpj? Vai neesmu tomēr pārvērtējusi savus spēkus? Gadi taču rit uz priekšu, un varbūt es vairs nevaru to, ko varēju vēl pirms pāris gadiem? Nieki!

Skatos, ka puika jau pakāpies krietni paaugstu, pie tam viņam basas kājas, un akmeņu šķembas nekādas maigās nav. Ja viņš ar basām kājām tik veicīgi ticis augšup pa stāvo sienu, tad es arī tikšu! Saņemos un kāpju, patiesībā — rāpjos, jo nu iznāk lietot arī rokas. Ļoti traucē rokas soma, kas iekārta elkonī un zvārojas pie katras kustības, maisīdamās pa kājām! Tagad par vēlu pukoties, kāpēc somu neatstāju ceļa biedrēm, kuŗas mani apakšā, okeana malā uz soliņa gaidīs. Domājām, ka te kaut kur pa ceļam varēs atpūsties, nodzerties, un droši vien vajadzēs naudu.

Turēdamās gan pie akmeņu izciļņiem, gan pie vārgajiem zāļu kumšķīšiem, pa stāvo vietu esmu uzrāpusies līdz nelielam, smilšainam laukumiņam, no kuŗa sīka taciņa ved pa kreisi. Zēns stāv un smaida man pretim. Druscin augstāk aug ērkšķains krūms, un es apsēžos tā ēnā. Baskājis puika rāda, kur man tālāk jākāpj. Skatos uz šauro taciņu un prasu, kur tā ved. Lai pa to neejot, puika skaidro, bet atkal tieši augšup un tad jau redzēšot krustu.

(Turpinājums sekos.)

Jānis Tanks

Pavasaŗa ticība

Visas dziļās ziemas vienreiz projām iet,
Visi asie vēji kādreiz beidzas stāt,
Visi ledi upēs uzsāk skriet,
Pavasaŗa saule reiz būs atkal klāt!

Kaut vēl klusināta tavas tautas balss,
Pagaist cerības un visur redzams kaps,
Katrai tumšai naktij beidzot pienāk gals —
Saulē gaiša tava jaunā diena taps.

Tavos karogos vēl brīvi vēji skries,
Tavas skaudrās sāpes apmainīs vēl prieks,
Kaut vēl tavi velni mirstot ļauni smies,
Tavu zemi tev vairs neviens neaizliegs.

Visi asie vēji kādreiz beidzas stāt,
Visas dziļās ziemas vienreiz projām iet,
Pavasaŗa saule reiz būs atkal klāt,
Visi biezie ledi upēs uzsāks skriet!

Kanadas latviešu gaidu jendas dalībnieces š.g. 14. martā Sv. Andreja ev. lut. draudzes dievkalpojumā atzīmēja latviešu gaidu kustības 60 darba gadus. Toronto Gaujas gaidu vienībā bija vienas ģimenes trīs locekles, pārstāvot 3 paaudzes. Vidū ilggadēja gaidu vadītāja Morella Vilka, pa labi viņas meita, arī gaidu vadītāja, Rita Robežniece un mazmeita Ingrīda Robežniece.

Foto J. Liģers.

Svētdien, 25. aprīlī, pl. 13
Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās,
200 Balmoral Ave., Toronto

Dainas koŗa pavasaŗa ieskaņas

KONCERTS

Diriģents J. Beloglāzovs.

IEEJA: Iesk. kafiju un maizītes, pret ziedojumiem — sākot ar 5 dol., par labu Saulainei. Bērniem ieeja brīva.

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJA

Jaunieši, iestājieties MLĢ!

Brīvas vietas visās klasēs, sākot ar 5. klasi.

1982./83. mācības gads sāksies 30. augustā.

Mācoties MLĢ divus pēdējos gadus un izturot gala pārbaudījumus, iegūst pilnas ģimnazijas abitūriju un tiesības iestāties augstskolā.

MLĢ ir skola ar 36 gadu pieredzi.

— *MLĢ skolēni iegūst izpratni par latviešu kultūru un dzīves ziņu - - -*
— *sadraudzējas ar pasaules zemju latviešu jauniešiem - - -*
— *iepazīstas ar Eiropas zemēm un tautām - - -*
— *pieradinās pašdisciplīnai un sagatavojas dzīvei un darbam - - -*

PIETEIKŠANĀS LĪDZ 15. JŪNIJAM (VĒLĀKAIS).

Papildus informāciju sniedz:

Direktors māc. A. Liepkalns,
Lettisches Gymnasium
Wienburgstr. 52 - 54
4400 Münster

tālr.: (skolā) — 0251 / 293475
(dzīvoklī) — 0251 / 273181

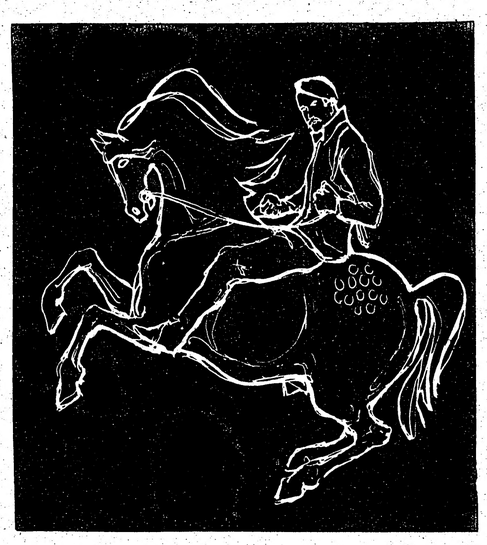

ED. DZENA GLEZNU UN GRAFIKU IZSTĀDE

SV. JĀŅA BAZNĪCAS TELPĀS

NO 30. APRĪĻA — 2. MAIJAM

ATKLĀŠANA 30. APRĪLĪ PL. 19.30

ATVĒRTA 30. APRĪLĪ LĪDZ PL. 22

1. MAIJĀ NO PL. 12 — 20

2. MAIJĀ NO PL. 14 — 20

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

Latviešu Centrā Umurkumurā ik piektdienas vakaru cienasts no pl. 17.30. Sestdienās no pl. 12.00. Visi mīļi aicināti.

17. aprīlī, pl. 14 Walmer Rd. baptistu dr. baznīcā kristīgās sadraudzības pēcpusdiena. Groziņi.

18. aprīlī pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā, veltīts Kristus dārza atbalstam. Pl. 15.30 vidējā zālē māc. Arvēds Celms referē par Zentas Mauriņas dzīvi un atziņām.

22. aprīlī, pl. 19.30 Latviešu Centra vidējā zālē PBLA vicepriekšsēdis LNAK politiskās nozares vad. Dr. L. Lukss runās par Kultūras sakaru komiteju.

24. aprīlī pl. 18 Bikforda vidusskolā TLB teātŗa kopas izrāde ,,Esmu bez vainas''.

24. aprīlī pl. 20 DV namā Latviešu kaŗa invalidu apvienības 20 gadu atceres sarīkojums ar saviesīgu vakaru. Spēlēs E. Zakuļa kapella. Visi laipni aicināti.

25. aprīlī no pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā — pēdējais šinī sezonā.

25. aprīlī pl. 16 Latviešu Namā TLB dāmu komitejas ,,Jautrā pēcpusdiena''. Atspirdzinājumi.

25 aprīlī pl. 13 Dainas koŗa koncerts Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē.

30. apr. — 2. maijam Sv. Jāņa baznīcas telpās Ed. Dzeņa gleznu un grafiku izstāde. Atklāšana 30. apr. pl. 19.30.

30. aprīlī pl. 19 Latviešu Namā TLTA ģimnazijas audzēkņu vakars. Ieņēmums par labu Latviešu Namam.

1. maijā, sestdien, pl. 19.00 DV koŗa Zīle 10. gadskārtējais koncerts Walterhall, Toronto.

5. maijā, pl. 13.30 Latviešu Centrā Reliģisko pārdomu pēcpusdiena. Māc. Ā. Čops referēs — ,,Ģimenes iespaidi kultūras dzīvē''. Būs arī citi Ģimenes dienas priekšnesumi.

8 — 16. maijam Sv. Andreja baznīcas telpās Amerikas Latv. teātŗa Ēvalda Dajevska skatuves darba izstāde 1945 — 1980, veltīta latviešu teātrim ārpus Latvijas. Atklāšana sestdien, 8. maijā, pl. 15. Izstāde atvērta: 8. maijā no 14 — 18, 9. maijā (svētdien) no 9 — 11 un 12 — 16. No pirmdienas līdz piektdienai (iesk.) no 14 — 20. Sestd., 15. maijā, no 9—17 un svētd., 16. maijā, no 12 — 15. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 3 dol., bērniem brīva.

8. maijā pl. 19 Latviešu Namā tikšanās vakariņas ar LNAK padomes locekļiem un Kurzemes cīnītājiem. Priekšnesumi, bufete. Piedalīšanās 10 dol. Pieteikšanās līdz 6. maijam pie Nama saimnieces, tālrunis — 922-2931.

15. maijā pl. 19 Sidrabenē Maija svētki ar Maija karalienes vēlēšanām.

21. un 22. maijā pl. 19 Saules Jostas ,,Upmaļu saimniece''. Biļetes pie Volmeres — Centrā otrdienās un piektdienās no pl. 19 un TLB sestdienas skolā pl. 13. Telef. mājā 469-0803.

16. oktobrī pl. 19 DV namā DV Toronto nod. gada svētki.

30. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa 2 viesizrādes Toronto.

31. oktobrī pl. 15 DV namā mirušo DV biedru piemiņas vakars.

27. novembrī pl. 19.30 DV namā kaŗavīru daudzinājums.

4. un 5. decembrī pl. 10 DV namā Ziemas svētku tirdziņš.

12. decembrī pl. 14 DV Toronto nod. bērnu eglīte.

18. decembrī pl. 19 DV namā nodaļas biedru eglīte.

31. decembrī pl. 20 DV namā jaunā gada sagaidīšana.

3. maijā, pl. 19.30 Latviešu Centrā pēdējais ,,pirmdienu vakars'' pavasaŗa pusgadā — prof. Dr. J. Labsvīrs (no Indianapoles) vērtēs Latvijas neatkarības nozīmi tagadnei. Ieeja pret ziedojumiem. Atspirdzinājumi.

BĒRZAINE

1. maijā, pl. 10 TLMM kluba tītaru šaušanas sacensības. Ikviens var piedalīties.

19. jūnijā pl. 9 DV Toronto nod. šaušanas meistarsacīkstes. Vakarā Jāņu ielīgošana.

Vai baltieši tiksies ar Rēgenu?

Baltiešu pārstāvji pie Dr. R. Paipa. No kreisās: Dr. O. Pavlovskis, A. Gureckas, Dr. Richards Paips, V. Pavlovskis, H. Nurmbergs.

Baltiešu amerikāņu brīvības līgas izkārtojumā lietuviešu, latviešu un igauņu pārstāvji februārī tikās ar ASV Nacionālās drošības padomes Austrumeiropas nodaļas vadītāju Dr. Richardu Paipu un pārrunāja vairākus baltiešiem svarīgus jautājumus. Baltieši norādīja, ka nepieciešama stingra un agresīva nostāja pret Pad. savienību un apliecināja atbalstu šādai ASV ārpolitikai. Atkārtoti arī norādīja, ka, sakarā ar notikumiem Polijā, nepieciešama pilnīga tirdzniecības, ieskaitot labības eksportu un technoloģijas izmaiņu, pārtraukšana ar Pad. savienību. Pret Pad. savienību būtu nepārtraukti jāuztur politisks un saimniecisks spiediens, lai apgrūtinātu agresijas turpināšanu. Līdzīgos uzskatos bija arī Dr. Paips, kas savukārt norādīja uz grūtībām, kas jāpārvar, lai panāktu rietumvalstu un tirdzniecības sektora vienotu atbalstu šāda veida sankcijām. Baltieši protestēja pret ASV tieslietu ministrijas un Pad. savienības iestāžu sadarbību, kuŗas rezultātā pieņemtas nepārbaudītas padomju izkārtotas liecības un dokumenti pret ASV pavalstniekiem, kas apsūdzēti t.s. kaŗa noziegumos. Dr. Paips atzina, ka Pad. savienība spējīga viltot un ir viltojusi dokumentus un padomju sagādātie dokumenti rūpīgi jāpārbauda.

Lai Baltijas valstu inkorporācijas neatzīšanu ciešāk saistītu ar ASV valdības politiku, baltiešu pārstāvji ierosināja pie valdības izveidot īpašu darba grupu ar uzdevumu sekot politiskiem, vēstures un ekonomiskiem notikumiem okupētajās Baltijas valstīs. Līdz šim, atskaitot Baltijas nodaļu ārlietu ministrijā, šo caurskati un notikumu analizi veic Pad. savienības nodaļas attiecīgās ministrijās. Pārrunās pieskārās arī Amerikas Balss raidījumiem uz okupētajām Baltijas valstīm, nesen saņemtai baltiešu opozicionāru ,,atklātai vēstulei'' un baltiešu politiskiem cietumniekiem. Uz pēdējo Dr. Paips piezīmēja: ,,Mēs pārdodam viņiem (t.i. Pad. savienībai) labību, technoloģijas informāciju, — un ja viņi labi jūtas, tad viņi izlaiž vienu otru cietumnieku vai emigrantu. Viņi tirgojas arī ar cilvēkiem.''

Nobeigumā baltiešu pārstāvji izteica vēlamību, ka būtu ļoti svarīgi, ja prezidents Rēgens satiktos ar baltiešu centrālo organizāciju priekšsēžiem. Atbilde bija samērā pozitīva, t.i., pieņemšanu varētu izkārtot, pamatojoties uz agrākiem precedentiem. Šai sakarā Dr. Paips vēlējās, lai viņam atsūta memorandu, kad iepriekšējās vizītes notikušas. Pieprasījumu nodos apvienotai baltiešu komitejai.

Pārrunās Dr. R. Paips, par kuŗu ir gaŗāks raksts 1. marta ,,Time'' žurnālā, norādīja, ka piecdesmito gadu sākumā viņš bijis viens no pirmajiem, kas publicējis rakstus par tautību problēmām Pad. savienībā. Rietumu aprindās līdz tam valdījis uzskats, ka padomju imperijā ir tikai viena vienveidīga tauta.

Sanāksmē piedalījās baltieši A. Gureckas (Lietuviešu pasaules apvienība), H. Nurmbergs (igauņu pārstāvis Baltiešu amerikāņu brīvības līgā), O. Pavlovskis (ALA vicepriekšs.) un V. Pavlovskis (latviešu pārstāvis Baltiešu amerikāņu brīvības līgā).

Viņu vienīgais pārkāpums bija bailes no komūnisma

JALTAS UPUŖU PIEMINEKĻA ATKLĀŠANA LONDONĀ

Pēc 4 gadu runām un pārrunām, solījumiem un to atsaukšanas beidzot 6. martā Londonā, Kensingtonas rajonā, atklāja pieminekli visiem upuŗiem, ko Staļina valdības nežēlīgajās rokās nodeva II pasaules kaŗa sabiedrotie — to starpā arī briti.

Lai tiktu līdz pieminekļa celšanai, bija jāizcīna smagas vārdu un dokumentāras cīņas, jo britu ārlietu ministrija nevēlējās par laiku no 1945. — 1947. g. runāt. 1977. g. notecēja 30 gadu termiņš ārlietu ministrijas dokumentu slepenībai; to izmantoja divi autori, publicējot: Nikolajs Tolstojs — ,,The Victims of Yalta'' un lords Betells — ,,The Last Secret'', kuŗos plaši un neapšaubāmi dokumentēta piespiedu repatriācija, ko izdarīja britu un citu sabiedroto militārie spēki saskaņā ar britu ārlietu ministrijas vēlēšanos pildīt Staļina Jaltas nolīgumā minētās prasības. Ar varu repatriēto skaitu min apm. 2 miljonus, vīriešu, sieviešu un bērnu.

,,Mēs sapratām, ka nacionālais gods prasīja, lai piemiņas zīme tiktu uzcelta kā izlīdzinājums un ciešanu nožēlošanas liecība,'' teica britu parlamenta loceklis un Jaltas upuŗu pieminekļa komitejas priekšsēdis sērs Bernards Breins (Braine) pieminekļa atklāšanas svinībās. Viņš bija tas, kas neatlaidīgi darbojās, lai panāktu atļauju pieminekli celt.

Pieminekļa atklāšanā piedalījās britu parlamenta locekļi, dažādu konfesiju garīdznieki un apm. 200 apspiesto tautu trimdinieki. Svinības ievadīja pareizticīgo baznīcas koris ar mirušo piemiņas dziesmu. Sekoja sēra Bernarda Breina uzruna, kuŗas nobeigumā viņš aicināja pieminekli atklāt (patiesībā — iedarbināt, jo tas ir kustīgas skulptūras veidā) Zoju Polansku-Palmeri, kas pati tikai pēdējā brīdī paspējusi no aizvešanas paglābties. Tad to iesvētīja Londonas bīskaps, aizlūgdams par visiem upuŗiem. Sekoja vainagu nolikšana. Pirmie upuŗus godināja ukraiņi, sekoja krievu, kroātu un citu komūnistu apspiesto tautu vainagi un ziedi. Latviešu upuŗu piemiņai lauru vainagu ar Latvijas karoga krāsām nolika DVF uzdevumā jaunietē Paulīne Riemere, tērpusies Bārtas tautas tērpā.

Pieminekļa ieraksts šāds: ,,Šo pieminekli šeit novietoja visu partiju parlamenta locekļi un citi, lai pieminētu tūkstošus nevainīgo vīru, sievu un bērnu no Pad. savienības un citām Austrumeiropas valstīm, ko komūnistu valdības pēc viņu repatriācijas Otrā pasaules kaŗa beigās iemeta cietumos un nonāvēja.'' Skulptūra, ko veidojusi māksliniece Andžela Konnera (Conner), ir darināta baltā akmenī.

Gaŗa jo gaŗa ir latviešu Jaltas līguma upuŗu rinda. Tos pieminēt un godināt ir ikviena godprātīga un sirdī patiesa latvieša pienākums. Augsti vērtējama to britu polītiķu rīcība, kas nebaidās atzīt savas valdības kļūdas. Viņi lūdz upuŗu un visu cietēju piedošanu, bet neprasa, lai mēs tos aizmirstu. To pierāda vienmēr viļņojošais piemineklis britu galvaspilsētā tiem, kuŗu vienīgais pārkāpums bija bailes no komūnisma.

Par Jaltas upuŗu pieminekli un tā atklāšanu rakstus un uzņēmumus bija ievietojuši visi lielākie angļu laikraksti. Reizē arī izteikta neapmierinātība, ka valdība par novērotāju El Salvadoras vēlēšanās sūtījusi sēru Džonu Galsvorsiju (Galsworthy), kas, būdams jaunāks ierēdnis ārlietu ministrijā, bijis iejaukts Jaltas ,,repatriācijas'' īstenošanā. Lords Betells norādīja, ka pieminekļa atklāšanas brīdī bijusi klāt kāda krieviete, kuŗas repatriācijas pavēli — pret viņas noteikti izteikto vēlēšanos — sērs Džons parakstījis. Tikai dēļa piedzimšana pēdējā brīdī viņu paglābusi: bērns skaitījies britu pilsonis.

Apstādījumu iekārtošanai ap pieminekli puķes un krūmus dāvinājis lords St. Osvalds no sava dārza, kā arī kāda Jorkšīras dārzniecība. **A. L.**

Paulīne Riemere nolika vainagu ar Latvijas krāsām Jaltas upuŗu pieminekļa atklāšanā.

Gaŗas maizes

RAIBĀ NEDĒĻA

BAIĻU ĒNA PĀRI POLIJAI

Polijas katoļu baznīcas galva archibīskaps Glemps Lieldienu vēstījumā poļu tautai zīmīgi norādīja: ,,Šajos gaišajos svētkos mēs šeit dzīvojam baiļu ēnā. Bailes ir mūsu sirdīs, mūsu mājās, mūsu darba vietās; baiļu neziņa pārņēmusi kā vajātos, tā arī vajātājus.''

Patiesi, nākamie mēneši var izrādīties liktenīgi poļu tautai. Lieldienu laikā Jaruzeļskis gan uz dažām dienām atcēla kaŗastāvokļa ietvaros izsludinātos kustības ierobežojumus. Ar viņa ziņu gūstā turētajam patiesajam tautas vadonim Valesam bija dota izdevība pirmo reizi kopš 13. decembŗa būt kopā apcietinājuma vietā ar visu savu ģimeni. Poļu čekistu apsargātā vasarnīcā Varšavas tuvumā pie Valesas ieradās viņa dzīvesbiedre Danuta ar kuplo bērnu pulku. Otrdien viņai bija jādodas atpakaļ uz Dancigu, un Valesa palika cietumā. Par viņa varbūtēju atbrīvošanu vairs neviens nerunā. Kā zināms, Valesa noraidīja piedāvājumu doties ar visu ģimeni labprātīgā trimdā.

Viens no Valesas tuvākiem līdzstrādniekiem Zbigņevs Bujaks, kas pagaidām spējis izbēgt no Varšavas režīma vajātājiem, Solidāritātes pagrīdes izdevumā brīdina poļu strādniekus no Jaruzeļska plāna izsludināt brīvās arodbiedrības ārpus likuma. Bujaks aicina poļu strādniekus visiem līdzekļiem pretoties šādam Jaruzeļska solim.

Strādnieku pasīvās pretestības rezultātā valstij draud ne tikai turpmāki saimnieciski sarežģījumi, bet pat bads.

Lieldienu laikā Varšavā pie Sv. Annas baznīcas pulcējās tūkstošiem studentu, kas zemojās Kristus tēla priekšā, kam simboliski bija pārsegts sēru plīvurs un galvu ērkšķu vainaga vietā sedza savītu dzeloņstiepļu vainags. Citā vietā poļu nacionālās suverēnitātes simbolam, baltajam ērglim, pie kājām bija noklāts Polijas karogs, bet ērgļa galvai uzlikts metalla ērkšķu vainags.

Pēc pēdējām ziņām pāvesta Jāņa Paula Polijas apmeklējums šoruden notiks neatkarīgi no tā, vai kaŗastāvoklis būs atcelts, vai ne. Piedzīvojuši diplomāti pārliecināti, ka tieši pāvesta apmeklējums iezīmēs izšķīrēju pagriezienu poļu tautas tālākā nākotnē.

BAILES NO JAUNA KAŖA VIDĒJOS AUSTRUMOS

Kamēr pasaules uzmanība pievērsta Lielbritanijas un Argentīnas konfrontācijai, Izraēlas ministru prezidents Begins pēc daudzu neitrālu politisku vērtētāju domām plānojot jaunu kaŗu Vidējos austrumos. Pie Lebanonas robežām jau sakoncentrētas divas Izraēlas divīzijas, kas gaidot

Begina aktīvitāti atvēsinājusi Rēgena vēstule.

pavēli triecienam uz Lebanonu, lai tur iznīcinātu palestīniešu kustības vadoņa Arafata PLO militārās bazes. Neesot arī izslēgts, ka ,,pašaizsardzības'' ietvaros Begins no jauna uzbruks taktisko raķešu un gaisa spēku bazēm Sīrijā. Tikai nedēļas nogalē uztrauktie prāti nomierinājās, jo Begins pēc Rēgena brīdinājuma telegrammas saņemšanas izšķīries vismaz pagaidām nespēlēties ar uguni.

Pašās Lieldienās žīdu izcelsmes amerikāņu terrorists iebruka muhamedāņu mošejā, ko uzskata par islama otru lielāko svētnīcu pēc Mekas. Pēc muhamedāņu ticējuma, pats pravietis no šīs mošejas esot uzbraucis debesīs. Pieminētais žīdu terrorists, tērpies Izraēlas armijas rezervista tērpā, mošejā nogalināja vairākus svētceļniekus. Šis notikums vēl vairāk saasina jau tā sakarsētās žīdu un arabu attieksmes. Golanas augstienē palestīnieši turpina demonstrācijas pret vairāku arabu ierēdņu apcietināšanu un Izraēlas kaŗaspēka aktīvitāti šai telpā. Izraēlas armijas ierindā augot šaubas par drastisko soļu nepieciešamību, jo gados jaunie žīdu kaŗavīri sāk saskatīt kailās varas neveiksmi palestīniešu problēmas atrisināšanā. Arī opozicijas partijas knesetā protestē pret Begina izraisīto attieksmju saasināšanos ar arabu kaimiņu zemēm. Begina sludinātai propagandai par to, ka palestīnieši plāno noslaucīt no zemes virsas Izraēlu, žīdu tautas vairākums vairs netic.

GAIDA NACIONĀLĀS KOALICIJAS VALDĪBU

Varbūt, ka Folklandes starptautiskā krize deva iespēju Rēgenam atvilkt elpu un reizē iegūt nepieciešamo laiku lietu pavirzīšanai normālākās sliedēs pašā Centrālamerikā.

Salvadorā komūnistu terroristi pie vēlēšanu urnām piedzīvoja smagu sakāvi, jo 1,4 milj. vēlētāju ar savām balsīm nepārprotami noraidīja marksistu piesolīto ,,paradīzi zemes virsū'', bet izteica ilgas pēc miera un politiskas stabilitātes. Lieldienu vēstījumā Salvadoras katoļu baznīcas galva aicināja tautu pārtraukt asins izliešanu un stāties sadarbībā pie valsts jaunuzbūves, kuŗā valdītu tiesību un taisnības principi.

Kristīgie demokrati ar 42 proc. iegūto balsu būs lielākā politiskā frakcija jaunievēlētajā pagaidu parlamentā, bet pārējām labā spārna pilsoniskām partijām būtu iespējams nodrošināt parlamentā nepieciešamo vairākumu arī bez kristīgiem demokratiem. Vašingtonas politiskā spiediena rezultātā, droši vien, rasies nacionāla koalicijas valdība, kuŗā būs pārstāvētas visas partijas, bet līdzšinējais prezidents Duarte nebūs jaunās valdības galva. Vašingtona nepārprotami pateikusi, ka amerikāņu saimnieciskā palīdzība turpināsies tikai tādā gadījumā, ja koalicijas valdība īstenos Duartes ievadītās sociālās reformas, kuŗās pirmā vietā ir lielo zemes īpašumu sadalīšana, tā stiprinot bezzemnieku materiālo stāvokli.

Arī ASV attieksmēs ar Nikaragvu karstās pretišķības atvēsinājušās. Vašingtona tagad ir ar mieru ietvert arī Nikaragvu Centrālamerikas palīdzības plānā, ja tā pārtrauks Salvadoras terroristu apgādāšanu ar ieročiem un neiejauksies citu kaimiņvalstu iekšējās darīšanās.

AJATOLA TIESĀ SAVU ĀRLIETU MINISTRU

No Teheranas saņemtas ziņas, ka tur apcietināts viens no kādreiz vistuvākajiem ajatolas Komeini padomdevējiem bij. ārlietu ministrs Godbzadē. Viņu apsūdz atentāta plānošanā pret pašu Komeini un revolūcionārās islama partijas vadošiem politiķiem. Kopā ar Godbzadē apcietināti gandrīz visi viņa radi un tuvākie paziņas. Apcietināšanas vilnis radījis pāniku visā Teherānā. Ja fanātisko mullu revolūcionārais tribunāls atzīs apcietinātos vainīgus, tad visiem draud nāves šods nošaujot.

Irānas un Irakas militārās konfrontācijas ietvaros irānieši gan spējuši atgūt lielu daļu agrāk zaudētās territorijas, bet Irakas robežu viņi nav spējuši šķērsot. Irakas prezidentam Huseinam draudzīgās arabu kaimiņvalstis piedāvājušas militāru palīdzību apm. 20 bilj. dol. apmērā. Ja Irāna spētu radīt sev labvēlīgu režīmu Irakā, tad briesmās būtu visa Persijas līča territorijas politiskā nākotne. Fanātiskais Irānas despots Komeini izmanto islama divu nogrupējumu — suni un šite — dogmatiskās pretišķības savu plānu īstenošanai. Komeini pravieša vārdā izsludinājis šite mācību par vienīgi pareizo un otru pusi par atkritējiem, kas kalpo sātanam.

SARKANĀ CARA DAUDZĀS KAITES

Nav šaubu, ka sarkanās imperijas cara Leonida Brežņeva veselības stāvoklis jau sasniedzis kritisku lūzuma pakāpi. Kremļa izdotajā biļetenā gan teikts, ka viņš izmantojot tikai kārtējo atvaļinājumu atpūtai . . .

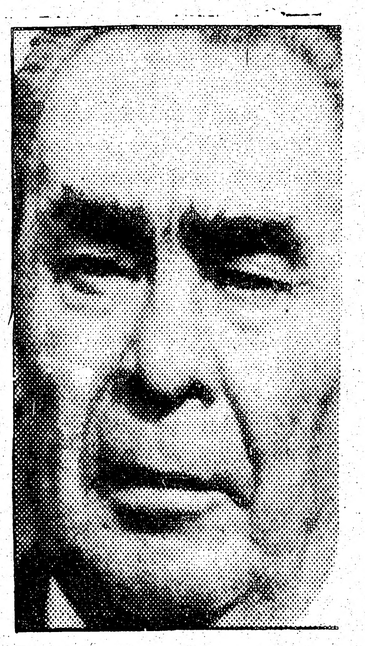

Brežņevu pie dzīvības uztur amerikāņu elektroniskais aparāts — ,,pacemaker''.

Brežņeva miesas ārsts Jevgenijs Čaživs atsauca paredzēto braucienu uz Londonā notiekošo starptautisko pasaules ārstu konferenci atomkaŗa aizkavēšanai. Čaživs nepārtraukti uzturas sava prominentā slimnieka tuvumā. Brežņeva veselības problēmas ilgst jau vairāk nekā 10 gadu. Pēc amerikāņu slepenā dienesta ziņām, diktātora dzīvību apdraud strauji progresējoša artēriju pārkaļķošanās. Viņš esot pārcietis vairākas sirdstriekas un piedevām sirgst ar plaušu kaiti. Viņa elpošanas problēmas to varot nogalināt daudz ātrāk un pēkšņāk nekā varbūtēja atentāta lode. Augstā asinsspiediena un sirdsdarbības traucējumu ārstēšanai Brežņevam operācijā krūšu kurvī ievietots elektriskais sirds ritma rēgulētājs. Tā kā šādu komplicētu aparātu Pad. savienībā neražo, tāds importēts no ASV.

Paredzētā centrālkomitejas sēde atlikta un var gadīties, ka nākamā sēdē, kas sanāks tuvāko nedēļu laikā, jau izšķirsies Brežņeva aizstāšana ar citu politbiroja funkcionāru.

Gaŗas rindas pie veikaliem Varšavā — bailēs par dienišķo maizes riecienu.

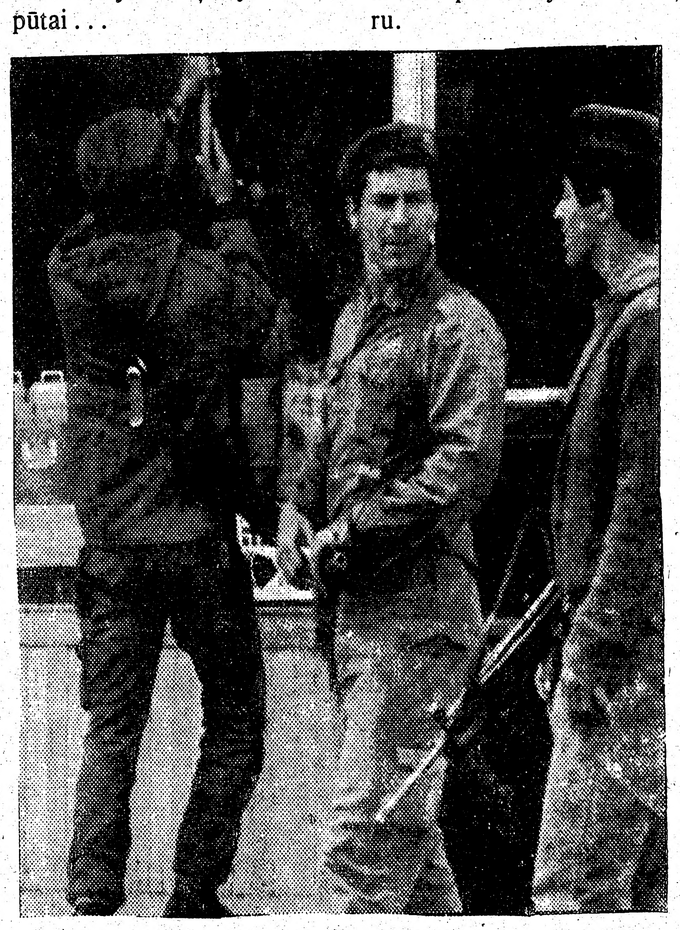

Kritisks saspīlējums Lieldienās Jeruzalemē.

Atgādina pasaulei

Lielais zviedru laikraksts Svenska Dagbladet rakstā Mūsu nepazīstamie kaimiņi veselu lapu veltījis Baltijas valstīm.

Uzsveŗot Baltijas valstu suverēnitātes tiesības, Igaunijas, Latvijas un Lietuvas karogi iespiesti pareizās nacionālās krāsās.

Laikā, kad pasaule ar aizturētu elpu seko 2000 britu pilsoņu suverēnitātes liktenim Falklandes salās, Svenska Dagbladet izcilais raksts atgādina Pad. savienības noziedzīgo brīvības nolaupīšanu 6 miljoniem — igauņiem, latviešiem un lietuviešiem.

Mums jādara viss iespējamais, lai Falklandes salu konflikta zīmē atgādinātu visai pasaulei Otrā pasaules kaŗa beigu posma vēl nesodīto Kremļa agresiju Baltijas valstīs. Līdzekļi ir mūsu rīcībā. Pienācis laiks tos izlietāt mūsu svarīgajam uzdevumam — pasaules sabiedriskās domas atmodināšanai cīņā par brīvību mūsu tautai un valstij.

Ukrainā vajā Otrā pasaules kaŗa brīvības cīnītāja dēlu

Šī ziema ar notikumiem Polijā radījusi jaunus impulsus apspiestajās tautās. Trīs pēdējos mēnešos Bostonā notikušas vismaz 4 iespaidīgas politiskas demonstrācijas. Divas rīkojuši poļu Solidāritātes locekļi, tad afgaņi un 26. martā — ukraiņi.

Ukraiņu gadījumā norādīts, kā padomju iestādes vajā bērnus un ģimenes locekļus, kuŗu tēvs cīnījās Ukrainas brīvības kustībā. Ģen. Romans Šukevičs 2. pasaules kaŗā organizēja un vadīja ukraiņu brīvības cīņas. Par to jācieš viņa dēlam Jurijam. Viņu 15 g.v. iesloga cietumā un jāizcieš 10 gadi par to, ka tēvs bijis ,,tautas ienaidnieks''. Uzraudzības iestādes liek, lai Jurijs tēvu nonicinātu un nožēlotu viņa ,,noziegumus'', bet Jurijs to nedara, tāpēc pa otram lāgam jāizcieš vēl 10 gadi. Tā Jurijs izsūtījumā kļuvis par ukraiņu nacionālo mocekli. Ukraiņu studentu organizācijas 26. martā Bostonā un nākamā dienā Ņujorkā rīkoja sēru gājienus ar lāpām un plakātiem, kuŗos piedalījās arī apspiesto tautu pārstāvji.

Demonstrācijas gājiens Bostonā sākās no Kapleja bibliotēkas līdz Faneila hallei. Piedalījās arī nedaudz latviešu, kubiešu u.c. Ukraiņu politiskais darbinieks O. Šudloks runā nosodīja amerikāņu ziņas, kas šo gadījumu noklusējušas, kaut tas ir necilvēcīgs šai gadsimtenī. Demonstranti pieņēma rezolūciju, prasot ASV valdības iejaukšanos, lai panāktu Jurija atbrīvošanu.

O. Akmentiņš

SVENSKA DAGBLADET

söndag

- *Löpsedelsnamn igen*
  Porträtt — sid. IV
- *Intervju med Walesa*
  Sidan V
- *Hopp om livet*
  Naturen — sid. V

20 DECEMBER 1981

Redaktion: Rolph Snell Lars-Erik Selin

Håller den polska smittan på att nå Baltikum? Är det samma starka frihetslängtan som i Polen som bryter sig fram i Estland, Lettland och Litauen, våra grannländer?

Veckorna före det militära ingripandet i Polen kom rapporter om strejkförsök i Estland. Flygblad uppmanade till tystnad och arbetsnedläggelse under en halvtimme den första arbetsdagen varje månad.

Strejken tycks ha blivit ett halvt misslyckande, möjligen beroende på varningar från KGB, som arresterade eller bortförde kända dissidenter.

I Lettland har arbetare straffats för protester mot matbrist. I Litauen, där det polska och katolska inflytandet är starka, utgår oppositionen från religionen och nationalismen.

Arbetare, intellektuella och skolungdomar reser sig mot överheten. Men när man talar om ett järngrepp kring Polen är det slappt jämfört med den skoningslösa, vardagliga övervakning som gäller sedan fyra årtionden i de tre små baltiska länderna.

Det var de som råkade värst ut i världskriget, utplånade från kartan som självständiga nationer. I det här reportaget om nordiska broderfolk berättas om deras historia, deras underkastelse och motstånd, deras resignation och förhoppningar.

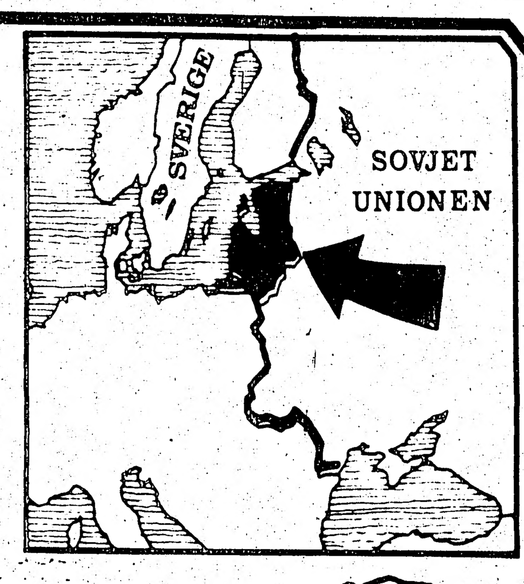

Våra okända grannar

Det går att närma sig Baltikum från två håll och se helt olika länder.

Tåget österifrån rullar in över Estlands flacka nordland, över Narva, en natt och en dag från Moskva via Leningrad. Att gå av i Tallinn är en smula som att komma hem till västerlandet.

Att komma med båten över Östersjön är att anlända till Sovjetunionen. Från ljus och vällevnad möter man en grå tristess och knuffande köer — man tror sig vara i Ryssland.

Som korrespondent i Moskva på 60-talet reste jag till Baltikum och kände närheten till människor som ännu tyckte sig höra till Norden och västerlandet. Från den halvasiatiska huvudstadens bondska myller var kontrasten skärande till Tallinns svala blondiner, den centraleuropeiska kafékulturen i Vilnius och hovlig service i Riga.

Femton år senare kom jag tillbaka till Tallinn, på väg från Moskva, och såg förryskningens tunga spår i gatubilden och i människors ansikten. Kanske var det ovanan vid Ryssland, men det förefell som om det lätta estniska anslaget hade suddats ut och ersatts av resignation.

Som Stockholm/ockuperat

Att vara i Tallinn någon tid är för en nordbo som att se Helsingfors eller Stockholm ockuperat. Det är en stad som våra egna, med en gatubild som Visbys, med en ringmur från Hansatiden och kyrkspiror från svensktiden, där mer än hälften av invånarna är främlingar.

Riga har länge varit ryskdominerat. I Vilnius uppges nu 53 procent av invånarna vara ryssar.

Förtrycket är osynligt och kanske är det därför som vi vet så litet om det. Inga militärposteringar, inga dramatiska polisövervakningar, inga proklamationer från överheten. Estländare, letter och litauer tvingas på knä i en tyst förödmjukelse som har blivit en naturlig del av vardagen.

En turist kan göra sig glada dagar på hotell Viru i Tallinn, byggt av finländare och ett av de bästa i Sovjetunionen, eller beundra den gamla staden i Riga utan att behöva reflektera över ockupationsmakten. De infödda har lärt sig den hårda vägen att tiga. Det är i oformodade kontakter och i säkra miljöer som bitterheten och motståndet blir synligt.

Några hoppas än

I låga samtal på en restaurang, i tillfälliga möten, i blickar och i tårfyllda ögon hos ungdomarna i en kyrka kan besökaren få en aning om våra grannfolks underkastelse och förtvivlan. Då kan man möta människor som ännu hoppas mot allt förnuft och som ser den sovjetiska tiden i Baltikum som ännu en parentes i kampen för självständighet.

Tallinn är den huvudstad som ligger närmare Stockholm än någon annan. Estlands, Lettlands och Litauens historia är också intimt förknippad med Sveriges.

Danskar, polacker, svenskar och ryssar har i århundraden använt Baltikum som slagfält. Först av alla kom tyskarna på 1200-talet, det var storgodsägare som bildade den baltiska adeln och långt in i nutiden bibehöll det tyska inflytandet.

Svensktiden omtalas ännu med en viss värme i de baltiska länderna, den anses ha varit en god ockupation. Sverige tog provinserna Estland och Livland av Ivan den förskräcklige på 1500-talet och återlämnade dem till tsarerna 1721. De tyska baronernas makt minskade genom Karl XI:s indragningspolitik.

I domkyrkan i Tallinn kan man ännu i dag se de svenska adelsfamiljernas och krigarnas sköldar. Även i universitetsstaden Tartu hålls minnet av svensktiden levande.

Litauisk stormakt

Litauen var ett starkare rike, det blev under 1400-talet en stormakt i Europa. Senare ingick det en union med Polen, där polackerna dominerade, och erövrades i slutet av 1700-talet av Ryssland. Därmed inleddes en första skoningslös förryskning av de baltiska länderna, där allt nationellt motstånd slogs ned till och med 1905, då de första revolutionsvågorna drog genom det ryska riket.

Det första världskriget och revolutionen 1917 blev upptakten till tjugo år i frihet. Litauen blev självständigt den 16 februari 1918, Estland den 24 februari och Lettland den 18 november samma år.

I de sovjetiska historieböcker som i dag påtvingas den baltiska skolungdomen hävdas att de år som nu följde präglades av en borgerlig fascistisk diktatur. I själva verket har de tre länderna aldrig haft ett större mått av frihet även om kriser för demokratin i början av 30-talet inskränkte den partipolitiska verksamheten — just för att avvärja fascismen.

Ekonomierna nådde en grad av blomstring. En jordreform styckade upp storgodsen, kooperationen kom att spela en roll i näringslivet vid sidan av privat företagsamhet. Kulturellt och mänskligt kunde de baltiska folken fritt närma sig västerlandet, inte minst Norden, och utbytet på alla nivåer med Sverige var stort. Det var vanligt att svenskar turistade vid den baltiska östersjökusten och svenska tidningar hade egna korrespondenter i bl. a. Riga.

Ödestimman

Mörkret och ofriheten sänkte sig på nytt över Baltikum i och med den tysk-ryska pakten hösten 1939. Stalin och Hitler [illegible] inbördes upp östra Europa. I händelse av krig skulle Sovjetunionen ta hand om Estland, Lettland och Litauen.

I juni 1940 slog Sovjet till mot de tre länderna. Marionettregeringar installerades, "val" ordnades inom sex veckor och strax senare ansökte de nya parla-

Forts på sid II

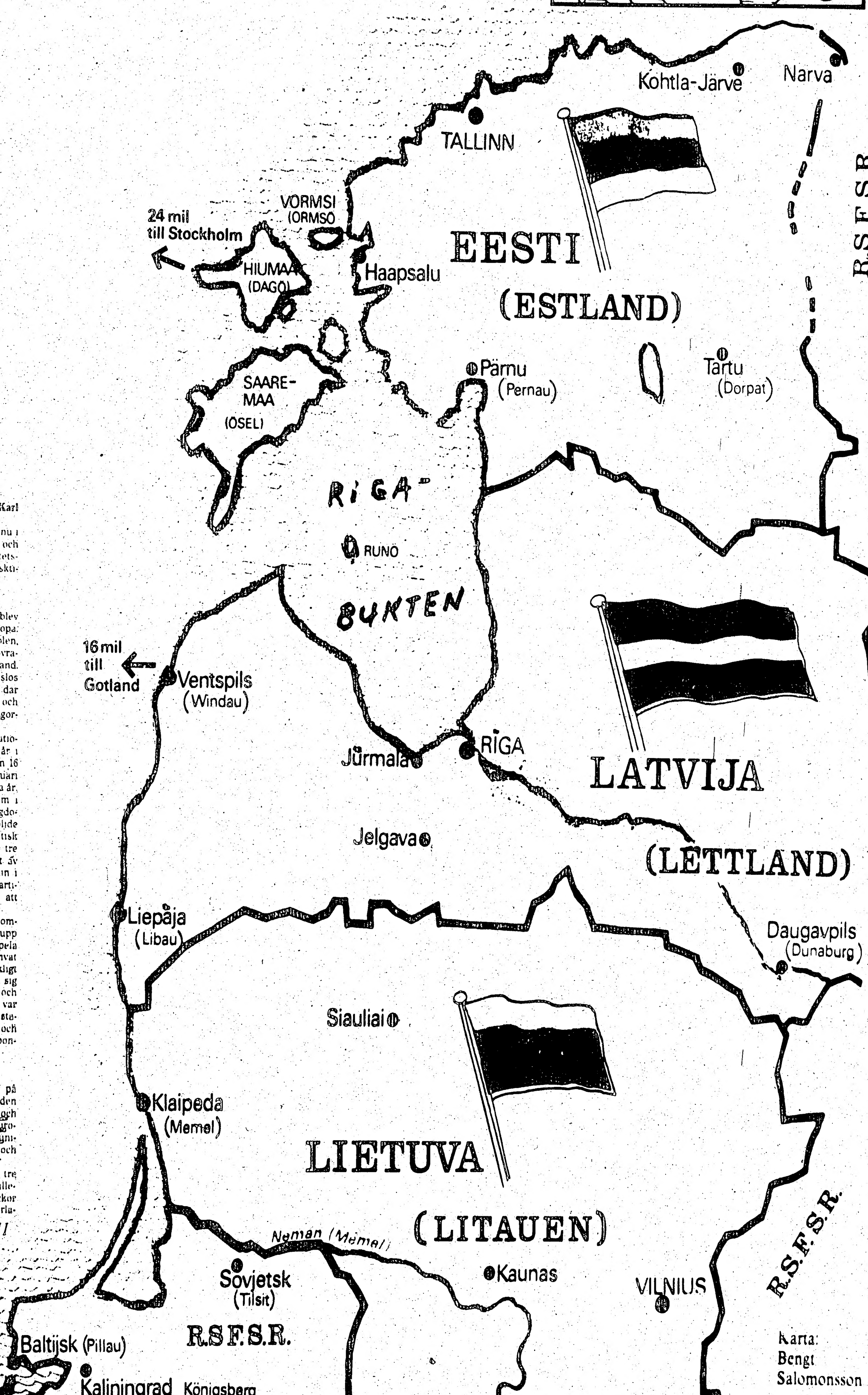

Karta: Bengt Salomonsson

Krievi pirmajā un pēdējā vietā

Rietumvācijas valdība Bonnā sakopojusi ziņas par bruņošanās vajadzībām un neattīstīto valstu palīdzībai izdotajām summām. Padomju savienība bruņošanās laukā izvirzījusies pašā pirmajā vietā, bet palīdzības sniegšanā palikusi pēdējā vietā.

Pad. savienība 1980. gadā bruņošanās vajadzībām izdevusi 166 miljardus dolaru jeb 13,6 proc. no visas tautas ienākumiem. ASV tanī pašā laikā par bruņošanos izdevusi 140,5 miljardus dolaru, 5,5 proc. no tautas ienākumiem. Rietumvācija 26,1 miljardu dolaru — 3,2 proc., Francija — 24,4 miljardus dolaru jeb 3,7 proc., bet Lielbritanija 21,7 miljardi dolaru jeb 4,2 proc.

Palīdzībai mazattīstītām zemēm 1980. g. visvairāk izdevušas ASV — 7,1 miljardi dolaru. Otrā vietā Francija ar 4 miljardiem dolaru, bet trešajā Rietumvācija ar 3,5 miljardiem dolaru. Pad. savienība tanī pašā laikā neattīstīto zemju palīdzībai devusi tikai 1,5 miljardi dolaru. Tas ir mazāk nekā puse no tā, ko tanī pašā laikā palīdzībai izdevusi Rietumvācija.

Rietumu rūpnieciskās valstis kopā 1980. g. palīdzībai izdevušas 26,7 miljardi dolaru, 15 reizes vairāk nekā visas komūnistiskās Austrumeiropas valstis, ieskaitot Padomju savienību.

Bruņošanās jomā skaitļi otrādi. Rietumvalstis bruņošanās vajadzībām, galvenokārt savas zemes aizsardzībai, izdevušas 380 dolaru uz cilvēka gadā, austrumu bloka valstis turpretī 490 dolaru. **P. B.**

PARTIJAS VADOŅI REDAKTORI

Padomju savienības literātūras laikrakstiem Novij Mir un Junost iecelti jauni redaktori. Par Junost redaktoru nesen mirušā Borisa Poļevoja vietā iecelts dzejnieks Andrejs Dementjevs. Jaunais Junost redaktors dzimis Tverā un ilgus gadus bija komūnistiskās jaunatnes organizācijas Komsomol augstāks darbinieks.

Par pazīstamā literātūras laikraksta Novij Mir galveno redaktoru mirušā ilggadējā redaktora Sergeja Narovčatova vietā iecelts Vladimirs Karpovs, sarkanarmijas pulkvedis un Pad. savienības varonis. Karpovs ir Maskavas rakstnieku apvienības partijas organizācijas loceklis. Viņš kļuva pazīstams 1979. gadā ar savu aso nostāju pret kritisko autoru almanachu Metropol. Kritizēdams šo almanachu, viņš pieprasīja visus tanī ievietotos autorus nodot kaŗa tiesai.

Karpovs nav plaši pazīstams rakstnieks, jo devis tikai dažus romānus par Otro pasaules kaŗu. **P.B.**

Mūsu mīļais

Rūdolfs Roze

aizsaukts pie Dieva.

Dzimis 1901. g. 3. septembrī Zaļenieku pagastā,
miris 1982. g. 24. martā Toronto.

Mīlestībā piemin:

sieva, dēls ar ģimeni, meita ar ģimeni, mazmeita ar ģimeni, brāļa dēls ar ģimeni un piederīgie Anglijā un Latvijā.

Mīlestība nekad nebeidzas.

Rūdolfs Roze

dzimis 1901. gada 3. septembrī,
miris 1982. gada 24. martā.

Sv. Andreja ev. lut. draudzes Palīdzības Fonds.

Biedrība visiem . . .

(Turpinājums no 8. lp.)

su kultūras norisēm un tūliņ tajās aktīvi iekļāvusies. Tā pag. gadā sarīkota Annas Brigaderes simtgades pēcpusdiena ar atkārtojumu Hamiltonā un Londonā Birutas Senkēvičas izkārtojumā, Zinātņu kopa rīkojusi māc. A. Brieža referātu, Drāmas kopa iestudējusi un izrādījusi Viļņa Brastiņa režijā ungāru autora lugu, sniedzot arī atkārtojumus.

TLB valde atbalstījusi savu Sestdienas skolu, kas ir biedrības svarīgākais iestādījums, jo audzina latviešu jaunatni un māca tai tēvu valodu, sagatavojot skolēnus Latviešu ģimnazijai. Iespējamais atbalsts nav liegts arī citām latviešu organizācijām un fondiem. Saturā kupls un nozīmīgs izveidojies biedrības Apkārtraksts, informācijas biļetens, kuŗu rediģē Jānis Briedis ar redakcijas kollēģiju. Iznācis jau 56. numurs 500 eksemplāros, jo to izplata arī citur. Biedrība pašlaik apvieno 342 biedrus. Aizvadītajā gadā iestājušies 19. mūžībā aizsaukti divi.

TLB jau sākumā iegādājās savu namu Oslera ielā, kur noritēja tās aktīvitātes, bet kad nodibinājās akc. sab. Latviešu Nams, iesaistījās tajā, ieguldot akcijās 7000 dol. un pārnesot visu darbību uz Latviešu Namu, kur biedrībai ir savas telpas, kuŗas izmanto arī Latviešu ģimnazija. Par rosību liecina arī lielais apbalvoto biedru skaits — desmit, kas saņēmuši PBLA kultūras fonda, Krišjāņa Barona, LNAK un citus apbalvojumus, kā arī biedrības atzinības rakstus. Dāmu komiteja, ko tagad vada Irmgarde Lorberga, veicinājusi biedrības sarīkojumus, klājot galdus gan valdes sarīkojumos, gan Zinātņu kopas pēcpusdienās. Dāmu komiteja rīkojusi arī modes skati un pati savus sarīkojumus.

Sestdienas skolu vada pārzine Milda Matīsa. Skolā šogad mācās 110 skolēnu, strādā 17 skolotāji un palīgskolotāji, reliģiskā darbā iesaistot arī māc. Ivaru Gaidi, kas izkārto svētbrīžus. Bērniem izveidotas dažādas interešu grupas. Skola jau 17. gadu izdod savu audzēkņu žurnālu Auseklītis. Vecāku komiteju vada Zaiga Kalniņa, skolotāju kursus Vera Slavieša, administrātore ir E. Pētersone. Par valdības atbalstu kursiem gādājis V. Pakalns. TLB pārstāvis skolā ir R. Preisbergs. Mācību gadā notikuši 6 akti un 5 ārpusskolas sarīkojumi. Skolu materiāli un morāli atbalstījušas latviešu organizācijas, draudzes, korporācijas un privātpersonas. Skolu šogad paredz beigt 12 audzēkņi; 32 gados skolu beiguši pavisam 786 absolventi.

Plaši savu darbību izvērtusi biedrības tautas deju kopa Diždancis, kuŗu vada Zigurds Miezītis. Trīs grupās darbojas 110 dejotāju: Diždancī 25 pāŗi, Lielajā diždancī 12 un Mazajā diždancī — 18. Bez tam vēl 23 dejotāji no sākuma gadiem darbojas Vecajā diždancī, kuŗu vada Judīte Vāgnere. 7. latviešu dziesmu svētkos Kanadā Diždancis piedalījās arī tautas deju lieluzvedumā, kuŗa izplānotājs un vadītājs bija Z. Miezītis. Diždanča dejotāji piedalījušies Rīgas paviljonā Toronto Karavānas laikā u.d.c. sarīkojumos Toronto, Sidrabenē, Londonā, arī ASV. Diždancis būs pārstāvēts arī Portlandes dziesmu svētkos un Jaunatnes dziesmu svētkos Klīvlandē.

Inženieŗu un tehniķu kopa, ko vada R. Strazds, apvieno 67 biedrus, sarīkoti vairāki referāti. Vairāki kopas biedri darbojušies Tehniskās terminoloģijas vārdnīcas sastādīšanā. Drāmas kopu, pēc tās vadītājas Lonijas Vasariņas pārcelšanās uz Vankuveru, tagad vada Maija Ķuze. Koklētāju grupu pēc Ariānas Liepiņas norādījumiem koklēšanā māca Diana Lapiņa un Aelita Brīviņa. A. Liepiņa vada TLTA ģimnazijas koklētājus un TLB ansambli Auseklīti. Grupas koklētāji piedalījušies 10 sarīkojumos, trīs no tiem pašas skolas. Rīgas paviljonā sniegti priekšnesumi trīs dienas, koklēts Toronto dziesmu svētkos skolēnu koncertā un Kokļu svētkos Detroitā u.c. sarīkojumos. Dravenieku sekciju vada A. Sudmalis, apvienojot 16 biškopjus, kas pulcējušies 8 sanāksmēs Latviešu Namā un izbraukumos uz Norandu, Saulaini un Gilfordu. Bridža kopa pulcējusies spēlēm reizi nedēļā.

Pag. darbības gadā, pieskaitot iepriekšējā gada atlikumu, ieņemti 14,874 dol., izdoti 4093 dol., ar atlikumu uz šāgada 26. martu 10,781 dol. No 22,470 dol. biedrības kapitāla 7000 dol. ieguldīti Latviešu Nama akcijās, 965 dol. A. Gribusta un A. Cēberes piemiņas fondos; pārējās summas ilgtermiņa noguldījumos, kreditsabiedrības pajā un neaizkaŗamā kapitālā. Jaunais budžets sabalansēts 4,600 dol. apmērā, ko apstiprinās biedrības gada sapulcē 18. aprīlī pl. 1.30 pēcp. Latviešu Namā resp. pl. 14, ja nebūs sanācis pietiekams biedru skaits. Pēc ziņojumiem un debatēm valdes un citu amatpersonu vēlēšanas, biedru naudas noteikšana u.c. jautājumi.

V. S.

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, On. M4V 1J6, tāl. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

18. aprīlī Lieldienu atsvētes dievkalpojums — Baltā svētdiena. Liturģiskā pusstunda.

25. aprīlī dievkalpojums. Dzied Dainas koris diriģ. J. Beloglāzova vadībā. Pēc dievkalpojuma atspirdzinājumi; pl. 13 Dainas koŗa koncerts par labu Saulainei.

2. maijā dievkalpojums.

9. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums ar bērnu un jauniešu piedalīšanos. Pēc dievkalpojuma svētd. skolas nobeiguma programma.

16. maijā dievkalpojums.

23. maijā dievkalpojums.

30. maijā Vasarsvētku dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļa. Jauniešu iesvēte.

6. jūnijā Trīsvienības svētku dievkalpojums.

13. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļa.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

18. aprīlī plkst. 15 dievkalpojums. Draudzes pēcpusdiena ar māc. J. Cālīša referātu.

25. aprīlī plkst. 11 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms, adrese: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālr. 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

18. aprīlī pl. 13 Baltās svētdienas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma jauniešu iesvētes mācība.

25. aprīlī pl. 13 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma jauniešu iesvētes mācība.

Austrumu draudzes bībeles stundas notiek katru otru trešdienu pl. 19 10. martā, 24. martā, 7. aprīlī, 21. aprīlī.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr. Toronto, Ont. M4B 3C6. tālr. 757-2739.

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street North, Brampton, Ont.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju - lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave. M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

18. aprīlī dievkalpojuma nebūs.

25. aprīlī plkst. 16 svētdienas skola un bībeles kl.; plkst. 16 — draudzes dievk., māc. E. Ķerģis.

2. maijā plkst. 16 dr. koŗa 25 g jubilejas koncerts; plkst. 17 — jubilejas sarīkojums.

9. maijā plkst. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums; plkst. 12 — svētdienas skolas nobeigums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

18. aprīlī, plkst. 13.30 dievkalpojums.

25. aprīlī, plkst. 13.30 dievkalpojums.

2. maijā, plkst. 13.30 dievkalpojums.

9. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums plkst. 11 draudzes namā. Sadraudzības stunda.

16. maijā dievkalpojums plkst. 13.30.

23. maijā plkst. 13.30 iesvētību dievkalpojums Rosedale United baznīcā. Dziesmu lapiņas. Dievgalds.

30. maijā plkst. 13.30 Vasarsvētku dievkalpojums.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
27. gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmaņis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSIETIES „LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club,
ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $4.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905

POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.

Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.

Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma — pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willodale, Ont. M2L 1X9
Tel. **444-2447**

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).

Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

VALUDE JEWELLERY LTD.
25. jubilejas gads
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Venus
florists
231 Roncesvalles Ave.
Toronto M6R 2L6
TEL. DARBĀ (416) 534-4645,
PĒC DARBA (416) 533-4037
A. Putniņš

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19 2/3 mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Šestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

Alcan Building Products Authorized Dealer ALCAN
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot**
ALCAN 20 gadu garantija

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto. Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

A. Egītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto, M6R 1B3
Tel. 537-1401

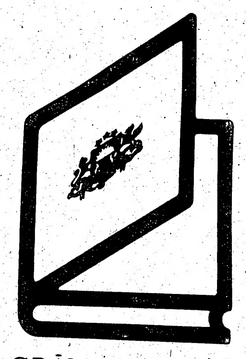

GRĀMATA **LATVIA** IR SAGATAVOŠANĀ

Anšlavs Eglītis

Oskari

Nekad vēl Holivudas filmu akadēmijas gadskārtējās Oskaru godalgu piešķiršanas svinības nebija tik masīvi reklāmētas — mobilizējot gan televīziju, gan laikrakstus un sludinoties nedēļām ilgi. Tas izrādījās nepieciešams, jo, pēc vairāku lietpratēju atzinuma, Oskaru sarīkojums kopš 1978. gada zaudējis 36 proc. no senās popularitātes. Viens no iemesliem ir svinību pārlieczīgais garums, šoreiz — trīs stundas un 47 minūtes. Divas ar pus stundu aizņēma dažādu technisku sasniegumu godalgošana, kas plašāku publiku neinteresē. Techniskie laureāti pālaikam strādā grupās. Trīs, četri, pieci cilvēki saņem statuetes un katrs no tiem runā, pateikdamies saviem nodarbinātājiem, kollēgām, sievai, ģimenei un vecākiem. Par šo pārliecīgo tencināšanu dzirdēts bezgala daudz zobgalību, bet tā tomēr nemitas. Pieņem, ka Oskarus visā pasaulē noskatās ap 300 miljonu cilvēku, un katram godalgotajam tādā reizē gribas pieminēt savējos . . . Lai šo posmu atdzīvinātu, nereti iesprausti itin spoži deju un dziesmu epizodi. Šoreiz bija piekabināts pat mūzikālais klauns un klavieru virtuozs Liberači, kas nepavisam neiederējās svinīgajā sarīkojumā.

Otrkārt — akadēmija neievēro televīzijai darinātās filmas (par televīzijas serijām u.c. nemaz nerunājot), bet tieši pēdējos gados televīzijas popularitāte un iespaids strauji audzis. Akadēmija neškiro arī drāmu no komēdijas, bet kopējā katēgorijā kaut kādas ,,tradicijas'' dēļ palaikam godalgo tikai drāmas un drāmatiskos aktierus par spīti vispārējai atziņai, ka mūsdienās komēdiju rakstīt un izrādīt ir nesalīdzināmi grūtāk nekā drāmu. Ar šādiem ierobežojumiem Oskariem pagrūti konkurēt ar straujākām, kuplākām godalgu izrādēm, kuŗas aplūko arī televīzijas sniegumus, piem., ar Zelta globu, Ņujorkas filmu kritiķu godalgu, Skatītāju izvēli, Izrādītāju (kinoīpašnieku) izvēli u.c. Saprotams, var arī teikt, ka pieskaitot Emmiju, Toniju, Grammiju u.c. godalgošanas sarīkojumus, šādu izrāžu vispār sanācis jau par daudz.

Šogad 54. Oskari (godalgas piešķiŗ, sākot ar 1926. gadu) iezīmējās par pilnīgu vecās paaudzes uzvaru. 76 g.v. Henrijs Fonda un 73 g.v. Katrīne Hepberna saņēma Oskarus par galvenajām lomām filmā ,,Pie zelta dīķa (On Golden Pond). Oskarus par izcilākajām palīglomām piešķīra 78 g.v. angļu aktierim Džonam Gilgudam par sulaiņa lomu filmā ,,Artūrs'' un 59 g.v. Morinei Stēpltonai par tēlojumu filmā ,,Sarkanie'' (Reds). No šī četrata vienīgi Stēpltona bija ieradusies saņemt savu statueti, pārējie vai nu slimības, vai citu iemeslu dēļ bija palikuši mājās. Hepbernai šis ir jau ceturtais Oskars, viņa tos saņēmusi arī 1933., 67. un 68. gadā, bet kandidējusi 12 reizes. Fonda, turpretim, kandidējis tikai vienu reizi 1942. gadā. Lai gan viņš bija visai populārs un iecienīts aktieris, tēlojis daudzas svarīgas lomas ievērojamās filmās, godalgas viņam paslīdēja garām tāpat kā dažai citai ,,superzvaigznei'' — Kerijam Grantam, Klārkam Geblam, Ričardam Bērtonam, Gretai Garbo, Barbarai Stanvikai u.d.c.). Stēpltona ir teicama aktrise, bet šoreiz viņai bija samērā gluži niecīga loma, un par savu uzvaru viņa bija patiesi pārsteigta un satraukta. Tā kā viņa pazīstama kā omulīga iedzērēja, pirmais, ko viņa pateica žurnālistiem, bija: ,,Šovakar es esmu skaidrā!'' Vaicāta, ko viņai nozīmē Oskars, viņa atbildēja bez kādiem aplinkiem: ,,Naudu! Jaunus darba piedāvājumus!'' Oskars tiešām ir labākā reklāma. Godalgotie aktieŗi un filmas uz vietas iegūst starptautisku popularitāti un filmu ienākumi spēji vairojas par daudziem miljoniem. Bija atklāts noslēpums, ka aktieris - režisors - producents - scenārists Vorens Betijs (Beatty), kuŗa trīs ar pus stundu garā lielfilma ,,Sarkanie'' izmaksājusi pāri par 40 miljoniem dolaru, pārlieku kāroja savai filmai Oskaru, bet saņēma to tikai kā — labākais režisors. Par nelaimi, Betijs bija šķiedis spēkus un līdzekļus nepateicīgam tematam — par komūnistu partijas dibināšanu ASV un revolūciju Krievijā. Pie tam, Krievijas revolūciju viņš bija notēlojis, akli ticēdams krievu propagandas filmām, kā disciplīnētu ,,proletāriāta'' un armijas uzvaru. Tikai uz filmas beigām viņš šo ieskatu daudzmaz korriģēja un izcēla komūnistu diktātūras negātīvo raksturu. Kā režisors viņš gan veicis milzu darbu, bet arī plaši izmantojis populārās klišejas un rīkojies ar aizguvumiem no rež. D. Līna filmas ,,Dr. Živago''. ,,Sarkanie'' saņēma gan vēl trešo Oskaru — par fotografiju. ,,Zudušā šķirsta laupītāji'' (Raiders of the Lost Ark), kas līdz šim izrādījusies gada ienesīgākā filma, saņēmusi gan Skatītāju izvēles gan Kino īpašnieku godalgas un ko daudzi uzlūkoja par drošu uzvarētāju, saņēma Oskarus tikai mazsvarīgās katēgorijās — par dekorātīvo ietērpu (Art Direction), vizuālajiem efektiem, redakciju (montāžu) un skaņu. Lielāko pārsteigumu sagādāja angļu darinājuma ,,Uguns rati'' (Chariots of Fire) izraudzīšana par gada labāko filmu. ,,Uguns rati'' vēl saņēma Oskarus par labāko oriģinālscenāriju, tērpiem un mūziku.

Daži komentātori domā, ka apm. 4000 balsot tiesīgie akadēmijas locekļi nokļuvuši īpatnējā strupceļā. Par ,,Sarkanajiem'' bija neērti balsot gausās, neizveidotās fābulas un aplamās politikas dēļ. ,,Zudušā šķirsta laupītāji'' ir gan veikls un dinamisks veidojums, bet arī populāru kinoklišeju kopojums. Filma ,,Pie zelta dīķa'' jau bija saņēmusi Zelta globu un dažas citas godalgas, un akadēmijai bijis neērti sekot jau iemītās pēdās. Tā Oskars kritis ,,Uguns ratiem''. Tā ir visādi teicama izrāde (saņēma Zelta globu kā labākā ārzemju filma), bet kā vēstījums par skrējēju sacensībām 1924. gada olimpiadā Parīzē tematiski tomēr ierobežots un arī tipiski anglisks.

Par labāko dziesmu godalgoja populārā komponista Bakaraka (Bacharac) ievadu filmai ,,Artūrs''; par veiksmīgāko pielāgoto scenāriju ,,Pie zelta dīķa'' Oskaru saņēma Ernests Tomsons — aktieris, kas pievērsies rakstīšanai tāpēc, ka gadiem ilgi nav varējis dabūt nevienas lomas. Par labāko filmu svešvalodā atzina ungāru darinājumu ,,Mefisto''. Vēl apbalvoja rindu īso, dokumentāro un ,,animēto'' filmu. Goda Oskaru par vispārējiem sasniegumiem filmās saņēma savā laikā visai populārā aktrise Barbara Stanvika. Tālberga godalgu — daudzināto Džēmsa Bonda filmu producētājs Brokoli, bet Heršolta humānitāro godalgu — aktieris un dejotājs Dennijs Keijs.

Modes lietpratēji vienā balsī sūdzas, ka, pretēji citiem gadiem, vīrieši šoreiz nav parādījuši ne mazākās izdomas ģērbos vai ārējā izskatā. No sievietēm par elegantāko un piemēroti ģērbto ,,iebalsoja'' televīzijas aktrisi Morganu Fērčaildu (serijā Flamingo Road), kas nēsāja apkļautu kailplecu ģērbu; par ekstravagantāko — roka dziedoni Betiju Midleri, kas uzstājās kuplā, plandošā zelta lamē tērpā. Par visnelāgāk apģērbto nodēvēja aktrisi Paulu Prentisi, kas pie tam bijusi arī frizēta ,,kā Drākula''. Latvijas korespondenta acīm gan viņas īpatnējais, raiba audekla tērps likās itin glīts un arī matu sakārtojums gluži pieņemams.

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
iesvētību ielūgumus.
Tel. 466-1514

ASV Apvienoto Nāciju sūtniecībā Ženēvā. Uzņēmumā amerikāņu delegācijas padomnieks Geršners ar BATUN priekšnieci Intu Ristso un PBLA informācijas biroja vadītāju Jūliju Kadeli.

Apsūdz Kremli

Lai informētu Apvienoto Nāciju cilvēka tiesību komisijas delegācijas par padomju varas cilvēka tiesību pārkāpumiem okupētajās Baltijas valstīs, arī šogad baltiešu apellācijas organizācija pie Apvienotām Nācijām, BATUN, kuŗas sēdeklis ir Ņujorkā, ieradās sesijas laikā Ženēvā. BATUN delegācijā piedalījās pašreizējā organizācijas priekšsēde igauniete Juta Ristsoo, PBLA informācijas biroja vad. Jūlijs Kadelis un lietuvietis Narciss Prielaida.

BATUN dokumentācijā, ko nodeva delegācijām, bija minēti cilvēka tiesību pārkāpumi Baltijas valstīs 1981. gadā, aprakstot 27 nepamatotus ieslodzīšanas un notiesāšanas gadījumus, divas varmācīgas ievietošanas psichiatriskās slimnīcās un trīs gadījumus, kuŗos padomju režīma vardarbības ietvaros un attiecīgas rīcības rezultātā cilvēki dabūjuši galu. Atsevišķā dokumentācijā norādīts uz padomju iestāžu terrora akcijām, kuŗu rezultātā nogalinātas un ievietotas psichiatriskās slimnīcās 11 personas. Tieši pēdējā pusotra gada laikā ar šādu noziedzīgu rīcību padomju vara Baltijas valstīs izvairās no nepamatotiem un ne ar ko attaisnojamiem procesiem vienkārši brutāli noslepkavojot režīmam nepatīkamus nevainīgus cilvēkus.

Sarunās ar delegācijām baltieši īpaši norādīja uz padomju varas plānoto un mērķtiecīgo pārkrievošanas politiku, kas nopietni apdraud šo tautu pastāvēšanu. Pārrunāja arī iespējas šo jautājumu ierosināt dažādās AN instancēs un organizācijās. Lai to panāktu, nākotnē vairāk nekā līdz šim baltiešu problēmas jāizskaidro t.s. trešās pasaules politiķiem kā arī dažādām organizācijām, kas darbojas par padomdevējām AN. Sarunās apstiprinājās fakts, ka tieši šīs valdības aizvien vairāk atklāj padomju imperiālistisko politiku un redz, ka padomju palīdzība šīm valstīm galvenokārt izpaužas ieroču sūtījumos, nemieru uzkurināšanā un kaŗa kūdīšanā. Ietekmīgas un sevišķi svarīgas delegācijas baltiešiem no jauna apstiprināja, ka, ievērojot Baltijas valstu neatkarības laika valdību miermīlīgo politiku, šis ir tik tiešs un nepārprotams internacionālo līgumu un tiesību pārkāpums, kuŗam grūti atrast līdzīgu piemēru, tādēļ, to attiecīgi izklāstot, nebūtu grūtību iegūt draugus un mūsu lietas atbalstītājus t.s. trešās pasaules valstīs.

Baltiešu delegācija sevišķi intensīvi tikās ar ASV, Kanadas, Rietumvācijas un Lielbritanijas delegācijām Ženēvā. Ka mums labvēlīga nostāja izpaužas arī tieši konferences gaitā, pierāda ASV delegāta Ričarda Šiftera runa cilvēka tiesību komisiju plēnumā, kuŗā pirmo reizi AN cilvēka tiesību komisijas sēžu ietvaros pacēla Baltijas valstu jautājumu kā tautu pašnoteikšanās un suverēnitātes tiesību pārkāpumu. Par baltiešu delegācijas darbību ziņoja internacionālas aģentūras, sevišķi uzsveŗot padomju iestāžu terroristiskās darbības kāpināšanos pēdējā laikā. —sin.

Toronto Latviešu ģimnazijas drāmatiskā pulciņa viesizrādes ar
J. Pētersona komēdiju
PRĀTA CILVĒKI
Londonā: sestdien, 17. aprīlī, pl. 18.30 Trinity Church, Colborne Street.
Hamiltonā: svētdien, 18. aprīlī, pl. 12.30 Miera draudzes baznīcā, Victoria Ave. South.

SAVIENOTĀS VALSTIS

KLĪVLANDE

● Klīvlandes Ventas (27.) gaidu vienība un Daugavas (51.) skautu vienība atzīmēja gadskārtējo sarīkojumu, kas bija labi apmeklēts un sagādāja patīkamu vakaru.

Svētbrīdi vadīja lielgaidas un roveŗi, svētīšanas vārdus teica māc. K. Briedis. Saistīgu uzrunu un skautu dzīves apskatu sniedza gaidu un skautu vecāku padomes priekšsēdis Z. Reineks. Skautus un gaidas pamācīgi par rosīgu darbību cildināja latviešu skautu pilnvarnieks, padomes priekšsēdis vad. Fr. Sīpols. Par 1981. g. darbības rosmēm atzinības rakstus lasīja vienības priekšnieks vad. A. Cers.

Skauti un gaidas saņēma apbalvojumus, apsveikumus un dāvanas. Priekšnesumos Ventas gaidu vienība sniedza Ceļojumu pa Latviju un Daugavas skautu vienība — Tauta senatnē, tagadnē un nākotnē. Sekoja sadraudzības turpinājums ar bagātīgu loteriju līdzekļu sagādei uz skautu nometni, gaidu un skautu vecāku sarūpēts azaids ar kafiju un pārrunām.

NUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes bērnu vasaras nometnē Katskiļu kalnos šovasar paredzēti trīs periodi, katrs divas nedēļas. Periodi sākas 4. un 18. jūlijā un 1. augustā. Ņujorkas draudzes locekļu bērniem maksa 150 dol. par periodu, citu draudžu vai konfesiju bērniem 175 dol., bet tie, kas nepieder ne pie vienas draudzes, maksā 200 dol. par periodu. Speciāls periods tiem, kas latviešu valodu neprot, paredzēts no 15. — 21. augustam par 125 dol. Tāda pati maksa arī sporta periodiem, kas sākas 4. un 11. jūlijā.

● Atpūta veciem ļaudīm Ņujorkas draudzes īpašumā Katskiļos paredzēta pavasaŗa un rudens posmos. Pavasarī tā būs no 30. maija — 25. jūnijam, bet rudenī no 6. septembŗa — 3. oktobrim. Maksa ar pilnu pansiju un naktsmājām 3.50 dol. dienā. Šo pensionāru atpūtu atbalsta draudzes palīdzības fonds. Jaunajā atpūtas mājā jāpiemaksā 25 dol. nedēļā.

● Ņujorkas draudzes mācītāji sagatavo iesvētībām 30 konfirmandus. Iesvēte 25. aprīlī Jonkeros, 23. maijā Salas baznīcā un 13. jūnijā Īstoranžā. Austrumu apgabala konfirmandu saiets paredzēts pavasarī Bostonā Trimdas draudzes sarīkojumā.

● No 22. janvāŗa līdz marta beigām Ņujorkas draudzē mirušas 11 personas, piedzimuši trīs bērni, kristītas divas atvases, salaulāts viens pāris, bet aprīlī vēl divi. Vk

BOSTONA

● Bostonas DV apv. gada sapulcē 14. martā Jamaica Plains baznīcas zālē māc. Fr. Ruperts īsā aizlūgumā pieminēja pag. g. mirušos biedrus Tālivaldi Zeipu, Arvīdu Bērziņu, Alfrēdu Bērentu un Arvīdu Ķirkumu. Sapulci vadīja Olģerts Kutcers, protokolēja Jānis Kaža. Priekšsēdis Arturs Treize ziņoja par apvienības darbu. Izkārtota delegātu sapulce, vanadzes pacienāja delegātus, iekārtoja izstādi ar vanadžu darbiem — tautiskiem audumiem un keramiku Lilijas Kluces vadībā. Vanagi piedalījās lielajā 14. jūnija demonstrācijā pie pilsētas valdes nama; nodibināja sakarus ar poļu Solidāritāti un piedalījās kopīgā demonstrācijā. Apvienībā ir 250 biedru, no tiem sapulcē piedalījās 79.

Vanadžu vad. Elza Mača ziņoja, ka vanadzes piedalījušās demonstrācijās, delegātu uzņemšanā, izkārtojušas V. Aistera gleznu un K. Kubuliņas keramikas darbu skati, aktieŗa K. Ģērmaņa dzejas un prozas vakaru, sveču vakaru, kuŗā demonstrēja sveču liešanu un dzejoļus skandēja jaunās paaudzes vanadzes. Mārtiņu ballē vanadzes uzstājās ar programmu, bet visos sarīkojumos gādāja par kafijas galdu. Katru gadu rīkots arī bazārs. Pag. g. ieņemti 4203.91 dol., kas ielietoti jaunatnes un skolu atbalstam un apvienības darbam. Ziemas svētkos apmeklēti slimie un vecie ļaudis slimnīcās un veco ļaužu mītnēs, pasniedzot mazas dāvanas un saldumus.

Par iekšējo un ārējo informāciju ziņoja Aivars Oga. Izdoti 6 apkārtraksti un 3 ziņojumi biedriem. A. Oga piedalījās apspiesto tautu komitejā un 14. jūnija vizītē pie Masačuzetas gubernātora Ed. Kinga sakarā ar apspiesto tautu nedēļu. Vairākkārt rakstīts laikrakstos, arī amerikāņu izdevumā ,,Truth'', par 14. jūnija aizvešanām.

Kultūras daļas vad. Jānis Bībelnieks ziņoja, ka izkārtots referāts par Brīvības piemineklī ar slīdīšu izrādi, rīkots Rasmas Lielmanes vijoļu koncerts.

Kasieris Arvīds Baumanis norādīja, ka budžets īstenojies ar atlikumu, apvienības kapitāls 105,304.41 dol. Līdzekļi noguldīti uz izdevīgiem procentiem, kas dod labus ienākumus. Kopā ieņemti 34,265.29 dol., izdoti 10,757.50 dol. Skolu, kultūras un jaunatnes pasākumiem izdoti 6,748 dolari. Atbalstīts Patiesības Fonds ar 1,220 dol., Bērzaine Vācijā — 1,125 dol. Apvienības biedrs Reinis Birzgalis ziedojis savu gleznu Bērzainei Bostonas istabas izdaiļošanai.

Par apvienības priekšsēdi ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējo — Arturu Treizi, arī pārējos amatos palika līdzšinējā valde: A. Baumanis — kasieris, Jānis Kaža — sekretārs, Jānis Bībelnieks — kultūras daļas vad. un priekšs. vietn., Aivars Oga — informācijas daļā, Augusts Saulesleja — aprūpes, Valdemārs Rudzroga — sarīkojumu daļas vad. ar palīgiem Jāni Kalnu un Ludi Buividu, Arvīds Mačs — biedrzinis, Rūdolfs Liepiņš — apkārtraksta izdevējs, Jānis Āboliņš — kartotēkas pārzinis un Andris Kaža — jaunatnes daļas vadītājs.

Revīzijas komisijā darbosies Arnolds Bērziņš, Vilnis Bērziņš un Jānis Purēns. ALA kongresa delegāts Albīns Banga.

Vanadzes savā sapulcē par jauno priekšnieci ievēlēja Valdu Straumēnu. Vanadžu valdē darbosies Nellija Āboliņa, Milda Altmane, Erika Auģe, Vera Grīnberga, Lidija Hervarta, Austra Kaža, Leonija Ķirkuma, Helga Kitnere, Saiva Kostecka, Ludmilla Kupriša, Elza Mača, Elza Pūce, Ilga Rudzroga un Irma Treize.

Nākošā gada budžetu pieņēma 21,750 dol. apmērā.

J. Z.

DIENVIDKALIFORNIJA

● Dienvidkalifornijas DV apvienības rīkoto Kalpaka bataljona un Latviešu leģiona atceres sarīkojumu Losandželosas Latviešu namā atklāja apv. priekšsēdis A. Jerumanis, uzrunā norādīdams uz plkv. O. Kalpaka lielo upuri Latvijas brīvībai un aicinādams ikvienu pārdomāt, ko katrs varētu darīt un kādu upuri būtu ar mieru nest šodien Latvijas un latviešu tautas brīvības labā. Priekšnesumos piedalījās solistes Brigita Jerumane un Stefanīda Jansone, kā arī latviešu skolas audzēknis Mārtiņš Zinbergs. Mecosoprānam S. Jansonei, kas koncertu veltīja DV palīdzības darbam, šī bija pirmā uzstāšanās pēc apmēram septiņu gadu pārtraukuma. Viņa dziedāja divpadsmit latviešu komponistu dziesmas pianista Krisa Stokija pavadījumā.

Apvienības vanadzes A. Liepiņas vadībā bija sarūpējušas vakariņas apmeklētājiem. Bija arī mantu izloze. Par mūziku dejošanai gādāja P. Maldutis. Pulciņš apmeklētāju sarīkojumā bija ieradies arī no attālās Sandiego pilsētas un apkārtnes.

Latviešu biedrības priekšnieks V. Miķelsons sveic apvienību. No kr.: V. Miķelsons, pie karoga R. Zaķis, Z. Bērziņš, A. Ozols, priekšsēdis T. Strautkalns. Foto Velta Namatēva.

Kalamazū DV atzīmē 30 g. darbību

Kalamazū DV apvienība dibināta 1952. g. 9. martā. Sākums bija grūts, jo organizācijas darbs, tāpat kā pašu iedzīve, bija jāsāk no nekā, ar tukšām kabatām. Š.g. 20. martā Kalamazū DV apvienība pulcējās Kalamazū parastās sabiedriskās telpās Lake ielā, lai atzīmētu 30 darba gadus un izvērtētu padarīto.

Apvienība trīsdesmit gados izveidojusies par spēcīgu vienību, kas veikusi daudz darba aprūpes laukā. Sevišķi pēdējos četros gados audzis aprūpes darbs un atbalsts skolām un sportam. Trīsdesmit gados apvienība nodevusi aprūpei no ziedojumu vākšanas akcijām 24,242.43 dol., no apvienības līdzekļiem aprūpei izdoti 10,170.98 dol. un no apvienības līdzekļiem skolām un sportam, jaunatnei 10,738.44 dol.; kopā 45,151.85 dol. Apvienībā ir 100 biedru. Apvienības valdes priekšsēdis ir T. Strautkalns, viņa palīgi Z. Bērziņš un A. Elksnis. Valdē darbojas R. Jankavs, A. Olekšs, Z. Bērziņa, V. Rinkušs, J. Šneiders un V. Ārums. Apvienības darbs nenorobežojas tikai ar aprūpi vien. Ārējās informācijas nozare Tālivalža Strautkalna vadībā ir veikusi lielu darbu, rīkojot demonstrācijas gan Kalamazū, gan Madridē. T. Strautkalna darba sekmēm ir jāpieskaita māc. M. Grīvāna, O. Brūvera un G. Rodes atbrīvošana no Pad. savienības soda nometnēm. T. Strautkalns, kopā ar šīs komitejas locekļiem A. Elksni un J. Šneideru, savāca 10,000 parakstu G. Rodes atbrīvošanai. Viņa raksti ,,Kalamazoo Gazette'' ne vienu vien reizi aicinājuši amerikāņus saprast, kāpēc mēs šeit esam un ko nodara Pad. savienība mūsu tautai, vēl tagad apcietinot un nosūtot vergu nometnēs mūsu tautas locekļus.

Plecu pie pleca apvienības darbā piedalās vanadžu kopa ar 62 vanadzēm enerģiskās priekšnieces Ilgas Oses vadībā. Vanadžu valdē darbojas E. Ozola, V. Zaķe, G. Minka, Z. Ābele, I. Līce, M. Žumbura, G. Balode, K. Ilēna, E. Anzone, A. Hausmane un T. Daulberga. Vanadzes atbalsta apvienības sarīkojumus, kā arī daudz darba ielikušas Gaŗezera, atbalstot jaunatni. Viņas raksta vēstules padomju vergu nometnēs ieslodzītiem tautiešiem un iepriecina tos ar sainīšiem. Bez tam tās ir uzticīgas mūsu tautas vienotājai — dziesmai. Vanadžu ansamblī priekšn. Elfrīdas Ozolas vadībā ar diriģentu Jāni Zuiku ir 20 dziedātājas. Ansamblis piedalījies Gaŗezera sarīkojumos, draudžu dievkalpojumos, ASV dziesmu svētkos, kā arī Toronto dziesmu svētkos.

Vēl pie apvienības pastāv šaušanas sporta kopa A. Kalmaņa vadībā, kuŗai jau 1981. g. augustā apritēja 25 gadi. Kopa, kopā ar Grand Rapidu apvienību, izbūvējusi Gaŗezerā pistoļu šautuvi. Beidzamo 5 gadu laikā sacensībās tā ieguvusi divas pirmās, astoņas otrās un četras trešās vietas. Individuālās sacensībās — divdesmit pirmās, 44 otrās un 24 trešās vietas.

Savus 30 g. pastāvēšanas svētkus apv. ievadīja ar karoga ienešanu. Telpas bija dekorējis R. Rollis. ASV himnu dziedāja Daina Jumiķe. Sekoja Latvijas himna. Kalamazū Latviešu biedrības priekšn. V. Miķelsons apvienības karoga kātā iestiprināja 30 gadu atceres naglu, atgādinādams, ka Latviešu biedrība, dāvājot karogu, vēlējusi, lai tas aicina cīņai par brīvu Latviju. Sekoja svētbrīdis māc. A. Piebalga vadībā. Vanadžu ansamblis diriģ. J. Zuikas vadībā dziedāja A. Kraukļa ,,Cik brīnišķi''. Apv. priekšs. T. Strautkalns uzrunā apliecināja, ka apvienība atbalsta ikvienu pasākumu, kas cīnās par savas tautas atbrīvošanu un tautas dzīvā spēka saglabāšanu trimdā, bet nepievienosies tādiem pasākumiem, pār kuŗiem ,,veļas sarkanās miglas vāli''. DV svinīgo solījumu teica R. Jankavs, pieņēma plkv. A. Silgailis. Svētku runu teica plkv. A. Silgailis, aicinot uz sadarbību, neškelšanos savā starpā un nacionālā gara saglabāšanu, tā panākot uzvaru, kas ir mūsu mērķis.

T. Strautkalns izsniedza goda rakstus E. Paeglei, G. Balodei, Z. Kalmanei, māc. A. Piebalgam, A. Ozolam, J. Žumburam un A. Olekšam. Sekoja gaŗa apsveikumu virkne — gan mutvārdu, gan rakstveida. Visu apsveicēju vēlējums: palikt stipriem cīņā par brīvu, nacionālu Latviju. Svētku dalībnieki vienojās Daugavas vanagu himnā. Klausītājus iepriecināja vanadžu ansambļa koncerts ar septiņām dziesmām diriģenta J. Zuikas vadībā.

Pēc koncerta vanadzes bija klājušas bagātīgu vakariņu galdu. Bija gādāts par labu deju mūziku, ko spēlēja Indianapoles ,,Atmiņas''. J. Ķ.

Pretestības . . .

(Turpinājums no 4. lp.)

,,Tiem, kam priekšā stāv pratināšana''. Brošūrā norādīts, ka katru cilvēku var izsaukt uz pratināšanu un tāpēc, vai tas ir vai nav patīkami, uz to jābūt sagatavotam. Tālāk sniegti gan juridiski, gan psiholoģiski padomi, kā rīkoties.

Šeit pieminētās nav vienīgās LNK aktīvitātes 1981. g., bet svarīgākais ir tas, ka šī organizācija ne tikvien joprojām pastāv, bet pat ievērojami paplašinājusi savu darbību.

Pie nelegālām organizācijām jāpieskaita arī Latvijas sociāldemokratisko strādnieku partija. Kā jau minēts, divi latviešu sociāldemokratu vadītāji notiesāti it kā par spiegošanu, tomēr šī organizācija Latvijā turpina pagrīdes apstākļos darbošanos. Par to liecina kāds 1. maija uzsaukums, kas izplatīts Rīgā. Tajā norādīts, ka 1. maijs visā pasaulē, izņemot PSRS un tai pakļautās sociālistiskās valstīs, ir cīņas diena par strādnieku tiesībām un labāku nākotni. Uzsaukumā izteiktas Latvijas sociāldemokratu prasības astoņos punktos — to starpā prasības pēc pašnoteikšanās tiesībām tautai, politiskām brīvībām, vairāku partiju sistēmas un visām demokratiskām brīvībām.

Ir radusies arī gluži jauna pagrīdes organizācija ar nosaukumu Padomju Savienības Demokratiskā Tautas Fronte (PSDTF). Tās izcelsme meklējama Igaunijā, bet tā atradusi atbalsi arī Latvijā un Lietuvā, kā arī Maskavā un Ļeņingradā. Šīs jaunās organizācijas pirmais pasākums bija ,,Klusās pusstundas'' noorganizēšana. PSDTF izplatīja uzsaukumu visiem izrādīt protestu par pastāvīgo pārtikas trūkumu, par PSRS agresīvo ārpolītiku un dažādiem ierobežojumiem nacionālās kultūras attīstības laukā. PSDTF aicināja vienoties kopīgā protestā — ,,klusā pusstundā'', laikā no plkst. 10 — 10.30 visiem boikotēt sabiedrisko transportu un atturēties no darba. Kā jau tas bija gaidāms, liela atsaucība šim aicinājumam Latvijā nebija manāma, tomēr tā lika ikvienam pārdomāt par šādu iespēju, un kādā izdevīgā reizē šis aicinājums var nest augļus.

Šī pārskata nobeigumā vēl jāpiemin dažu nezināmu grupu, organizāciju vai atsevišķu cilvēku aktīvitātes. Bieži vien Latvijā parādās nacionāla satura lapiņas, kuŗas nav izplatījušas mums pazīstamas organizācijas, šad un tad parādās pret padomju sistēmu vērsti uzraksti uz sienām, reizēm ar krāsu noķēpāti padomju dižvadoņu pieminekļi un bildes, kā arī dažādi padomju patriotiskie plakāti.

18. novembrī vairāki jaunieši mēģināja uzvilkt neatkarīgās Latvijas karogu Brīvības pieminekļa tuvumā, bet tas neizdevās. Divi no šiem jauniešiem aizturēti. Valsts Drošības komitejas ēkā Ļeņina ielā 61 pa logu iesviesta pudele ar viegli aizdedzināmu maisījumu. Rudenī bijis sprādziens Rīgas universālveikala pirmajā stāvā u.t.t.

UZVARĒTĀJI KORESPONDENCES SACENSĪBĀS ŠAUŠANĀ

DV ASV sporta noz. vad. V. Zālītis ar Ž. Butku un A. Kraukli izvērtējuši korespondences sacensību šaušanā ar mazkalibra šauteni un pistoli 1981. gada rezultātus.

Meistarklasē ar šauteni labākos rezultātus sasnieguši milvokieši M. Kalniņš ar A. Kraukli ar 541 un 498 p. (no iespējamiem 600), 3. vietā atstājot A. Kalmani (Kalamazū) ar 478 p.

Vispārējā klasē ar šauteni: Ē. Kalniņš (Milvoki) — 493 p., A. Minka (Kalamazū) — 420 un V. Rinkušs (Kalam.) — 402 p.

Dāmu klasē ar šauteni: māsas Sandra un Anita Kalniņas (Milvoki) — 351 un 286 p. (no iesp. 400).

Meistarklasē ar pistoli: M. Kalniņš (Milv.) — 370 (no iesp. 400), A. Pastars (Gr. Rapidi) — 357 un A. Kalmanis (Kalam.) — 310.

Vispārējā klasē ar pistoli: J. Šmits (Kalam.) — 255 (no iesp. 400), I. Švānfelds (Čikaga) — 241 un V. Rinkušs (Kalam.) — 229 p.

Vienību sacensībā ar šauteni 1. vietu ar 1988 p. (no iesp. 2400) izcīnīja Milvoku apv. vienība, 2. v. ar 1701 p. atstājot Kalamazū vienību.

Izvērtējot ar šauteni un pistoli iegūtos punktus, 1. v. izvirzījās M. Kalniņš ar 911 p. (no iesp. 1000), 2. v. atstājot savu dēlu Ēriku — 790 p. un 3. v. A. Kalmani — 788 p.

Uzvarētājiem balvas pasniegs DV ASV delegātu sapulces laikā Indianapolē 24. un 25. aprīlī.

Sporta noz. vad. V. Zālītis domā, ka DV piedalīšanās šais sacensībās varēja būt daudz rosīgāka.

Šovasar pirmās sacensības šaušanā — Gaŗezera vairoga izcīņa notiks Gaŗezera šautuvē 26. un 27. jūnijā. ASV meistarsacensības turpat būs augusta beigās. **rč**

Atskatoties uz minētajiem notikumiem un tos salīdzinot ar citu iepriekšējo gadu pārskatiem, nav šaubu, ka pretestība pašreizējam režīmam Latvijā aug. Tas arī izjūtams ikdienas dzīvē, cilvēku savstarpējās attieksmēs un attiecībā pret oficiālām padomju iestādēm. Šai pretestībai ir vēl dažādas citas gan legālas, gan nelegālas izpausmes, bet par tām šoreiz nerakstīsim.

Piezīme: Š.g. 17. martā PBLA birojā Vašingtonā saņemta vēl nepārbaudīta informācija, ka nesen izdarīts terrora uzbrukums pret Māri Tilgali. **O. P.**

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI

šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes

Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider

7 Riverview Gardens — 769-9535

pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane

AMBER SPIESTUVE

125 Broadview Ave., Toronto

466-1514

— izdara visāda veida iespiedumdarbus —

ielūgumus, vēstuļu veidlapas, aploksnes, brošūras, vizītkartes, dzejoļu un atmiņu grāmatas par pieņemamām cenām.

RM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

Thomas L. Morrison — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5.

Tel. 924-1408.

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Hello WORLD Travel Ltd.

1843 Avenue Rd., Toronto, Ontario, Canada M5M 3Z4

Tel.: (416) 789-5304

Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

Atbalstiet laikrakstu — ne pastu

Kārtojiet abonementa maksas bez atgādinājumiem.

Lūdzam kārtot abonementa maksas bez atgādinājumu sūtīšanas. Ļaujiet laikrakstam ietaupīt dārgos pasta izdevumus.

ĒRGĻU LIGZDAS

MEDUS

30 Dewson St.

Toronto, Ont.

Telefons 534-0563

S. Vasarājs

Latvijas skautu prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera fonda jauna grāmata jaunatnei

J. Širmaņa pasakas

VELNS AR SAVĒJIEM

U. Nīgala illustrācijas.

Grāmata maksā 13 dol., skolām 25 proc. atlaide.

Grāmata pieprasāma: Mr. J. Treimanis, 8 Nipissing Dr. Islington, Ont. M9B 4V5

Murray E. Newbigging

BĒRU MĀJA

● Izjusti personīgi pakalpojumi

● Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON

Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.

Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd., Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

GRĀMATAS DĀVANĀM
un paša priekam

Edm. Zirnītis — Zvaigžņu krusta ēnā, dz.	$ 6.00
J. Babres tulk. — Svētceļnieka dvēs. atklājumi	$ 8.00
Mass deportations from The Soviet occ. B. S.	$ 3.75
Ed. Salna — Horizonta hipotenūza, pastāsti	$14.00
A. Ruņģis — .. Iet latvieši caur gadu simteņiem	$15.00
J. Jaunsudrabiņš — Nauda, rom.	$14.00
A. Dziļums — Vēja kaņepe, rom.	$12.00
H. M. Grīvāns — Pie dzīves vārtiem	$ 4.50
N. Kalniņš — Cēsis nav Rīga, rom.	$15.00
V. Richters — Zemgalieši vēl turas, rom.	$13.00
V. Richters — Uz Jelgavas pusi, rom.	$13.00
R. Birzgalis — Šoreiz bez grima, atm.	$12.00
O. Perro — Holmas cietoksnis, atm.	$12.00
E. Grīslis — Par Dievu un Latviju	$14.00
K. Dzelzītis — Iesākumā bija vārds, dzej.	$ 8.00
B. Bičole — Griežos, dzej.	$ 8.00
M. Čuibe — Grēkāboli, atm.	$12.00
B. Pukulevičūte — Lieldienas bez zvaniem, rom.	$11.50
A. P. Mierkalns — Zvaigznājs, dzej.	$ 9.75
V. Janelsiņa — Kaķi, ja tu būtu cilvēks, st.	$13.50
O. Gulbis — Sekot Kristum, svētr. un apc.	$15.00
T. Zeltiņš — Septiņi saulrietā	$11.50
Ruta U. — Dear God, I wanted to live	$ 7.50
Vēl tā gribējās dzīvot	$ 7.00
A. Michelsons — Klibā skrodeŗa iela, rom.	$ 8.50
L. Bērziņa — Līdzinieks, rom.	$ 8.50
A. Voitkus — Redzi, mēs dzīvojam, rom.	$12.00
A. Voitkus — Zaudētie gadi, rom.	$12.00
L. Bērziņa — Mans draugs Žanis, satīra.	$13.50
G. Janovskis — Purvā, rom.	$11.50
Lietiskā māksla, Nr. 12, rokdarbi	$ 6.20
Latvju māksla, Nr. 8	$ 9.00
A. Ziedonis, jr. — A Study of R. Blaumanis	$25.00
Čika / Gubiņš — Latvijas sporta vēsture	$10.00
A. Šilde — Latvijas vēsture 1914 — 40	$34.00
L. Baron — Krišjāņa Barona atmiņas	$13.00
Z. Mauriņa — Manas saknes debesīs	$12.00
E. Dunsdorfs — Latvijas vēsture 1710 — 1800	$22.50
R. Kraulis — Dzīves aktieris, stāsti	$10.00
Anšl. Eglītis — Lūdzu ienāciet, ser. I - II	$18.00
Anšlavs Eglītis — Vai zini zemi, kur citronas zied, rom.	$14.00
L. Roze - Gulbe — Jāiztur, dzej.	$10.00
G. Ikona — Patiesības medībās, dzej.	$10.00
M. Lorbergs — Gruzdošais nemiers, dzej.	$ 9.00
L. Vilde — Alite Bišu muižā, jaunatnei	$10.00
E. Andersone — Vai darīju pareizi? īsrom.	$10.00
E. Andersone — Ziemsvētku pasakas.	$10.00
Ed. Freimanis — Piedzīvojums Padomijā, rom.	$12.00
K. Ozoliņš — Ideāli liesmās, atm.	$12.00
I. Liepiņa — Brīnums, dzej.	$ 8.50
A. Ivaska — Līču loki — ainas un ainavas	$13.50
A. Balts — Barbaru triumfs	$12.00
Tēvzemes arāju cilts, Jelgavas zemkopības skolas likteņgaitas	$35.00
J. Daģis — Prez. K. Ulmanis, II d.	$30.00
A. P. Balodis — Kosmosofija	$24.00
88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
A. Jaunzeme — The Rhyme Chronicle of Livonia	$24.00
Dr. J. Siliņš — Mārtiņš Krūmiņš, monogr.	$31.50
P. Babris — Silent Churches	$24.95
Latvijas māksla I	$38.00
Latvijas māksla II	$48.00
Plēpis un viņa gravūra kokā	$50.00
Latviešu mākslinieki Austrālijā	$41.50
Alb. Liepiņš — Dievs, Tēvija, pulks	$38.00
Edm. Zirnītis — Andrejs Eglītis	$35.00
Laiks, telpa, ļaudis, I, II, III d.	$40.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, audumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10 % piemaksa.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA - SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Grūtībās nonākušo Polijas cīnītāju atbalstam

Daugavas Vanagu Toronto nodaļa pieņem lietošanai derīgus apģērbus un apavus.

DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto,

trešdienās, ceturtdienās un piektdienās no pl. 17 — 19,
DV klubā

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Atjaunojiet abonementu LATVIJA AMERIKĀ un dāviniet to savieni draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ **vienu gadu** $40.00

☐ **6 mēnešiem** $21.00

☐ **3 mēnešiem** $12.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents | **pagarinājums**

Čeku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

SV. ANDREJA EV. LUTERĀŅU LATVIEŠU UN IGAUŅU DRAUDZES

aicina ieinteresētus mākslinieku ar pieredzi **vitrāžas izplānošanā un sagatavošanā** pieprasīt informāciju par šādu krāsainu logu izveidošanas projektu draudzes baznīcā, Toronto, Kanadā.

Pieteikšanās tuvākai informācijai līdz 1982. g. 31. maijam:

(Mrs.) Astrīda Liepiņš
St. Andrew's Lutheran Church
383 Jarvis St.
Toronto, Ontario, Canada
M5B 2C7

Tel.: (416) 248-9137

HOLLYWOOD
Real Estate Ltd.

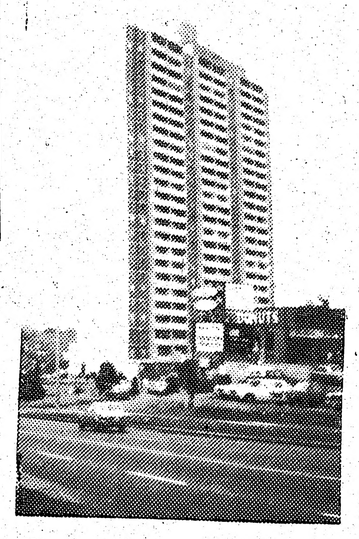

Kondomīnija dzīvokļi, dažāda lieluma. Pilsētas rietumos.

Vilis Liličuks
746-3395 mājās
746-4360 birojā

MEKLĒJU

uzticamu bērnu aukli Thornhill rajonā. Brīvs dzīvoklis un uzturs. Alga pēc vienošanās.
Zvanīt pēc pl. 18 —
881-0524.

IESPIEŽU

brošūras un
dzeju grāmatas
ĻOTI MĒRENAS CENAS.
Rakstiet: "LPS"
78 Beck Crescent
Mansfield, Notts.
NG19 6SY
England

OPTICAL STUDIO

R. Schmid, Optician

VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:

466-1514

Sludinājumus laikraksta nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

IZDODAMAS

istabas ar garāžu un vārīšanas iespēju 7 Maugham Cres., Toronto.
Tel. 466-1386.

Pa kuŗu ceļu iesim?

(Turpinājums no 2. lp.)

OLAFS BRŪVERS.

„Mēs nevaram ignorēt faktu, ka kultūras sakari ar okupācijas varu ir sakari ar ļaunumu un nelietības nesējiem . . . Laikam jau vēl līdz šodienai daudzi tautieši nav izpratuši Rīgas čekistu taktiku un vajadzības, varbūt arī mēs vienkārši nevēlamies saprast saprotamo. Ja mums nav svarīgi čekistu mērķi un viņu pakalpiņu uzdevumi brīvajā pasaulē un mēs domājam viņus ignorēt, tad čekistiem tas ir vissvarīgākais, lai latvieši piedalās viņu izveidotajā pasākumā, lai sabiedrība akceptē šo pasākumu. Vai tad čekisti nesaprot, ka brīvie latvieši nevēlas ielaisties nekādos darījumos ar viņu iestādi? Tikai tādēļ mūs apceļo un apceļos ne jau galīgi izkurtējuši Latvijas mākslinieki, ne jau partijas propagandisti utt., bet gan labākie no labākajiem Latvijas kultūras darbiniekiem, protams, kuŗiem čeka var uzticēties. Pēc katras tādas „sakarošanās un sadarbošanās" čeka var uzsākt plašu propagandas kampaņu savā presē, kas tikai grauj tautas morāli un gara spēkus okupētajā Latvijā.

Un, lūk, līdz ar to trimdas sabiedrība pret pašas gribu ir devusi atziņību verdziskās sistēmas pastāvēšanai, kur arī slēpjas šo sakaru neģēlīgā būtība. Šie sakari kalpo mūsu morāles vājināšanai, bet vislielāko postu mēr nodarām tautai Latvijā.

Mēs nedrīkstam apklust runāt par mūsu tautai nodarīto netaisnību, par mūsu apcietinātajiem tautiešiem, par mūsu visu ilgām pēc brīvas un neatkarīgas Latvijas! Kas to darīs mūsu vietā? Vai Latvijas komponists Raimonds Pauls? Vai dzejnieks Imants Ziedonis? Vai Jānis Peters, Māris Čaklais? Kuŗš no viņiem iesniegs Latvijas PSR valdībai vai čekai lūgumu atbrīvot vai vismaz apžēlot mūsu cilvēktiesību cīnītājus dzimtenē? Varbūt to izdarīs mūsu aktīvie kultūrsakaru uzturētāji kā Velta Toma, Olafs Stumbrs, Valdis Krāslavietis, varbūt Roberts Dambītis? Kultūras sakari taču nozīmē cilvēcību, humānismu, un taisni šādiem cilvēkiem vajadzētu būt pirmajās rindās cīņai par gara brīvību dzimtenē.

Bieži mūsu trimdas dzejnieki ierodas Latvijā un iegriežas dažādu žurnālu un laikrakstu redakcijās, lai nodotu publicēšanai savus dzejoļus. Vai kāds no viņiem ir ieradies ar patiesu rūpi par mūsu tautas likteni, par mūsu brīvību, vai kāds no viņiem ir iesniedzis petīciju ar aicinājumu liberālizēt režīmu Latvijā, vismaz izsakot savu pārliecību un reizē ar to mūsu tautas nostāju šajos jautājumos? Vai kāds no Kultūrsakaru komitejas viesiem ir izjutis morālu atbildību savas tautas priekšā un spējis to atklāti un droši izteikt saviem sarunu biedriem Rīgā? Vieglāk ir pacelt vīna glāzi uz padomju Latvijas uzplaukumu — tātad okupācijas turpināšanu ar mūsu svētību..."

DR. GUNĀRS NĀGELS.

„Trimdā ir plaši pieņemts, ka visi komūnisti ir latviešu tautas ienaidnieki. Tāds uzskats ir ļoti naīvs un nevar mūsu tautai palīdzēt. Jāskatās, kā un kāpēc katrs rīkojas, ne tikai, pie kādas organizācijas viņš pieder..!

Pēc revolūcijas tika ievēlēta Krievijas valsts dome. 1908. gadā pirmajā valsts domē no Kurzemes ievēlēja Jāni Čaksti, vēlāko Latvijas Tautas Padomes priekšsēdi un pirmo Latvijas Republikas prezidentu. Ir interesanti padomāt, vai starp daudzajiem bēgļiem, kas atstāja Latviju pēc 1905. gada revolūcijas apspiešanas, būtu arī kāds, kas nosauktu šo mūsu lielo patriotu par tautas nodevēju tāpēc, ka viņš bija iesaistīts krievu okupācijas varas valdībā."

OLAFS BRŪVERS.

„Mums ir jāsaskata tās patiesās briesmas, kas draud tautai no pašu pakalpiņu rokas, no pašu latviešu čekistu smadzenēm, no pašu latviešu komūnistu izdarībām... Vai mums būtu jāšaubās, ka latviešu čekists nepildīs savu pienākumu, lai apspiestu tautā brīvības garu, lai izdeldētu pretestību okupācijai? Ir pienācis laiks nostādīt savu dzīvi un darbību uz morāles principu ievērošanas pamatiem, un tikai tad mēs varēsim sekmīgi stāties pretim ienaidniekam.

Trimdas latvieši vēl līdz šim piedalās okupācijas dienas slavināšanā, paceļot glāzes verdzības turpināšanai... Deju mūzika sēru namā — dancojiet un līksmojiet, aizmirstiet savu un tautas pagātni, tagadni un nākotni!

Bet atcerēsimies, ka dejojam uz mūsu mocekļu kauliem, ka bradājam pa viņu brūcēm. Viņi izvēlējās labāk mirt nekā piebiedroties šādai nodevīgai rīcībai, viņi nepieņēma sadarbošanos ar ļaunuma nesējiem, nedz pacēla glāzes verdziskai sistēmai.

To der mums atcerēties vienmēr, un šeit nekādu attaisnojumu mums neatrast. Šādā nožēlojamā tautas apspiestībā dažu trimdas saimes locekļu rīcība pielīdzināma nodevībai."

Tagad citēsim kā Dr. G. Nāgela, tā O. Brūvera dažas atziņas, kam nav savstarpējas saistības un tās nevar nostatīt vienu otrai pretī, bet kuŗām, katrai par sevi, ir zināma nozīme un par kuŗām der padomāt.

DR. GUNĀRS NĀGELS.

„Atgriežoties pie vispārējiem jautājumiem, jāatzīstas, ka nav viegli droši noteikt mums pareizo ceļu. Mums ir domstarpības un ir vienmēr bijušas domstarpības. 1918. gadā arī bija savādākas domas par nākotni, bet visi tomēr vienojās kopējam mērķim. Šis kopējais mērķis bija demokratiska Latvija. Svarīgākā pazīme un lielākais spēks demokratijai ir tas, ka tā uzskata domstarpības par kaut ko veselīgu. Tikai diktātūra neļauj domstarpības, un tāda jau Latvijā ir."

OLAFS BRŪVERS.

„Trimdiniekiem jau parasti daudz kas šķiet savādāk nekā liecinieki to liecinājuši gadiem. Trimdas ievērojamā valodniece Velta Rūķe-Draviņa Stokholmā, Baltijas institūtā, balso pret rezolūciju, kas nosoda cilvēku tiesību pārkāpumus Baltijas valstīs. Neilgi pēc tam koncentrācijas nometnē mirst igauņu patriots Jurijs Kuks...Ievērojamā profesore tagad varēs atvieglināti uzelpot un doties savā kārtējā tēvzemes apmeklējumā...

Čekas apcietinājumā atrodas dzejnieks Zariņš, ārsts Juris Viņķelis, zinātnieks Juris Būmeistars, baptistu draudzes darbinieks Teofils Kūma, jaunieši Jānis Tilgals, Māris Lukjanovičs un daudzi citi nezināmi patrioti.

Es aicinu jūs, dzejnieki un trimdas mākslinieki, kā Veltu Tomu, Olafu Stumbru, Valdi Krāslavieti, Robertu Dambīti, Laimonu Siliņu, Raimondu Staprānu, Eduardu Bērziņu, Jāni Leivu un daudzus citus, neminētus vārdā: — iestājieties par mūsu tautas apspiestajiem brāļiem un māsām!"

DR. GUNĀRS NĀGELS

„18. novembris ir brīdis, kad jāskatās uz priekšu. Mēs nevaram atļauties dzīvot pagātnes sapņos. Ja mēs gribam kaut ko darīt, tad situācija jānovērtē pareizi, ne caur kādu ideoloģisku filtru. Mēs nedrīkstam bīties no 1940. gada spoka, ne lietot 50. gados par nesekmīgu pierādītu ‚aukstā kaŗa' metodi. Apstākļi vienmēr mainās, un es esmu mēģinājis pievērst jūsu uzmanību dažiem svarā ņemamiem faktiem."

OLAFS BRŪVERS

„Pieminot mūsu valsts neatkarības atceri, mēs vienmēr savās domās un vārdos atgriežamies pie tā, kas bijis un kā pašreiz nav. Vai mūsu valsts neatkarības zaudēšana, brīvības zaudēšana ir nejaušība?

Dieva rokās ir visu tautu likteņi, un vēsture ir pierādījusi, ka nekādas idejas, arī tā saucamās „progresīvās idejas", nevar glābt tautu. Vienīgi Dievs to var darīt, jo Viņa rokās stāv tautu un cilvēku likteņi. Bez Dieva mums nav citas cerības, tādēļ ar vislielāko nopietnību lūgsim Viņu — Dievs, svētī Latviju!"

Publicējam šos citējumus no divu jauniešu runām 18. novembrī, lai lasītāji varētu pārdomāt, varbūt padebatēt un tad izšķirties, kuŗa ieteiktais ceļš ejams, paši šoreiz atturoties no jebkādiem komentāriem.

DV Austrālijas valdes Informācijas nozare.

Tanki un raķetes gaļas vietā

Daudzās Pad. savienības pilsētās dažas uzturvielas uz kartītēm

Padomju savienībai gan ir milzīgos daudzumos tanki un raķetes, bet nepietiek galveno pārtikas produktu — maizes un gaļas. Tur vainīgas ne tikvien trīs neražas piecu gadu laikā, bet arī palīdzība Kubai, lai varētu noturēties Kastro vara, Vietnamai, Afganistanai un tagad Polijai. Kaŗš Afganistānā sagādā lielus materiālus zaudējumus un prasa cilvēku dzīvības, pat tūkstošiem.

Pad. savienības pilsētās pēc pārtikas un ikdienas vajadzību preču veikaliem stāv gaŗas rindas tāpat kā kaŗa un pēckaŗa laikā. 1979. gadā partijas centrālkomitejas izstrādātā un pieteiktā pārtikas sagādes programma nav bijusi iedarbīga. Vairākās pilsētās jau gadiem gaļa ir retums, arī sviests veikalos parādās reti. Maskavas apgabalā, Irkutskā, Sibirijā, Vologdā un Kazaņā pie Volgas klusu ciešot iedzīvotājiem izsniegtas gaļas kartītes. Uz tām katram mēnesī izsniedz 700 gramu gaļas, tikpat daudz dažādu desu un 400 gramu tauku.

Tāpat Grūzijas pilsētās gaļu un sviestu pārdod tikai pret īpaši izsniegtiem kuponiem. Tas it kā melnā tirgus apkaŗošanas dēļ. Arī Maskavā labākās un dārgākās šķirnes maizes vairs atklāti nepārdod. Tās var nopirkt tikai tādi, kam strādā paziņas vai draugi maizes ceptuvēs. Pārtikas sagāde arī šinī piecgadē paliek Pad. savienības galvenā problēma. To apliecināja pats Brežņevs partijas centrālkomitejas sanāksmē 1981. gada novembrī.

Saimniecības pieaugums visas valsts apmērā 1981. gadā noslīdējis uz 3,3 procentiem. Tas ir viszemākais kopš revolūcijas laika 1917. gadā. Rietumu speciālisti gan pieaugumu aplēsuši uz 1,5 — 2,5 procentiem, jo pašu padomju speciālisti spiesti minēt augstākus skaitļus nekā īsteņībā. Pagājuši „zelta" septiņdesmitie gadi, kad galvenokārt ar rietumvalstu kreditiem ražošanu rūpnīcās atdzīvināja. 1981. gada pieaugums panākts vienīgi papīra, kokrūpniecībā un zemes gāzes ražošanā. Mazāk ražojušas vai palikušas iepriekšējo gadu stāvoklī citas rūpniecības nozares, ieskaitot dzelzs un tērauda ražošanu, tāpat izceltā ikdienas nepieciešamības preču rūpniecība.

Vissmagāk saimnieciskā atpalicība bijusi lauksaimniecībā. Kaut iepriekš bija izplānots 1981. gadā ievākt vismaz 235 miljonu tonnu labības, tomēr ievāca tikai apmēram 165 miljoni tonnu. Tiešos skaitļus Kremlis nekad nemin, bet iztrūkumu var aplēst no iepirkumiem rietumu valstīs. Pagājušā gadā un šogad līdz jaunajai ražai ārzemēs saņēmtas vai nopirktas 45 miljonu tonnu labības. Šī gada ziemā padomju tirdzniecības misijas pārstāvji steidzās no sava vecā ienaidnieka ASV nopirkt pusmiljonu tonnu kukuruzas un citu lopbarību papildus jau piegādātajām 12 milj. tonnām.

Aplēšot divu pēdējo gadu graudaugu ražu kopā, Maskavai pietrūkst 10 procentu. Bet tā kā kopš 1979. gada iedzīvotāju skaits pieaudzis par 6 miljoniem, tad par tik palielinājies arī ēdēju skaits, kas jāpabaro ar mazāk gaļas, maizes, sviesta un cukura.

Jau tā bālasinīgajai saimniecībai asinis vēl vairāk nolaiž dārgās palīdzības programmas „brālīgajām" valstīm Kubai, Vietnamai gan graudā, gan naudā, abām kopā ap 3 miljardi dolaru gadā. Arī Polijai pēc kaŗastāvokļa ieviešanas Maskava piešķīra grūtību pārvarēšanas kreditu 3 miljardi rubļu apmērā nepieciešamo izejvielu un arī vajadzīgo mašīnu iepirkšanai. Bijušais Pad. savienības vēstnieks Bonnā Falins šī gada sākumā apgalvoja, ka Varšava Komekona valstīm esot ne mazāk parādā kā rietumvalstu bankām.

Pad. savienībā ārzemju valūtas rezerves jau 1980. gada beigās bija noslīdējušas uz 8 miljardi dolariem. Līdz šī gada sākumam tās gandrīz izlietotas, tāpēc Maskava steidz pārdot zeltu un Roterdamas naftas tirgū smago un dīzeļeļļu, lai iegūtu eirodolarus parādu atmaksai un uzkrātu valsts bankā Maskavā jaunas valūtas rezerves. Svarīga ārzemju valūtas devēja ir tirgošanās ar ieročiem. Tā 1981. gadā vien Pad. savienība pārdeva ieročus tā saucamajai „trešajai pasaulei" par 6 miljardiem dolaru.

Pēteris Bauzis

ZIŅĀŠANAI KALIFORNIJAS APMEKLĒTĀJIEM

Viesu un Ziemeļkalifornijas apmeklētāju ērtībai Sanfrancisko, Latviešu draudzes namā, 425 Hoffman Ave., ir iekārtotas divas istabas — katra ar 4 gultām — viesu, caurbraucēju un tūristu vajadzībām.

Telpu uzturēšanas vajadzībām ziedojums par gultas vietu diennaktī — 10. dol. Iepriekšēju rezervāciju lūdzu pieteikt nama komitejai: H. Ģīmis, 4829 Stacy St., Oakland, Calif. 94605, tel. (415) 562-2760 vai pie nama pārziņa K. Zušmaņa, 425 Hoffman Ave., San Francisko, Calif. 94114, tel. (415) 862-9957.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

10. gadskārtējais

DV TORONTO SIEVIEŠU KORA **ZĪLE** KONCERTS

Pie klavierēm Anita Rundāne.

Diriģents ARVĪDS PURVS

Sestdien, 1. maijā, pl. 19.00
Toronto universitātes mūzikas fakultātes ēkā, Walter Hall, Edward Johnson Building.

IEEJA: $8.00, pensionāriem un studentiem $6.00, bērniem bez maksas.

Biļetes iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcās un pie koristēm, koncerta dienā pie ieejas.

Aleksandra Heiga . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

spēku pēkšņa konflikta gadījumā Vecajā kontinentā.

Arģentīnas gadījumā tagad pierādījušās brīvo demokratiju mērauklu pretišķības salīdzinājumā ar komūnistu diktātūru un labā spārna autoritātīvu režīmu. Arģentīna nebūt nav Hitlera vai Musolīni parauga fašistiska iestādījuma iemiesojums, bet tās prezidentu Galtieri pasaules prese apzīmogojusi par fašistisku labā spārna politiskās diktātūras iemiesojumu.

Kad Rēgens aicināja eiropiešus Polijas notikumu ietvaros ar saimnieciskām sankcijām vērsties pret komūnistu režīmu Varšavā un Maskavā, eiropieši tālāk par tukšiem solījumiem netika. Tagad, kad uz apsūdzēto sola varbūt gluži netaisni nosēdināta Arģentīna, visas Eiropas koptirgus valstis steigā pieņēmušas lēmumu par kredita pārtraukšanu Arģentīnai un visu importa darījumu tūlītēju iesaldēšanu. Tās ir ļoti spēcīgas sankcijas un šai gadījumā vērstas un īstenotas tikai tādēļ, ka Arģentīnā nevalda komūnistu diktātūra, bet gan labā spārna politiskās partijas izvirzīts stiprais vīrs.

Folklandes starpgadījumu Kremlis lieliski izmanto rietumu pasaules demokratiju politiskās un militārās alianses sašķelšanai. To visā pilnībā apzinās amerikāņu ārlietu ministrs Heigs. Kā par brīnumu, šajās kritiskajās dienās pašā ASV strauji pieņemas Kremļa izraisītā atomieroču iesaldēšanas propaganda. Kādreizējais Kenedija valdības aizsardzības ministrs Maknamara, uzbrūkot Rēgenam, apgalvo, ka amerikāņu un padomju militāro spēku samērs esot apmēram vienāds, tādēļ prezidentam neesot jācenšas šķiest naudu ASV militārā potenciāļa atgūšanai. Demokratu partijas bankrotējušais senātors Kenedijs dzied to pašu dziesmu. Liekas, ka kādā durvju stenderē galvu atkal apdauzījis bij. ASV prezidents Džeralds Fords, uz kuŗa sirdsapziņas gul Helsinku līguma parakstīšana — faktiskā Baltijas valstu atdošana Kremļa ietekmei. Fords, kas tagad ir kāda liela saimnieciska uzņēmuma reklāmu šefs, braukā pa pasauli un kritizē viņa paša republikāņu partijas prezidenta Rēgena ārpolītiku. Labi, ka daudzi saprātīgi amerikāņi viņu jau sen neņem par pilnu.

Kā arī beigtos Malvīnu - Folklandes salu suverēnitātes risinājums, mūsu augstākās pārstāvniecības tribūniem trimdā būtu jāsāk domāt par reālu stratēģiju, kā pasaules forumā pacelt mūsu valstij un tautai svarīgo suverēnitātes restaurēšanas jautājumu.

Vērojot britu premjēres Tačeres problēmas, neaizmirsīsim, ka uz Jaltas līguma atradās arī daudz svarīgāka britu politiķa Vinstona Čerčila paraksts. To mēs nedrīkstam aizmirst.

Starplaikā vēlēsim Aleksandram Heigam veiksmi atrast patiesi taisnīgu atrisinājumu. Tāpat kā Folklandes dēļ, arī Baltijas valstu suverēnitātes dēļ pasaules karš nesāksies. Varas politiku kādā dienā varbūt atjaunos ar morāliem taisnības principiem. Šo dienu lai visi gaidām!

Aleksandrs Ķegumnieks

Inženiera Indriķa Drupala piemiņai

Nesen Montrealā mūžībā aizgāja būvinženieris Indriķis Drupals, dzimis Rīgā 1909. g. 10. aprīlī. Pēc vecāku atgriešanās no evakuācijas Krievijā viņš mācījās Pēteŗa Dzeņa reālģimnazijā, vēlāk studēja inženierzinības Latvijas universitātē. Studiju laikā viņš pievienojās Beveronijas saimei. Kaŗa dienestu pildīja Sapieŗu pulkā. Studiju beigu posmā strādāja Dzelzceļu virsvaldē celtņu projektēšanā. Būvinženieŗa gradu Drupals ieguva 1942. g. un bija referents Amatnieku kopdarbības centrālē Rīgā. 1944. gadā ar ģimeni devās bēgļu gaitās uz Vāciju. Pēc kaŗa strādāja ASV armijas palīgu vienībās un UNRRA darbā.

1948. g. Drupali iebrauca Montrealā, kur viņš sāka darbu savā speciālitātē; 1962. g. uzņēmās būvprojektu vadītāja pienākumus Surveyor & Co. uzņēmumā, kur strādāja līdz pensionēšanai 1980. g. pavasarī. Viņa projekti iedzīvināti visos 5 kontinentos.

Latviešu sabiedrībā Drupals bija viens no ierosinātājiem dibināt luteraņu draudzi, Latviešu biedrību, Korporāciju kopu un Inženieŗu - tehniķu grupu. Viņš daudz darba veltīja Kreditsabiedrības izveidošanai un to vadīja vairākus gadus. Viņš bija biedrs Latviešu inž. apvienībā, arī citās profesionālo inženieŗu apvienībās. Aizgājējs bija strādīgs, nosvērts, apdomīgs un kluss darba darītājs. Pus gadu pirms aiziešanas viņš mūžībā izvadīja savu sievu. Par Drupalu sēro dēls inž. Juris un meita Maija ar ģimenēm, korporāciju biedri un daudzie draugi.

Agrumu Pēteris

KANADAS ZIŅAS

LONDONA

● Londonas Latviešu kopa rīkoja svētdien, 4. aprīlī, referātu pēcpusdienu Kīvanis kluba pensionāru centrā par tematu ,,Eiropas lielo latvisko sarīkojumu iespaidi''.

Dace Šmita stāstīja par Latviešu jaunatnes kongresu Anglijā 1981. g. vasarā, stāstījumu illustrējot ar pāris simtu krāsainām slīdītēm, kas bija uzņemtas gan kongresā, gan arī pa ceļam uz to Anglijā un Velsā. Pārrunās izraisījās vērtējums, ka Eiropas latviešu jaunieši ir mazāk asimilējušies un latviskāki, bet katrā zemē izveidojusies sava ,,izloksne'' latviešu valodas izrunā.

Prof. A. Dreimanis stāstīja par Latviešu dziesmu svētkiem Visbijā 1979. g. vasarā un vispār par Visbiju un Gotlandi un to vēsturiskām saistībām ar Latviju gan senā, gan nesenā pagātnē, arī rādot krāsainas slīdītes.

Londonas Latv. kopas dāmu komiteja bija parūpējusies par kafiju. Klausītāju bija daudz par spīti sniegputenim.

D.

MONTREALA

● Gadskārtējā DV Montrealas nodaļas vanadžu kafejnīca 27. martā Latviešu namā bija izdevusies ļoti labi, vērojot plašo ,,caurgājēju saimi'' — pāri par 80 galviņu, un atzinīgos apmeklētāju vērtējumus. Daļa viesu ieteica citu gadu kafejnīcu rīkot plašākās telpās. Citi vēlējās, lai vanadzes rīkotu ,,kafejnīcas'' vismaz 3 vai 4 reizes gadā.

Kas gan būtu vanadžu kafejnīca, ja tajā trūktu tās desmit tortes, kuŗas gatavoja speciālistes šajā nozarē — Spīdola Zariņa un Tatjana Gaile? Tas jau nebija vēl viss, daudzie garšīgie cepumi, maizītes un siltie ēdieni ne velti lika taujāt rīkotājām, kad būs nākamā reize . . .

Ar iznākumiem apmierinātas abas puses — rīkotājas un arī ciemiņi, vieni drusku turīgāki, otri — labi paēduši . . .

I. Skrastiņš

SV. KATRĪNAS

● Sv. Katrīnu vanadžu kopa savā 7. marta gada sapulcē vienprātīgi ievēlēja iepriekšējo valdi uz turpmākiem 2 gadiem. Tā savā pirmajā valdes sēdē nolēma palikt pag. gada amatos: kopas vadītāja — Millija Zvejniece, vad. pal. — Ārija Freimane, sekretāre — Aina Celle, kasiere — Emma Krūmiņa, kasieres pal. — Zigrīda Masīte, biedrzine — Irma Andersone, mantzine — Ernestīne Konrada, pārstāves Daudzkultūru centrā — Dzintra Eglīte un Ieva Ķere. Ilggadējā latviešu pārstāve kanadiešu mākslas centrā Rodman Hall ir Paulīne Greble. Sapulce piekrita valdes pag. gada peļņas atlikuma sadalei: Latv. Nac. fondam — 500 dol., Patiesības fondam — 500 dol., Kristus dārzam — 250 dol., ārējai informācijai — 100 dol., Gaismas akcijai — 250 dol., Sidrabenes nometnei 200 dol. un Saulaines bērnu nometnei — 200 dol. Ļoti rosīgi vanadzes piedalās Daudzkultūru centrā un kā katru gadu, tā arī šogad rīkos latviešu ,,Open House'' 24. maijā.

Šis gads ievērojams Sv. Katrīnu vanadzēm, jo pagājuši 30 gadi no kopas dibināšanas. Šo lielo jubileju atzīmēs 2. oktobrī. Pie kopas darbojas koris Senatne ar vad. Āriju Freimani un diriģenti A. Skudru - Kārkliņu. Senatne savu raibo vakaru nolēmusi rīkot 30. oktobrī.

Čaklās vakarētājas Lilijas Miķelsones vadībā sanāk divreiz mēnesī izmainīties rokdarbu zināšanām un lietderīgām pārrunām. Drīzumā ceram redzēt kopas teātŗa grupu, ko vada Emma Krūmiņa, mākslinieciskos sniegumus. 28. novembrī būs tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš un 31. decembrī Jaungada sagaidīšanas balle Beacon Motor hotelī.

Z.

Britu Kolumbijas vanagu jubileja

Savas darbības 30 gadu atceri DV nodaļa atzīmēja 27. martā Canion Gardens zālē. Svinībās bija ieradušies tuvu pie simts apmeklētāju, to starpā vanadžu priekšniece Austra Liepiņa no Anglijas, Kanadas vanadžu vadītāja Nora Pulciņa no Hamiltonas, kaimiņi no ASV DV Ziemeļrietumu apv. ar priekšs. A. Ķirsi un vanadžu vad. Alīsi Felzenbergu.

Svinības atklāja nodaļas sekretārs Jāz. Ruško. Bijušais Latviešu leģiona un DV māc. E. Mačs no Takomas tās ievadīja ar svētbrīdi. Sirmais mācītājs skarbos, bet patiesos vārdos atgādināja neaizmirst pazemojumus un ciešanas, kuŗas mūsu brīvības cīnītāji pieredzēja Otrā pasaules kaŗa beigās. Viņš stiprināja ticībā Dieva taisnības uzvarai un mūsu valsts un tautas brīvības atgūšanai.

Nodaļas valdes pr-dis E. Pelēns aicināja tautiešus neaizmirst savu pienākumu pret latviešu tautu un Latviju. Valdes loc. V. Kajaks nolasīja DV svinīgo solījumu.

Programmas turpinājumā mecosoprāns Olga Griķe dziedāja astoņas tautasdziesmas Indras Pulciņas klavieŗu un kokles pavadījumā. Pēc koncerta sekoja svētku mielasts, nobeigumā tuvie un tālie ciemiņi teica savus apsveikumus nodaļai, dāvāja sudraba naglas karoga kātam (Ziemeļrietumu nod. un Vankuveras latv. b-ba), ziedus un aploksni (Latv. ev. lut. draudze Vankuverā). Bija arī rakstveida apsveikumi.

DV KV atzinības rakstus saņēma Austra Dāldere, Mirdza Ruško, Terēze Zariņa, Alma Ruško un A. Eizenbergs.

Nodaļas vanadžu kopas vad. Lūcija Kajaka pasniedza kopas veltes vanadžu priekšniecei Austrai Liepiņai un Kanadas vanadžu vad. Norai Pulciņai. Nodaļas vanadzes, savukārt, apdāvināja vanadžu kopas vadītājas Viju Pelēnu un Lūciju Kajaku. Viesi un saimnieki vēl ilgi pakavējās pie vanadžu sarūpētā kafijas galda ar mājas cepumiem un dzimumdienas kliņģeri.

J. Ruško

DV Britu Kolumbijas nod. 30 g. jubilejas svinībās. 1. rindā no kr.: L. Kajaka, N. Pulciņa, A. Liepiņa, A. Felzenberga un V. Kajaks. 2. rindā no kr.: N. Driķītis, L. Feldmanis, J. Ruško, E. Pelēns, A. Ķirsis un A. K. Dicmanis.